

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้นาฏศิลป์เพื่อพัฒนาทักษะการปฏิบัติตามแนวคิดของซิมพ์สัน
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเทศบาลบ้านศรีมหาราชา จังหวัดชลบุรี

ปริญญานิพนธ์
ของ
วิรดี จินตะไล

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒเพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาศิลปศึกษา(ศิลปะการแสดงศึกษา)

มีนาคม 2560

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทางศิลปะเพื่อพัฒนาทักษะการปฏิบัติตามแนวคิดของซิมป์สัน
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเทศบาลบ้านศรีมหาราชา จังหวัดชลบุรี

ปริญญานิพนธ์
ของ
วิรดี จินตะไล

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒเพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาศิลปศึกษา(ศิลปะการแสดงศึกษา)

มีนาคม 2560

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทางศิลปะเพื่อพัฒนาทักษะการปฏิบัติตามแนวคิดของซิมป์สัน
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเทศบาลบ้านศรีมหาราชา จังหวัดชลบุรี

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒเพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาศิลปศึกษา(ศิลปะการแสดงศึกษา)

มีนาคม 2560

วิรัตน์ จินตะไล. (2560). การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทางศิลปะเพื่อพัฒนาทักษะการปฏิบัติตามแนวคิดซิมพ์สัน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเทศบาลบ้านศรีมหาธาตุ จังหวัดชลบุรี. ปรินทิพนิพนธ์ กศ.ม. (ศิลปศึกษา: ศิลปะการแสดงศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อาจารย์ที่ปรึกษาปรินทิพนิพนธ์: อาจารย์ ดร.ปรวัน แพทยานนท์

งานวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทางศิลปะเพื่อพัฒนาทักษะการปฏิบัติตามแนวคิดของซิมพ์สัน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยมุ่งศึกษาการพัฒนาทักษะการปฏิบัติจากกิจกรรมการเรียนรู้ทางศิลปะตามแนวคิดของซิมพ์สัน ศึกษาผลก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทางศิลปะเพื่อพัฒนาทักษะการปฏิบัติตามแนวคิดซิมพ์สัน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเทศบาลบ้านศรีมหาธาตุ โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 35 คน ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลและทำการทดลองจากกลุ่มตัวอย่างวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยสรุปว่า 1) ออกแบบสร้างแผนกิจกรรมการเรียนรู้ทางศิลปะ ในการพัฒนาทักษะการปฏิบัติ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยนำกระบวนการเรียนรู้ทางทฤษฎีแนวคิดซิมพ์สันมาผนวกกับกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในชั่วโมงวิชานาฏศิลป์ ซึ่งมีการกำหนดสาระการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด คำอธิบายรายวิชา หน่วยการเรียนรู้ และแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 10 แผน มีการแบ่งเวลาทั้งหมด 10 ชั่วโมง 2) ผลการทดลองระหว่างก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทางศิลปะเพื่อพัฒนาทักษะการปฏิบัติตามแนวคิดซิมพ์สันของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเทศบาลบ้านศรีมหาธาตุ โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยหลังการทดลองใช้กิจกรรมการเรียนรู้ทางศิลปะสูงกว่าก่อนการใช้กิจกรรมการเรียนรู้ทางศิลปะอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

DANCING ARTS LEARNING ACTIVITIES BASED ON SIMPSON'S PROCESSES FOR
PRACTICAL SKILLS DEVELOPMENT AMONG STUDENTS IN PRATHOMSUKSA TWO,
LAT BANSRIMAHARACHA SCHOOL, CHONBURI PROVINCE.

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Arts Degree in Art Education (Performing Art Education)
at Srinakharinwirot University
March 2017

Werade Jintalai. (2017). *Dancing Arts Learning Activities Based on Simpson's Processes for Practical Skills Development among Students in Prathomsuksa Two, Lat Bansrimaharacha School, Chonburi Province*. Master of Arts (Art Education: Art Performance). Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor: Dr.Parawan Pattayanan

The objectives of this research were to study the dancing arts learning activities based on Simpson's processes for practical skills development among students in Prathomsuksa Two by emphasizing practical skills development from the dancing arts learning activities based on Simpson's processes and to examine the results before and after the dancing arts learning activities based on the practical skills development of students in Prathomsuksa Two at Bansrimaharacha School. The sample group consisted of thirty five students in students Prathomsuksa Two. The researcher collected data, tested the sample group and the collected data was analyzed using mean and standard deviation.

The findings indicated the following 1) designed dancing arts learning activities for the practical skills development of students in Prathomsuksa by integrating the learning process based on Simpson's processes to dancing arts learning activities in the dancing arts period, such as division, learning standards, indicators, course description, learning units and ten instructional plans were determined and divided into ten hours ; 2) the result of before and after arrangements of dancing arts learning activities, based on Simpson's processes, for the practical skills development of students in Prathomsuksa Two at Bansrimaharacha School revealed that the average score after implementing dancing arts learning activities was higher than before implementation with a 0.01 level of statistical significance.

ปริญญานิพนธ์

เรื่อง

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทางศิลปะเพื่อพัฒนาทักษะการปฏิบัติตามแนวคิดของซิมป์สัน ของ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเทศบาลบ้านศรีมหาธาตุ จังหวัดชลบุรี

ของ

วิรดี จินตะไล่

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาศิลปศึกษา (ศิลปะการแสดงศึกษา)
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

วันที่ เดือน พ.ศ. 2560

อาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

.....ที่ปรึกษา

.....ประธาน

(อาจารย์ ดร.ปรวณ แพทยานนท์)

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ระวีวรรณ วรรณวิไชย)

.....กรรมการ

(อาจารย์ ดร.ปรวณ แพทยานนท์)

.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ฉันทนา เอี่ยมสกุล)

ประกาศคุณูปการ

ความสำเร็จของการจัดทำปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ เกิดจากความเมตตา และกรุณาอย่างดียิ่งจาก อาจารย์ ดร.ปรวัน แพทยานนท์ อาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์ ที่ได้สละเวลาอันมีค่าในการให้คำปรึกษาและให้ข้อคิดที่เป็นสาระประโยชน์ และเปิดโอกาสในการเรียนรู้การจัดทำปริญญานิพนธ์ด้วยความเอาใจใส่อย่างดียิ่ง

ขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ระวีวรรณ วรรณวิไชย ประธานกรรมการการสอบปริญญานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ฉันทนา เอี่ยมสกุล กรรมการคุมสอบปริญญานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้ข้อเสนอแนะในการตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ เพื่อให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิ ดร.สุขสันติ แวงวรรณ อาจารย์ประจำหลักสูตร คณะศิลปศึกษา สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ อาจารย์ ดร.ดวงใจ สีเขียว อาจารย์ ดร.รณิดา เขยชุม คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่ได้กรุณาตรวจสอบให้คำแนะนำในการจัดทำเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้จนสำเร็จลุล่วงด้วยดี

สุดท้ายผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดาและญาติพี่น้องทุกท่านที่คอยช่วยเหลือสนับสนุนและให้กำลังใจตลอดมา และขอกราบขอบพระคุณครู อาจารย์ทุกท่านคอยแนะนำด้านการเรียนและแนวคิดมุมมองเพื่อให้ปริญญานิพนธ์เล่มนี้สมบูรณ์และสำเร็จไปด้วยดี

วิรติ จินตะไล

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	4
ความสำคัญของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ(สาระนาฏศิลป์).....	7
หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.....	7
พัฒนาการทางนาฏศิลป์.....	12
การสอนนาฏศิลป์.....	13
ทักษะปฏิบัติ.....	27
ความหมายของทักษะปฏิบัติ.....	27
พฤติกรรมด้านทักษะพิสัย.....	28
แนวคิดเกี่ยวกับกิจกรรมกลุ่ม.....	30
ความหมายของกิจกรรมกลุ่ม.....	30
จุดมุ่งหมายของกิจกรรมกลุ่ม.....	30
คุณค่าของกิจกรรมกลุ่ม.....	32
ขนาดของกลุ่ม.....	33
เวลาและจำนวนในการทำกิจกรรมกลุ่ม.....	34
ประโยชน์ของกิจกรรมกลุ่ม.....	35
รูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาด้านทักษะพิสัย.....	35
รูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาด้านทักษะพิสัย.....	35

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2 (ต่อ)	
รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการพัฒนาทักษะปฏิบัติ ของซิมพ์สัน.....	36
พัฒนาการด้านร่างกาย.....	38
วัยอนุบาล.....	38
วัยรุ่น.....	39
พัฒนาการด้านร่างกาย : วัยประถมต้น.....	40
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องทักษะการปฏิบัติและกิจกรรมการเรียนรู้ทางศิลปะไทย....	42
งานวิจัยในประเทศ.....	42
งานวิจัยต่างประเทศ.....	44
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	46
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	46
เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย.....	45
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	46
แบบแผนการทดลองและวิธีดำเนินการทดลอง.....	47
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์.....	48
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	49
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	49
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	49
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	49
ผลการประเมินแผนกิจกรรมการเรียนรู้ทางศิลปะตามแนวคิดซิมพ์สัน.....	93
ผลการประเมินทักษะปฏิบัติทางศิลปะ.....	94

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5	
สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	97
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	97
สมมุติฐานในการวิจัย.....	97
ขอบเขตของการวิจัย.....	97
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	97
วิธีดำเนินการวิจัย.....	98
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	98
การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	98
สรุปผลการวิจัย.....	99
อภิปรายผล.....	99
ข้อเสนอแนะ.....	102
บรรณานุกรม.....	103
ภาคผนวก.....	105
ภาคผนวก ก.....	106
ภาคผนวก ข.....	108
ภาคผนวก ค.....	110
ภาคผนวก ง.....	166
ภาคผนวก จ.....	168
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	173

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 โครงสร้างหน่วยการเรียนรู้และกิจกรรมการเรียนรู้.....	51
2 กิจกรรมการเรียนรู้ตามกระบวนการเรียนการสอนตามแนวคิดซิมพ์สัน.....	52
3 ผลการประเมินแผนกิจกรรมการเรียนรู้ทางศิลปะตามแนวคิดซิมพ์สัน.....	92
4 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของทักษะการปฏิบัติทางศิลปะ.....	93
5 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของค่าคะแนนการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ทางศิลปะ เพื่อพัฒนาทักษะปฏิบัติตามแนวคิดซิมพ์สันของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง.....	95
6 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของค่าคะแนนการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ทางศิลปะ เพื่อพัฒนาทักษะปฏิบัติตามแนวคิดซิมพ์สันของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง.....	96
7 ค่าดัชนี IOC ของแบบประเมินทักษะปฏิบัติทางศิลปะโดยผู้เชี่ยวชาญ.....	167

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

- 1 ภาพกิจกรรมการเรียนรู้นาฏศิลป์เพื่อพัฒนาทักษะปฏิบัติตามแนวคิด
ซิมพ์สันของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2..... 169

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ปัจจุบันความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีเป็นไปอย่างรวดเร็ว ซึ่งปัจจุบันได้มีวัฒนธรรมตะวันตกเข้ามาเป็นจำนวนมาก ทำให้เด็กสมัยใหม่นี้อาจจะไม่ค่อยรู้จักการแสดงนาฏศิลป์ เยาวชนเกือบทั่วประเทศพากันนิยมชมชอบกับความแปลกใหม่ของวัฒนธรรมต่างชาติและบางคนถึงกับดูหมิ่นหรือเกิดความอับอายในศิลปวัฒนธรรมของตนเอง สูญเสียความเป็นเอกลักษณ์ทางศิลปวัฒนธรรมของคนในชาติไปอย่างสิ้นเชิง ค่านิยมของคนไทยต้องปรับเปลี่ยนสภาพตามไป ทำให้ขาดความเข้าใจและความภาคภูมิใจในศิลปวัฒนธรรมของไทยไปด้วยการหลงชื่นชมในวัฒนธรรมต่างชาติเช่นนี้เป็นต้นเหตุให้เกิดการเสื่อมสลายของศิลปวัฒนธรรมไทยไปในที่สุด

นาฏศิลป์ไทยเป็นสิ่งที่บ่งบอกถึงความเป็นชาติไทย นักเรียนที่เรียนนาฏศิลป์จะต้องมีการฝึกทักษะให้คล่องแคล่วและมีความถูกต้อง ดังนั้นผู้เรียนต้องมีความอดทน และมีความพยายามในการฝึกซ้อม ที่จะต้องอาศัยทักษะการฝึกฝนเพื่อความชำนาญไว้ใช้ในการแสดง และเพื่อที่จะได้รักษาศิลปะประจำชาติไทยเอาไว้ ศาสตร์ด้านนาฏศิลป์ไทยนั้นจะประกอบด้วยองค์ประกอบต่าง ๆ เช่น ท่ารำ จังหวะ การใช้พื้นที่ การใช้อารมณ์ เป็นต้น ผู้เรียนรู้และฝึกหัดจำเป็นที่จะต้องทำความเข้าใจและพยายามปฏิบัติ โดยค่อย ๆ เริ่มฝึกปฏิบัติปรับพื้นฐานความสมดุลและจัดระเบียบร่างกายให้เกิดความสวยงาม จากนั้นก็จะเริ่มฝึกท่ารำตามขั้นตอน ผู้เรียนจะต้องจดจำท่ารำและเข้าใจความหมายของท่ารำได้อย่างลึกซึ้งเพื่อที่จะถ่ายทอดอารมณ์และความหมายของท่ารำได้ถูกต้อง อีกทั้งศาสตร์ด้านนาฏศิลป์ไทยเพื่อเป็นการเสริมสร้างบุคลิกภาพ ความกล้าแสดงออก และคุณภาพชีวิตของผู้ศึกษารวมทั้งยังเป็นการสร้างนาฏศิลป์ให้มีความเชี่ยวชาญ และสามารถใช้นาฏศิลป์เป็นอาชีพเลี้ยงตนเองได้ ดังนั้น การทำให้นาฏศิลป์ไทยเจริญรุ่งเรืองต่อไปนั้น ต้องมีการอนุรักษ์ พัฒนา บำรุง และส่งเสริมให้คนไทยตระหนักต่อการสืบทอดและจัดระเบียบแบบแผนให้งดงามยิ่งขึ้นสู่อนุชนรุ่นหลัง (เรณู โกศินานนท์, 2545 : 3-4)

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะมุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจ มีทักษะวิธีการทางศิลปะเกิดความซาบซึ้งในคุณค่าของศิลปะเปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงออกอย่างอิสระ ในศิลปะแขนงต่าง ๆ ประกอบด้วยสาระสำคัญ คือ ทักษะศิลป์ มีความรู้ความเข้าใจองค์ประกอบศิลป์ทัศนธาตุสร้างและนำเสนอผลงานทางทัศนศิลป์จากจินตนาการ โดยสามารถใช้อุปกรณ์ที่เหมาะสมรวมทั้งสามารถใช้เทคนิค วิธีการของศิลปินในการสร้างงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่างานทัศนศิลป์เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างทัศนศิลป์ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมเห็นคุณค่างานศิลปะที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่นภูมิปัญญาไทยและสากลชื่นชมประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ดนตรีมีความรู้ความเข้าใจองค์ประกอบดนตรีแสดงออกทางดนตรีอย่างสร้างสรรค์วิเคราะห์วิพากษ์วิจารณ์คุณค่าดนตรีถ่ายทอดความรู้สึทางดนตรีอย่างอิสระ ชื่นชมและประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างดนตรี ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม เห็นคุณค่า

ดนตรีที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล ร้องเพลงและเล่นดนตรีในรูปแบบต่าง ๆ แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเสียงดนตรี แสดงความรู้สึกที่มีต่อดนตรีในเชิงสุนทรีย์ เข้าใจ ความสัมพันธ์ระหว่างดนตรีกับประเพณีวัฒนธรรมและเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์ นาฏศิลป์มีความรู้ความเข้าใจองค์ประกอบนาฏศิลป์ แสดงออกทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์ ใช้ศัพท์เบื้องต้นทางนาฏศิลป์ วิเคราะห์ วิพากษ์ วิจัยคุณค่าของนาฏศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดอย่างอิสระสร้างสรรค์ การเคลื่อนไหวในรูปแบบต่างๆ ประยุกต์ใช้นาฏศิลป์ในชีวิตประจำวัน เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างนาฏศิลป์กับประวัติศาสตร์วัฒนธรรม เห็นคุณค่าของนาฏศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่นภูมิปัญญาไทยและสากล(กระทรวงศึกษา, 2551: 51)

โดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2542 มีจุดมุ่งหมายในการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมไทย ซึ่งได้กล่าวไว้ในหมวดที่ 4 เรื่องแนวทางในการจัดการศึกษา มาตราที่ 23 ข้อที่ 3 โดยกำหนดว่าการจัดการศึกษาควรมีความรู้เรื่องเกี่ยวกับศาสนา ศิลปวัฒนธรรม การกีฬา ภูมิปัญญาไทยและการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญา ด้วยการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและกระบวนการจัดกิจกรรมซึ่งจะส่งเสริมให้นักเรียนได้แสดงออก เกิดความคิดรวบยอดมีทักษะ และได้เรียนรู้อย่างสนุกสนานเพลิดเพลินผสมผสานกัน มีการส่งเสริมให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียน ด้วยการปฏิบัติจริงให้มากที่สุด(กระทรวงศึกษาธิการ, 2542: 7)

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 มาตรฐานการเรียนรู้ ศ.3.1 เข้าใจและแสดงออกทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน มาตรฐานการเรียนรู้ ศ.3.2 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างนาฏศิลป์ ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม เห็นคุณค่าของนาฏศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล จากหลักสูตรและตัวบ่งชี้ข้างต้นพิจารณาได้ว่าหน่วยงานทางการศึกษาโดยเฉพาะอย่างยิ่งกระทรวงศึกษาธิการได้บรรจุหลักสูตรสถานศึกษาต้องมีสาระการเรียนรู้ นาฏศิลป์ โดยมีจุดประสงค์เพื่อให้นักเรียนได้มีกิจกรรมที่จะช่วยเสริมสร้างพัฒนาการทางด้านอารมณ์ และปลูกฝังให้นักเรียนเกิดจิตสำนึกรักและเห็นคุณค่าของศิลปวัฒนธรรมของชาติ ปัจจุบันยุคของโลกที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วทำให้เกิดการหลงไหลทางวัฒนธรรม นาฏศิลป์ไทยจึงไม่ค่อยได้รับความนิยมกับหมู่เด็กและวัยรุ่นเมื่อเทียบกับนาฏศิลป์ หรือการแสดงของชาวต่างชาติ ด้วยข้อจำกัดของการฝึกหัดที่นาฏศิลป์ไทยที่มีมาตรฐานที่ค่อนข้างเคร่งครัด การสร้างบรรยากาศในการเรียน หรือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จึงต้องอาศัยแนวคิดหรือรูปแบบการสอนใหม่ ๆ เพื่อให้การเรียนบรรลุตามประสงค์ที่ตั้งไว้ (เสาวรี ภูบาลชื่น, 2556 : 344)

ในการจัดการเรียนการสอนนาฏศิลป์ไทยจะเน้นการฝึกทักษะการปฏิบัติให้เกิดความชำนาญ ด้วยบทเรียนที่ซ้ำ ๆ ย้ำเนื้อหา การฝึกเป็นระยะเวลานานพอสมควรจนกระทั่งผู้รับการฝึกสามารถจดจำท่าทางซึ่งเป็นหลักใหญ่ ๆ ได้ จากนั้นครูผู้สอนจะถ่ายทอดกลวิธีที่จะปรุงแต่งลีลาท่าทางให้งดงามยิ่งขึ้นเป็นการเฉพาะตัวสำหรับศิษย์บางคน(ปรเมษฐ์ บุญยชัย, 2544 : 130) ซึ่งในปัจจุบันการเรียนการสอนนาฏศิลป์ไทยได้กำหนดหลักสูตรให้ผู้เรียนได้ศึกษาทั้งด้านทฤษฎีและปฏิบัติ ในด้านทฤษฎีครูผู้สอนก็จะสอนอธิบายตามรายละเอียดของเนื้อหาเพื่อให้ผู้เรียนได้รับรู้และ

เข้าใจ ด้านการฝึกทักษะผู้เรียนก็ฝึกโดยอาศัยจดจำท่าทางและเลียนแบบจากครูผู้สอนเป็นหลักและนักเรียนปฏิบัติตาม ซึ่งถ้าผู้เรียนที่มีทักษะ มีใจรักและสนใจก็จะทำได้เร็ว ทำได้สวย แต่ถ้าผู้เรียนบางคนไม่สนใจในการฝึก ก็ทำให้ผู้เรียนนั้นเกิดความรู้สึกเบื่อ ไม่สนใจเรียน และเห็นว่าเป็นเรื่องยากที่ตัวผู้เรียนนั้นจะฝึกฝน ทำให้ผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวิชานาฏศิลป์อยู่ในระดับต่ำ

จากการที่ผู้วิจัยได้ทำการสอนในรายวิชา นาฏศิลป์ไทย ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 พบว่าผู้เรียนขาดทักษะในการปฏิบัติ ซึ่งผู้สอนคิดว่าอาจเกิดจากรูปแบบกิจกรรมการเรียนการสอนนั้นไม่น่าสนใจ เนื้อหาที่เน้นให้ผู้เรียนได้ปฏิบัตินั้นก็สมารถทำได้น้อย ทำให้เกิดบรรยากาศที่น่าเบื่อ เกิดการได้รับการฝึกทักษะด้านนาฏศิลป์ได้น้อยและไม่ชัดเจน จนทำให้ผู้เรียนรู้ว่าตัวเองนั้นทำไม่ได้ และทำให้ไม่มีความสุขในการเรียน และทำให้ผู้เรียนไม่มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย ดังนั้นผู้สอนจึงมีการที่จะพัฒนาในกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ด้านทักษะอย่างเต็มที่ เพราะเนื่องจากผู้เรียนแต่ละคนนั้นมีความถนัด ความสนใจ และมีการรับรู้ที่ไม่เหมือนกัน ผู้สอนจึงต้องพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ด้านการปฏิบัติในรายวิชาให้ดีขึ้น เพื่อเป็นไปตามเป้าหมายของหลักสูตรที่กำหนดไว้ จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้ามีความสนใจที่จะพัฒนา กิจกรรมการเรียนรู้ โดยนำแนวคิดการพัฒนาทักษะปฏิบัติของซิมป์สันมาพัฒนา กิจกรรมการเรียนรู้สาระนาฏศิลป์

รูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาทักษะพิสัยจึงมีความสำคัญอย่างมากต่อการจัดการเรียนการสอนนาฏศิลป์ ซึ่งรูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการพัฒนาทักษะปฏิบัติของซิมป์สัน (Instructional Model Based On Simson's Processes For Psycho Motor Skill Development) เป็นการสอนทักษะปฏิบัติที่เป็นไปตามลำดับขั้นตอนที่มุ่งช่วยพัฒนาความสามารถของผู้เรียนในด้านการปฏิบัติ การกระทำ หรือการแสดงออกต่าง ๆ ซึ่งการสอนต้องใช้หลักการวิธีการที่แตกต่างไปจากการพัฒนาทางด้านจิตพิสัย หรือพุทธิพิสัย (ทิตนา แคมมณี, 2550 : 243)

รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการพัฒนาทักษะปฏิบัติของซิมป์สัน (Simpson) ระบุว่า ทักษะเป็นเรื่องที่มีความเกี่ยวข้องกับพัฒนาการทางกายของผู้เรียน เป็นความสามารถในการประสานการทำงานของกล้ามเนื้อหรือร่างกาย ในการทำงานที่มีความซับซ้อน และต้องอาศัยความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อหลาย ๆ ส่วน การทำงานดังกล่าวเกิดขึ้นได้จากการสั่งงานของสมอง ซึ่งต้องมีความสัมพันธ์กับความรู้สึกที่เกิดขึ้น ทักษะปฏิบัตินี้สามารถพัฒนาได้ด้วยการฝึกฝน ซึ่งหากได้รับการฝึกฝนที่ดีแล้ว จะเกิดความถูกต้อง ความคล่องแคล่ว ความเชี่ยวชาญชำนาญการ และความคงทน ผลของพฤติกรรมหรือการกระทำสามารถสังเกตได้จากความรวดเร็ว ความแม่นยำ ความเร็วหรือความราบรื่นในการจัดการ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยให้ผู้เรียนสามารถปฏิบัติหรือทำงานที่ต้องอาศัยการเคลื่อนไหวหรือการประสานงานของกล้ามเนื้อทั้งหลายได้อย่างดี มีความถูกต้องและมีความชำนาญ และผลที่ผู้เรียนจะได้รับจากการเรียนตามรูปแบบผู้เรียนจะสามารถกระทำหรือแสดงออกอย่างคล่องแคล่ว ชำนาญ ในสิ่งที่ต้องการให้ผู้เรียนทำได้ นอกจากนั้นยังช่วยพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ และความอดทนให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียนด้วย (ทิตนา แคมมณี, 2550 : 243-244)

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้สาระนาฏศิลป์ไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติตามแนวคิดของซิมป์สัน เพื่อพัฒนาด้านทักษะการปฏิบัติของผู้เรียน ให้ผู้เรียนเกิดทักษะการปฏิบัตินาฏศิลป์และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น และให้ผู้เรียนได้มีความสนใจและมีใจรักในศาสตร์ด้านนาฏศิลป์ไทย และให้เป็นไปตามเป้าหมายของหลักสูตรที่กำหนดไว้

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายไว้ดังนี้

1. เพื่อสร้างกิจกรรมการเรียนรู้นาฏศิลป์ในการพัฒนาทักษะการปฏิบัติของชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ตามแนวคิดของซิมป์สัน
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้อีก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ โดยใช้วิธีสอนปฏิบัตินาฏศิลป์ตามแนวคิดพัฒนาทักษะปฏิบัติของซิมป์สัน

ความสำคัญของการวิจัย

ผลของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ทำให้ทราบถึงพัฒนาการทักษะด้านการปฏิบัตินาฏศิลป์ไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการสอนโดยใช้แนวคิดของซิมป์สัน ช่วยให้นักเรียนได้มีทักษะการปฏิบัตินาฏศิลป์ได้อย่างคล่องแคล่ว เข้าใจและแสดงออกทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดอย่างอิสระเป็นไปตามเป้าหมายของหลักสูตรที่กำหนดไว้

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้านี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเทศบาลบ้านศรีมหาธาตุ ทั้งหมด 4 ห้อง จำนวน 160 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้านี้เป็นนักเรียนโรงเรียนเทศบาลบ้านศรีมหาธาตุ กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 1 ห้อง ทั้งหมด 35 คน โดยวิธีการเจาะจง

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้นาฏศิลป์ไทยโดยใช้แนวคิดของซิมป์สัน
2. ตัวแปรตาม คือ ทักษะด้านการปฏิบัตินาฏศิลป์

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **กิจกรรมการเรียนรู้นาฏศิลป์** หมายถึง กิจกรรมที่ให้ผู้เรียนได้มีการฝึกทักษะพัฒนาด้านการปฏิบัตินาฏศิลป์ไทย โดยมีกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนนั้นเกิดความเข้าใจและพัฒนาให้ผู้เรียนนั้นเกิดทักษะการปฏิบัติมากขึ้น เกิดการเรียนรู้ด้านการปฏิบัติได้เร็วขึ้น

2. **ทักษะการปฏิบัติ** หมายถึง ทักษะการปฏิบัติของกิจกรรมนาฏศิลป์ไทย โดยแสดงออกทางพฤติกรรมการใช้วัยวะของร่างกายในการปฏิบัติกิจกรรม ความสามารถของกล้ามเนื้อที่กระทำออกมาอย่างถูกต้อง คล่องแคล่วและเกิดความชำนาญในการปฏิบัติกิจกรรมนาฏศิลป์ไทย

3. **รูปแบบการสอนตามแนวคิดการพัฒนาทักษะปฏิบัติของซิมพ์สัน** หมายถึง รูปแบบที่มุ่งช่วยพัฒนาความสามารถของผู้เรียนในด้านการปฏิบัติ การกระทำ หรือการแสดงออกต่าง ๆ โดยมี 7 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นการรับรู้ เป็นขั้นการให้ผู้เรียนรับรู้ในสิ่งที่จะทำ โดยการให้ผู้เรียนสังเกตการทำงานนั้นอย่างตั้งใจ

ขั้นที่ 2 ขั้นการเตรียมความพร้อม เป็นขั้นการปรับตัวให้พร้อมเพื่อการทำงานหรือแสดงพฤติกรรมนั้น ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ โดยการปรับตัวให้พร้อมที่จะเคลื่อนไหวหรือแสดงทักษะนั้น ๆ และมีจิตใจและสภาวะอารมณ์ที่ดีต่อการที่จะทำหรือแสดงทักษะนั้น ๆ

ขั้นที่ 3 ขั้นการสนองตอบภายใต้การควบคุม เป็นขั้นที่ให้โอกาสแก่ผู้เรียนในการตอบสนองต่อสิ่งที่รับรู้ ซึ่งอาจใช้วิธีการให้ผู้เรียนเลียนแบบการกระทำ หรือการแสดงทักษะนั้น หรืออาจใช้วิธีการให้ผู้เรียนลองผิดลองถูก จนกระทั่งสามารถตอบสนองได้อย่างถูกต้อง

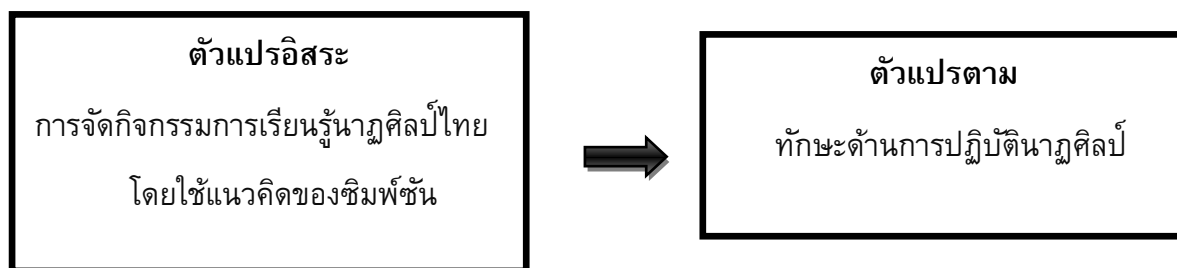
ขั้นที่ 4 ขั้นการให้ลงมือกระทำจนกลายเป็นกลไกที่สามารถกระทำได้เอง เป็นขั้นที่ช่วยให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จในการปฏิบัติ และเกิดความเชื่อมั่นในการทำสิ่งนั้น ๆ

ขั้นที่ 5 ขั้นการกระทำอย่างชำนาญ เป็นขั้นที่ช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนการกระทำนั้น ๆ จนผู้เรียนสามารถทำได้คล่องแคล่ว ชำนาญ เป็นไปโดยอัตโนมัติ และด้วยความเชื่อมั่นในตนเอง

ขั้นที่ 6 ขั้นการปรับปรุงและประยุกต์ใช้ เป็นขั้นที่ช่วยให้ผู้เรียนปรับปรุงทักษะหรือการปฏิบัติของตนให้ดียิ่งขึ้น และประยุกต์ใช้ทักษะที่ตนได้รับการพัฒนาในสถานการณ์ต่าง ๆ

ขั้นที่ 7 ขั้นการคิดริเริ่ม เมื่อผู้เรียนสามารถปฏิบัติหรือกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งอย่างชำนาญ และสามารถประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ที่หลากหลายแล้ว ผู้ปฏิบัติจะเริ่มเกิดความคิดใหม่ ๆ ในการกระทำ หรือปรับการกระทำนั้นให้เป็นไปตามที่ตนต้องการ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ เพื่อพัฒนาทักษะการปฏิบัติ โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้นาฏศิลป์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเทศบาลบ้านศรีมหาธาตุ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วนำมาเรียบเรียงและเสนอรายละเอียดในหัวข้อต่อไปนี้

1. กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระนาฏศิลป์)
 - 1.1 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
 - 1.2 พัฒนาการทางนาฏศิลป์
 - 1.3 การสอนนาฏศิลป์
2. ทักษะการปฏิบัติ
 - 2.1 ความหมายของทักษะปฏิบัติ
 - 2.2 พฤติกรรมด้านทักษะพิสัย
3. แนวคิดเกี่ยวกับกิจกรรมกลุ่ม
4. รูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาด้านทักษะพิสัย (Psycho-Motor Domain)
 - 4.1 รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการพัฒนาทักษะปฏิบัติของซิมพ์สัน
5. พัฒนาการด้านร่างกาย
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องทักษะการปฏิบัติและกิจกรรมการเรียนรู้นาฏศิลป์ไทย

1. กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระนาฏศิลป์)

1.1 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

วิสัยทัศน์

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานมุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการเรียนต่อ การประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ

หลักการ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหลักการที่สำคัญ ดังนี้

1. เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อความเป็นเอกภาพของชาติ มีจุดหมายและมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมายสำหรับพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณธรรมบนพื้นฐานของความเป็นไทยควบคู่กับความเป็นสากล
2. เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อปวงชน ที่ประชาชนทุกคนมีโอกาสได้รับการศึกษาอย่างเสมอภาค และมีคุณภาพ
3. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่สนองการกระจายอำนาจ ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น
4. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่มีโครงสร้างยืดหยุ่นทั้งด้านสาระการเรียนรู้ เวลาและการจัดการเรียนรู้
5. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
6. เป็นหลักสูตรการศึกษาสำหรับการศึกษาในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย สามารถเทียบโอนผลการเรียนรู้ และประสบการณ์

จุดหมาย

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพ จึงกำหนดเป็นจุดหมายเพื่อให้เกิดกับผู้เรียน เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

1. มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยและปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2. มีความรู้ ความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี และมีทักษะชีวิต
3. มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัย และรักการออกกำลังกาย
4. มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ยึดมั่นในวิถีชีวิต และการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
5. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์

ในการพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ดังนี้

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ 5 ประการ ดังนี้

1. ความสามารถในการสื่อสาร เป็นความสามารถในการรับและส่งสาร มีวัฒนธรรมในการใช้ภาษาถ่ายทอดความคิด ความรู้ความเข้าใจ ความรู้สึก และทัศนะของตนเองเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคม รวมทั้งการเจรจาต่อรองเพื่อขจัดและลดปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ การเลือกรับหรือไม่รับข้อมูลข่าวสารด้วยหลักเหตุผลและความถูกต้อง ตลอดจนการเลือกใช้วิธีการสื่อสาร ที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อตนเองและสังคม

2. ความสามารถในการคิด เป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม

3. ความสามารถในการแก้ปัญหา เป็นความสามารถในการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เผชิญได้อย่างถูกต้องเหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรมและข้อมูลสารสนเทศ เข้าใจความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคม แสวงหาความรู้ ประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา และมีการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อตนเอง สังคมและสิ่งแวดล้อม

4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต เป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่าง ๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่าง ๆ อย่างเหมาะสม การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม และการรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น

5. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เป็นความสามารถในการเลือก และใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ และมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาตนเองและสังคม ในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงาน การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ถูกต้อง เหมาะสม และมีคุณธรรม

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ในฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ดังนี้

1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
2. ซื่อสัตย์สุจริต
3. มีวินัย
4. ใฝ่เรียนรู้

5. อยู่อย่างพอเพียง
6. มุ่งมั่นในการทำงาน
7. รักความเป็นไทย
8. มีจิตสาธารณะ

นอกจากนี้ สถานศึกษาสามารถกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์เพิ่มเติมให้สอดคล้องตามบริบทและจุดเน้นของตนเอง

มาตรฐานการเรียนรู้

การพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความสมดุล ต้องคำนึงถึงหลักพัฒนาการทางสมองและพหุปัญญา หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงกำหนดให้ผู้เรียนเรียนรู้ ๘ กลุ่มสาระการเรียนรู้ ดังนี้

1. ภาษาไทย
2. คณิตศาสตร์
3. วิทยาศาสตร์
4. สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
5. สุขศึกษาและพลศึกษา
6. ศิลปะ
7. การงานอาชีพและเทคโนโลยี
8. ภาษาต่างประเทศ

ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ได้กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมายสำคัญของการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน มาตรฐานการเรียนรู้ระบุสิ่งที่ผู้เรียนพึงรู้ ปฏิบัติได้ มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม ที่พึงประสงค์เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน นอกจากนั้นมาตรฐานการเรียนรู้ยังเป็นกลไกสำคัญ ในการขับเคลื่อนพัฒนาการศึกษาทั้งระบบ เพราะมาตรฐานการเรียนรู้จะสะท้อนให้ทราบว่าต้องการอะไร จะสอนอย่างไรและประเมินอย่างไร รวมทั้งเป็นเครื่องมือในการตรวจสอบ เพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา โดยใช้ระบบการประเมินคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพภายนอก ซึ่งรวมถึงการทดสอบระดับเขตพื้นที่การศึกษา และการทดสอบระดับชาติ ระบบการตรวจสอบเพื่อประกันคุณภาพดังกล่าวเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยสะท้อนภาพการจัดการศึกษาว่าสามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามที่มาตรฐานการเรียนรู้กำหนดเพียงใด

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะเป็นกลุ่มสาระที่ช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีจินตนาการทางศิลปะ ชื่นชมความงาม มีสุนทรียภาพ ความมีคุณค่า ซึ่งมีผลต่อคุณภาพชีวิตมนุษย์ กิจกรรมทางศิลปะช่วยพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม ตลอดจนการนำไปสู่การพัฒนาสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความเชื่อมั่นในตนเอง อันเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพได้

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะมุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะวิธีการทางศิลปะเกิดความซาบซึ้งในคุณค่าของศิลปะ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงออกอย่างอิสระในศิลปะแขนงต่าง ๆ ประกอบด้วยสาระสำคัญคือ สาระทัศนศิลป์ สาระดนตรี และสาระนาฏศิลป์

สาระนาฏศิลป์มีความรู้ ความเข้าใจองค์ประกอบนาฏศิลป์ แสดงออกทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์ ใช้ศัพท์เบื้องต้นทางนาฏศิลป์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่านาฏศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึกความคิดอย่างอิสระ สร้างสรรค์การเคลื่อนไหวในรูปแบบต่าง ๆ ประยุกต์ใช้นาฏศิลป์ในชีวิตประจำวัน เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างนาฏศิลป์กับประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม เห็นคุณค่าของนาฏศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล

สาระและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

สาระที่ 1 ทัศนศิลป์

มาตรฐาน ศ 1.1 สร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ตามจินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์ วิจารณ์คุณค่างานทัศนศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่องานศิลปะอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

มาตรฐาน ศ 1.2 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างทัศนศิลป์ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่างานทัศนศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล

สาระที่ 2 ดนตรี

มาตรฐาน ศ 2.1 เข้าใจและแสดงออกทางดนตรีอย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่าดนตรี ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่อดนตรีอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

มาตรฐาน ศ 2.2 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างดนตรี ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่าดนตรีที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล

สาระที่ 3 นาฏศิลป์

มาตรฐาน ศ 3.1 เข้าใจและแสดงออกทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่านาฏศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดอย่างอิสระ ชื่นชมและประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

มาตรฐาน ศ 3.2 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างนาฏศิลป์ ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมเห็นคุณค่าของนาฏศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล

คุณภาพผู้เรียน

จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

1. รู้และเข้าใจเกี่ยวกับรูปร่าง รูปทรง และจำแนกทัศนธาตุของสิ่งต่าง ๆ ในธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและงานทัศนศิลป์ มีทักษะพื้นฐานการใช้วัสดุ อุปกรณ์ในการสร้างงานวาด

ภาพระบายสีโดยใช้เส้น รูปร่าง รูปทรง สี และพื้นผิว ภาพปะติด และงานปั้น งานโครงสร้าง เคลื่อนไหวอย่างง่าย ๆ ถ่ายทอดความคิด ความรู้สึกจากเรื่องราว เหตุการณ์ ชีวิตจริง สร้างงานทัศนศิลป์ตามที่ตนชื่นชอบ สามารถแสดงเหตุผลและวิธีการในการปรับปรุงงานของตนเอง

2. รู้และเข้าใจความสำคัญของงานทัศนศิลป์ในชีวิตประจำวัน ที่มาของงานทัศนศิลป์ในท้องถิ่น ตลอดจนการใช้วัสดุ อุปกรณ์ และวิธีการสร้างงานทัศนศิลป์ในท้องถิ่น

3. รู้และเข้าใจแหล่งกำเนิดเสียง คุณสมบัติของเสียง บทบาทหน้าที่ ความหมาย ความสำคัญของบทเพลงใกล้ตัวที่ได้ยิน สามารถท่องบทกลอน ร้องเพลง เคาะจังหวะ เคลื่อนไหวร่างกายให้สอดคล้องกับบทเพลง อ่าน เขียน และใช้สัญลักษณ์แทนเสียงและเคาะจังหวะ แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับดนตรี เสียงขับร้องของตนเอง มีส่วนร่วมกับกิจกรรมดนตรีในชีวิตประจำวัน

4. รู้และเข้าใจเอกลักษณ์ของดนตรีในท้องถิ่น มีความชื่นชอบ เห็นความสำคัญ และประโยชน์ของดนตรีต่อการดำเนินชีวิตของคนในท้องถิ่น

5. สร้างสรรค์การเคลื่อนไหวในรูปแบบต่าง ๆ สามารถแสดงท่าทางประกอบจังหวะเพลงตามรูปแบบนาฏศิลป์ มีมารยาทในการชมการแสดง รู้หน้าที่ของผู้แสดงและผู้ชม รู้ประโยชน์ของการแสดงนาฏศิลป์ในชีวิตประจำวัน เข้าร่วมกิจกรรมการแสดงที่เหมาะสมกับวัย

6. รู้และเข้าใจการเล่นของเด็กไทยและนาฏศิลป์ท้องถิ่น ชื่นชอบและภาคภูมิใจ ในการเล่นพื้นบ้าน สามารถเชื่อมโยงสิ่งที่พบเห็นในการเล่นพื้นบ้านกับการดำรงชีวิตของคนไทยบอกลักษณะเด่นและเอกลักษณ์ของนาฏศิลป์ไทย ตลอดจนความสำคัญของการแสดงนาฏศิลป์ไทยได้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ : 2551. 1-3)

1.2 พัฒนาการทางนาฏศิลป์

นาฏศิลป์สำหรับเด็ก (สมใจ ทิพย์ชัยเมธา. 2528: 12) ช่วยในด้านพัฒนาการกับเด็กมาก เด็กในวัยก่อนเข้าเรียนยังไม่มีการเรียนรู้การสอนที่เป็นหลักสูตร เพียงแค่เตรียมความพร้อมเพื่อให้เด็กมีพัฒนาการในทุกๆ ด้านต่อไปนี้

1. นาฏศิลป์ช่วยพัฒนาทางด้านร่างกาย สำหรับเด็กเล็กโดยทั่วไป ย่อมพอใจที่จะกระโดดโลดเต้นอย่างอิสระเสรี การกระโดดโลดเต้นทำให้เด็กมีพัฒนาการทางด้านร่างกาย ดังนั้นเด็กจึงเหมาะสำหรับที่จะจัดประสบการณ์ลีลานาฏศิลป์ไทยโดยในเบื้องต้นเช่น การกางแขน จีบมือในท่ารำ การเดินตามจังหวะ ย่อตัว การกระโดดตามจังหวะทำให้ร่างกายแข็งแรงทรหดทรงดี ท่าที่เคลื่อนไหวสง่างามน่าดู กล้ามเนื้อมือแข็งแรง

2. นาฏศิลป์ช่วยพัฒนาการทางด้านอารมณ์ ทำให้เด็กมีอารมณ์แจ่มใส ได้ฟังเพลงร้องเพลงเด็กจะเกิดความสุขสนุกสนาน เด็กในวัยนี้มักจะเจ้าอารมณ์ นาฏศิลป์จะช่วยได้อย่างดี เพราะเด็กได้ระบายอารมณ์มีความเพลิดเพลิน

3. นาฏศิลป์ช่วยพัฒนาด้านสังคม เด็กได้ฝึกนาฏศิลป์ร่วมกัน ทำให้เด็กมีความสามัคคีรักหมู่คณะ

4. นาฏศิลป์ช่วยพัฒนาด้านสติปัญญา ให้เด็กจินตนาการสร้างสรรค์ คิดทำรำโดยอิสระ

พัฒนาการนาฏศิลป์ไทยสามารถพัฒนาได้ทั้งร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา เป็นการบูรณาการพัฒนาการทั้งสี่ให้เชื่อมโยง เด็กที่ได้รับจะมีบุคลิกดี มีความสนุกสนาน กล้าแสดงออก มีความเชื่อมั่นในตนเองมากขึ้น กล้าตัดสินใจ กล้าคิดอย่างอิสระ ซึ่งจะพัฒนาต่อไปสู่ความคิดสร้างสรรค์ได้ยิ่งขึ้น

1.3 การสอนนาฏศิลป์

ธรรมชาติและลักษณะเฉพาะทางของสาระนาฏศิลป์มุ่งส่งเสริมให้มีความคิดสร้างสรรค์ มีจินตนาการชื่นชมความงาม สุนทรียภาพ ความมีคุณค่า ซึ่งมีผลโดยตรงต่อด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์และสังคม ให้ผู้เรียนมีความเชื่อมั่นในตนเอง สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข การจัดการเรียนรู้สาระนาฏศิลป์ เน้นกระบวนการกลุ่ม เรียนรู้ด้วยตนเอง กล้าแสดงออก และมีนักวิชาการหลายท่านเสนอหลักการและเทคนิคการสอนนาฏศิลป์ ไว้ ดังนี้

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2547) ได้เสนอแนะเทคนิคการสอนนาฏศิลป์ ดังนี้

1. สำรวจความต้องการของผู้เรียน
2. วางจุดประสงค์ของการสอนให้ชัดเจน
3. กำหนดบทบาท และหน้าที่ของแต่ละคนให้ชัดเจน
4. บอกแหล่งเรียนรู้ วิธีการหาความรู้ให้แก่ผู้เรียนได้ทราบก่อน ระหว่างและหลัง

การเรียนรู้

5. ฝึกปฏิบัติจริง
6. วัดผลประเมินผลตามสภาพจริง เป็นระยะอย่างต่อเนื่อง
7. นำผลการประเมินมาปรับปรุง และแก้ไขทุกครั้งที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้

นอกจากนี้ กรมวิชาการ (2545) ได้เสนอเทคนิคการสอนนาฏศิลป์ หรับครูผู้สอนว่า ควร มีเทคนิคและหลักการสอน ดังนี้

1. สอนให้นักเรียนกล้าแสดงออกตามความเข้าใจ โดยมีครูเป็นผู้ชี้แนะให้คำปรึกษา ฝึกให้ผู้เรียนมีความคิดสร้างสรรค์

2. การสอน ครูผู้สอนต้องมียุทธวิธีแจ่มใส หน้าตายิ้มแย้มและมียุทธวิธีร่วมกับเด็กตลอดเวลา ไม่แสดงอารมณ์เบื่อหน่ายวิชานาฏศิลป์ จะทำให้ผู้เรียนไม่ชอบเรียนวิชานาฏศิลป์ไปด้วย เพราะฉะนั้นครูเป็นบุคคลสำคัญที่จะทำให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าและประโยชน์ของนาฏศิลป์

3. การสอนนาฏศิลป์นั้น ครูต้องคอยระมัดระวังอย่าให้มีช่องว่างระหว่างครูกับผู้เรียน โดยส่งเสริมให้ผู้เรียนกล้าแสดงออก ควรมีรางวัล ชมเชย สนับสนุนให้ทำบ่อย ๆ หลีกเลี่ยงไม่ให้อาย

4. ครูต้องไม่ยึดรูปแบบการสอนแบบเก่าโดยครูเป็นผู้คิดฝ่ายเดียว แต่การสอนแบบใหม่ครูเป็นเพียงที่ปรึกษาและเสนอแนะบางโอกาส เพื่อฝึกให้ผู้เรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และกล้าแสดงความคิดเห็นเพื่อประโยชน์ต่อตนเองและส่วนรวม

5. บูรณาการวิชานาฏศิลป์ กับสาขาวิชาอื่น ๆ เช่น ภาษาไทย สังคม รวมทั้งชีวิตประจำวัน คือ การนำไปใช้ในโอกาสต่าง ๆ ได้

6. ชี้นำให้นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้าหาความรู้ และข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับศิลปะจากแหล่งต่าง ๆ ที่พบเห็นในชีวิตประจำวัน เช่น วิทยุ โทรทัศน์ การชมการแสดง โดยครูต้องมีประสบการณ์ด้านนาฏศิลป์มาก่อน เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนปรับปรุงการเรียนของตนเอง

7. ปลุกฝัง ชี้นำให้ผู้เรียนคำนึงถึงความดี ความงาม ความไพเราะ ความมีคุณค่า จนผู้เรียนค่อย ๆ ซึมซับและเกิดความซาบซึ้งด้วยตนเองโดยไม่ต้องบังคับ

จากหลักการและเทคนิคการสอนดังกล่าว สรุปได้ว่า การสอนนาฏศิลป์ นั้น ครูผู้สอนจะต้องมีความรู้ความสามารถทางนาฏศิลป์ เพื่อเป็นต้นแบบให้กับผู้เรียนได้สังเกต เลียนแบบท่าทางต่าง ๆ และจะต้องดัดแปลงท่าที่ง่ายไปหาท่าที่ยาก และท่าที่ยากทำให้ง่ายขึ้น เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน แต่คงรูปแบบเดิมไว้ ส่วนใหญ่จะใช้วิธีสอนแบบสาธิตให้ผู้เรียนได้สังเกตและปฏิบัติตามซึ่งเป็นการนำเข้าสู่บทเรียนที่มีแบบแผน กระบวนการให้อิสระแก่ผู้เรียน ครูเป็นผู้ชี้แนะให้กำลังใจ ผู้เรียนมีความเชื่อมั่นในตนเอง กล้าแสดงออก กล้าคิดกล้าทำและกล้าแก้ปัญหา

การสอนนาฏศิลป์ ที่เน้นทักษะการปฏิบัติ กล่าวคือ นาฏศิลป์ เป็นการเคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกายอย่างมีลีลาท่าทางที่อ่อนช้อยงดงาม ดังนั้นการสอนนาฏศิลป์จึงจำเป็นต้องมีหลักการสอนนาฏศิลป์โดยเฉพาะ เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

วิวัฒน์ เพชรศรี (2552) ได้เสนอขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนาฏศิลป์ ไว้ 5 ขั้นตอนดังนี้

1. ฝึกการเคลื่อนไหวร่างกายเข้ากับจังหวะที่เกี่ยวข้องกับการฝึกนาฏศิลป์ ให้คล่อง
2. ฝึกลักษณะการรำร่าเบื้องต้นที่จะทำ พร้อมทั้งนำไปประกอบเพลงง่าย ๆ
3. ฝึกการใช้ภาษาทำนาฏศิลป์ แสดงความหมาย ความรู้สึกและบุคลิกภาพ
4. ฝึกการรำประกอบเพลงง่าย ๆ สั้น ๆ ให้เหมาะสมกับวัยของเด็ก
5. ฝึกการรำหรือการแสดงที่เป็นชุดการแสดงง่าย ๆ สั้น ๆ เช่น รำวง รำเพลงปลุกใจ

หรือการแสดงละครแบบต่าง ๆ

นอกจากนี้ยังมีวิธีสอนนาฏศิลป์ ที่มีความเกี่ยวข้อง และสอดคล้องกับการสอนนาฏศิลป์ เพื่อนำไปใช้ร่วมกันกับการสอนนาฏศิลป์ เพื่อให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น วิธีที่นำมาใช้มีรายละเอียดดังนี้

วิธีการสอนนาฏศิลป์

1. การสอนแบบสาธิต

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2547) ได้อธิบายวิธีการสอนแบบสาธิตว่าเป็นการสอนที่ผู้แสดงหรือกระทำให้ดูเป็นตัวอย่างพร้อม ๆ กับการอธิบาย เพื่อให้ผู้เรียนได้

ประสบการณ์ตรงในเชิงรูปธรรมผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากการสังเกต ขั้นตอนการสาธิต วิธีสอนแบบนี้เหมาะสำหรับการสอนที่ต้องการให้ผู้เรียนเห็นขั้นตอนการปฏิบัติ คือ ผู้เรียนได้สังเกตการณ์สาธิตของครูผู้สอนแล้วปฏิบัติตามการสาธิต ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจวิธีปฏิบัติได้ดี เพราะเป็นประสบการณ์ตรงสามารถมองเห็นจากครูผู้สอนอย่างชัดเจน

ความมุ่งหมายของการสอนแบบสาธิต มีดังนี้

1. กระตุ้นความสนใจของผู้เรียน
2. เน้นคำถามหรือปัญหาใดปัญหาหนึ่งโดยเฉพาะ
3. อธิบายหลักการ
4. พัฒนาการฟังและการสังเกตอย่างใช้ความคิดของผู้เรียน
5. แสดงเทคนิควิธีการ
6. สรุปความเข้าใจของบทเรียน
7. แสดงวิธีใช้หลักการ
8. การทบทวนบทเรียน

อาภรณ์ ใจเที่ยง (2540) ได้กล่าวว่า แนวทางการสอนแบบสาธิตจะมีคุณค่ามากน้อยขึ้นอยู่กับแนวทางการใช้วิธีสอนดังนี้

1. ในระหว่างสาธิตผู้สอนต้องเอาใจใส่ต่อผู้เรียนทุกคน โดยมั่นใจว่าผู้เรียนทุกคนได้เห็นและกำลังสนใจการสาธิตอยู่
2. ขณะที่ผู้สอนเป็นผู้แสดงการสาธิต ควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมบ้าง
3. ระหว่างที่สาธิตควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนซักถาม
4. ผู้สอนควรมั่นใจว่า การสาธิตนั้น ๆ มีประโยชน์ต่อผู้เรียน
5. ระหว่างการเรียนการสอนด้วยวิธีการสาธิต ผู้สอนไม่ควรบรรยายหรืออธิบายมากเกินไป เพราะจะทำให้การสาธิตขาดความตื่นเต้น เร้าใจ
6. ผู้สอนไม่ควรเร่งสาธิต คือ สาธิตให้ผู้เรียนดูเป็นลำดับขั้นตอน ไม่ควรคิดว่าการรำบ่างอย่างผู้เรียนเข้าใจแล้ว

จะเห็นได้ว่า การสอนแบบสาธิตนั้นมีประโยชน์ต่อผู้เรียนเป็นอย่างมากที่จะเน้นให้นักเรียนสังเกตและปฏิบัติตาม มีความมั่นใจในการปฏิบัติกิจกรรม พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ซักถาม สรุปความคิดเห็นต่อกิจกรรมการเรียนของตนและผู้เรียนมีส่วนร่วม

2. การสอนแบบฝึกปฏิบัติ

ทิตนา แคมมณี (2545) ได้อธิบายถึงวิธีสอนโดยการให้ปฏิบัติว่า เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง เน้นการพัฒนาทักษะทางภาษา ดนตรี ขบร้อง นาฏศิลป์ และด้านศิลปะ เป็นต้น โดยใช้วิธีการฝึกฝนซ้ำ ๆ จนกระทั่งนักเรียนเกิดทักษะที่ต้องการถึงขั้นที่กำหนดไว้ การฝึก ปฏิบัตินี้ อาจทำการฝึกในลักษณะเป็นรายบุคคล หรือเป็นกลุ่มพร้อม ๆ กันแล้วแต่ความเหมาะสม ซึ่งครูจะทำหน้าที่อธิบายและสาธิตทักษะที่ต้องการฝึกฝน ให้

นักเรียนดูเป็นตัวอย่างแล้วจึงให้นักเรียนทำการฝึกโดย มีครูคอยดูแลการฝึกให้คำแนะนำ ช่วยแก้ไข จุดบกพร่อง จนกระทั่งนักเรียนมีทักษะที่ต้องการพัฒนา ถึงระดับที่กำหนดไว้ การสอนแบบฝึกปฏิบัตินี้นักเรียนจะมีส่วนร่วมในกิจกรรมตลอดเวลา เพราะเป็นการกระทำซึ่งนักเรียนทุกคนต้องฝึกปฏิบัติ และขณะฝึกอาจมีการใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์ต่าง ๆ ประกอบการฝึกปฏิบัติด้วย เช่น รูปภาพ ภาพยนตร์ เทปบันทึกเสียง หรือเทปบันทึกภาพ ประโยชน์ของวิธีการสอนแบบฝึกปฏิบัติ คือ ใช้สำหรับการพัฒนาทักษะที่ต้องการเป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ และการฝึกฝนด้วยตนเองให้นักเรียนรู้จักการเรียนรู้ด้วยการกระทำ สำหรับข้อจำกัดของการสอนแบบฝึกปฏิบัติ คือ ถ้าครูใช้วิธีฝึกปฏิบัตินี้มากเกินไปจนเป็นการเพ้อเจ้อจะทำให้ให้นักเรียนเกิดความเบื่อหน่าย และขณะที่นักเรียนทำการฝึกปฏิบัติครูควรแนะนำช่วยเหลือนักเรียนอย่างทั่วถึง ความสำคัญของการสอนแบบฝึกปฏิบัติ เป็นการสอนที่ทำให้การเรียนการสอนสมบูรณ์ เพราะเป็นการศึกษาที่ผสมผสานกันระหว่างภาคทฤษฎีและปฏิบัติ นักเรียนได้เรียนรู้จากของจริงและลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง การสอนแบบนี้จะช่วยให้นักเรียนเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุวัตถุประสงค์ในเรื่องการนำไปใช้ครูผู้สอนได้เห็นผลการสอนทันที สอนแล้วนักเรียนทำได้จริงหรือไม่ นอกจากนี้การสอนและการเรียนแบบฝึกปฏิบัติยังมีความสำคัญของการฝึกฝนทักษะต่าง ๆ พร้อม ๆ กันไปด้วย

วัตถุประสงค์สำคัญของการสอนแบบฝึกปฏิบัติ

1. เพื่อเรียนรู้ด้านวิธีการ ผู้เรียนได้ประสบการณ์ตรงจากการสังเกตและทดลอง
2. เพื่อฝึกทักษะควรเป็นทักษะพื้นฐานในการแสวงหาความรู้และฝึกเพิ่มเติมเมื่อนำไปใช้
3. เพื่ออธิบายหลักการที่มีลักษณะเป็นนามธรรม จึงต้องอาศัยการปฏิบัติให้เข้าใจ
4. เพื่อฝึกการใช้เครื่องมือ
5. เพื่อฝึกการรวบรวมข้อมูล แปลความจัดหมวดหมู่แล้วสรุป นำไปแก้ปัญหาด้วยตนเอง
6. เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติ ทดลองด้วยวิธีการต่าง ๆ
7. เพื่อเป็นการสนองจุดมุ่งหมายทางการศึกษาด้านทักษะพิสัย (Psychomotor) คือมุ่งให้เห็น เข้าใจ สัมผัสและปฏิบัติได้ในสิ่งที่เรียน

การจัดกลุ่มผู้เรียนในการฝึกปฏิบัติกิจกรรมของการสอนแบบฝึกปฏิบัตินั้น สามารถฝึกปฏิบัติเป็นรายบุคคลและรายกลุ่มย่อย จำนวนคนในแต่ละกลุ่มประมาณ 4 - 6 คน ควรคละเก้ง ปานกลาง อ่อนเข้าด้วยกัน เพื่อจะได้ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน บทบาทของครูในการสอนแบบฝึกปฏิบัติ เป็นการสอนที่ครูต้องเตรียมผู้เรียนโดยสร้างความสนใจและชี้แจงจุดประสงค์ในการเรียนให้ชัดเจน ครูต้องสาธิตและอธิบายกระบวนการปฏิบัติ และให้คำแนะนำหลังจากที่ผู้เรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมแล้ว ครูนำอภิปรายสรุปผลการเรียน และทำการประเมินผลการปฏิบัติกิจกรรม (วิไลวรรณ พิศประเสริฐ, 2543)

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้านนาฏศิลป์ โดยใช้วิธีการฝึกฝนซ้ำ ๆ จนกระทั่งผู้เรียนเกิดทักษะการฝึกปฏิบัติ อาจฝึกเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่ม โดยครูเป็นผู้คอยดูแลช่วยเหลือให้คำแนะนำ การสอนแบบฝึกปฏิบัติ นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมตลอดเวลา ขณะฝึกอาจใช้สื่ออุปกรณ์ต่าง ๆ ประกอบการฝึกปฏิบัติ เช่น รูปภาพ แอบบันทีกเสียง วีดิทัศน์

ประโยชน์ของการฝึกปฏิบัติ คือ เป็นการพัฒนาทักษะที่ต้องการให้ผู้เรียนรู้จักการเรียนรู้ด้วยการกระทำ ส่วนข้อจำกัด คือ ครูใช้วิธีฝึกปฏิบัติมากเกินไป ทำให้ผู้เรียนเกิดความเบื่อหน่าย ขณะที่ผู้เรียนฝึกปฏิบัติ ครูควรช่วยเหลือดูแลอย่างทั่วถึง

3. การสอนแบบให้ปฏิบัติจริง (Performance Test)

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2547) ได้อธิบายและชี้แจงเกี่ยวกับการสอนแบบให้ปฏิบัติจริงว่า การจัดกระบวนการเรียนการสอนเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ โดยเน้นการปฏิบัติจริง ซึ่งเป็นกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มุ่งให้ผู้เรียนเผชิญกับสถานการณ์จริง โดยฝึกปฏิบัติจริง ฝึกคิด ลงมือทำ แสวงหาความรู้ และแก้ปัญหาด้วยตนเอง ซึ่งการสอนให้ปฏิบัติจริง มีหลักเกณฑ์การสอน จุดมุ่งหมายการสอน และขั้นตอนการจัดกระบวนการเรียนรู้ ดังนี้

หลักเกณฑ์การสอน

1. วางจุดประสงค์ของการฝึกปฏิบัติให้ชัดเจน
2. กำหนดหน้าที่ของแต่ละคนให้แน่นอน
3. บอกวิธีการหาความรู้ จากที่ใด เมื่อไร และอย่างไร

จุดมุ่งหมายของการสอน

1. เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้วิธีการด้วยตนเอง
2. เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้หลักการจากการฝึกปฏิบัติด้วยตนเอง
3. เพื่อให้ผู้เรียนได้รับทราบข้อมูลที่ครบถ้วนเป็นหมวดหมู่ด้วยตนเอง
4. ผู้เรียนได้ฝึกการใช้เครื่องมือประกอบการฝึกปฏิบัติ
5. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ทดลองเทคนิคต่าง ๆ ด้วยตนเอง

ขั้นตอนการจัดกระบวนการเรียนรู้

1. สำรวจความต้องการของผู้เรียน
2. วิเคราะห์หลักสูตรและคำอธิบายรายวิชา
3. จัดทำแผนการสอน และหาสื่อการเรียนรู้
4. จัดเตรียมแหล่งเรียนรู้
5. วัดผลประเมินผล
6. สรุปและเสนอแนะผลการเรียน
7. ปรับปรุงการเรียนรู้และนำไปใช้

4. การสอนแบบบรรยาย

การสอนบรรยายหรืออธิบาย เป็นการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญในการเรียนการสอน เป็นการเสนอเรื่องราวให้นักเรียนทราบทั้งหมด วิธีนี้อาจจะเป็นการบรรยายโดยมีอุปกรณ์การสอน

ประกอบ หรือบรรยายโดยการสาธิตประกอบ เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ซักถามหรือแสดงความคิดเห็น สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2547) ได้กล่าวถึงวิธีสอนแบบบรรยายไว้ ดังนี้

การสอนแบบบรรยายเป็นการสอนที่ครูสามารถสอนเนื้อหาความรู้แก่นักเรียนได้มากในคาบเวลาหนึ่ง โดยยึดครูเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ ผู้เรียนเป็นผู้รับฟังและจดบันทึกความรู้เป็นการประหยัดเวลาในการทำกิจกรรม วิธีสอนแบบนี้จะได้เนื้อหามากกว่าวิธีสอนแบบอื่น ๆ ครูต้องเตรียมการสอนมาเป็นอย่างดี ควรใช้สื่อประกอบการอธิบายด้วย สามารถสอนผู้เรียนได้จำนวนมาก ตั้งแต่ 20 - 200 คน เป็นการสอนที่มีข้อดีคือ สอนได้ง่าย ใช้อุปกรณ์การสอนน้อย

แต่ใช้ความสามารถของผู้สอนเป็นหลัก วิธีสอนแบบนี้ใช้เมื่อครูต้องการเสนอความรู้ให้แก่ผู้เรียน เสนอเนื้อหาของบทเรียน ต้องการขึ้นบทเรียนใหม่ อธิบายทำสำเนาและผู้เรียนต้องรับฟังข้อมูลก่อนการปฏิบัติกิจกรรม การสรุปสิ่งที่เรียน นับได้ว่าการสอนแบบบรรยายมีประโยชน์ต่อผู้เรียนเช่นเดียวกับการสอนแบบอื่น ๆ และยังคงเป็นวิธีการสอนที่ใช้กันแพร่หลายมากในปัจจุบัน

5. การสอนแบบกลุ่มสัมพันธ์

เป็นการสอนที่ยึดกลุ่มเป็นหลักในการทำกิจกรรม ผู้เรียนได้รับบทบาทของตนเอง รู้หน้าที่รับผิดชอบ การสอนแบบนี้ครูต้องรู้หลักการสอน การกำหนดขั้นตอนการสอนและรู้จักลักษณะของนักเรียนในกลุ่มผู้เรียน ต้องรู้จักทำงานกลุ่ม รู้จักปรับตัว และมีความไวต่อความรู้สึกของผู้ร่วมกลุ่ม ใจกว้าง กล้าแสดงออก

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2543) ได้กล่าวขั้นตอนการสอนแบบกลุ่มสัมพันธ์ไว้ 6 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นวางแผน ผู้สอนควรวางแผนการจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับเนื้อหา
2. ขั้นลงมือปฏิบัติ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนลงมือทำกิจกรรมทุกคน
3. ขั้นประจักษ์ ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมจนประจักษ์ว่าตนได้เรียนรู้สิ่งใดด้วยตนเอง

ตนเอง

4. ขั้นวิเคราะห์ นำสิ่งที่เรียนไปวิเคราะห์เองหรือร่วมกับเพื่อน
5. ขั้นประเมิน นำความรู้ที่วิเคราะห์แล้วมาประเมินผลร่วมกันกับกลุ่มเพื่อรวบรวมความรู้ไว้เป็นหมวดหมู่
6. ขั้นนำไปใช้ นำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ให้เป็นประโยชน์

6. การสอนซ่อมเสริม

คลาและสตาร์ (Clark & Starr, 1972 อ้างถึงใน กาญจนา เกียรติประวัติ, 2524) กล่าวถึงการสอนซ่อมเสริมไว้ว่า เป็นการสอนสำหรับผู้เรียนที่ยังไม่ผ่านจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ ซึ่งสอดคล้องกับกรมวิชาการได้กล่าวถึงแนวทางปฏิบัติในการประเมินผลนักเรียนไว้ว่า นักเรียนคนใดไม่ผ่านจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม ให้ถือเป็นหน้าที่ของครูที่ต้องสอนซ้ำ เพื่อให้ผู้เรียนผ่านได้ในเวลาไล่เลี่ยกันกับเพื่อนร่วมชั้นด้วยในประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรียกการปรับปรุงแก้ไขนี้ว่า “การสอนซ่อมเสริม”

จากที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ทำให้ทราบว่าการสอนนาฏศิลป์ เป็นการสอนด้านทักษะการรำ ที่จำเป็นต้องใช้การสอนแบบต่าง ๆ ร่วมด้วย เพื่อประสิทธิภาพในการสอน และสิ่งที่ต้องคำนึงถึงอีกประการหนึ่ง คือ วิธีสอนให้ผู้เรียนเกิดทักษะในการเรียน เพราะการแสดงจะสวยงามน่าดูนั้น ผู้แสดงต้องมีทักษะในการร่ายอย่างคล่องแคล่ว มีลีลาท่าร่าที่อ่อนช้อยงดงามตามแบบนาฏศิลป์ไทย โดยการเคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย ได้แก่ แขน ขา มือ ลำตัว ศีรษะ และไหล่ ให้เคลื่อนไหวไปพร้อม ๆ กัน โดยการสังเกตและเลียนแบบจากครูผู้สอนหรือสื่อการสอนที่กำหนดไว้ให้ดีที่สุด

ดังนั้น หากจะทำการสอนนาฏศิลป์ ให้ประสบความสำเร็จ จึงควรศึกษาขั้นตอน วิธีการสอนทักษะแล้วนำไปประยุกต์ใช้ เพื่อให้การสอนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

7. การสอนทักษะ

การสอนให้เกิดทักษะ นอกจากอาศัยสติปัญญา ความคิด ความรู้ความเข้าใจและเจตคติ ต่อนานาฏศิลป์ ไทยแล้ว ยังต้องอาศัยทักษะในการทำงาน ทักษะเป็นปัจจัยสำคัญในการช่วยให้การทำงานคล่องแคล่วมีประสิทธิภาพ มีนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของทักษะ ดังนี้

ครอนบัค (Cronbach, 1977 อ้างถึงใน อมรา กล้าเจริญ, 2535) กล่าวว่าทักษะเป็นการปฏิบัติที่เกิดจากการเรียนรู้ สามารถกระทำได้โดยแทบจะไม่ต้องใช้ความคิด

แกริสัน (Garrison, 1972 อ้างถึงใน เรณู โกสินานนท์, 2544) กล่าวถึงความหมายของทักษะว่า ทักษะเป็นแบบของพฤติกรรมที่กระทำไปด้วยความราบเรียบ (Smoothly) ถูกต้องรวดเร็ว และแม่นยำ ซึ่งเป็นผลมาจากการพัฒนาตนเอง

อาภรณ์ ใจเที่ยง (2540) ได้ให้ความหมายของทักษะว่า หมายถึง การปฏิบัติที่เกิดจากการเรียนรู้สามารถทำได้โดยแทบจะไม่ต้องใช้ความคิด แล้วพัฒนามาเป็นความสามารถเฉพาะตัว

กระทรวงศึกษาธิการ (2545) ได้ให้ความหมายของทักษะว่า หมายถึง การเรียนรู้ที่แสดงออกในด้านการบังคับกลไกของร่างกายให้ปฏิบัติงานต่าง ๆ มี 7 ระดับ ได้แก่ รับรู้การกระทำ การเตรียมความพร้อม การตอบสนองภาพ ปรับกลไกการตอบสนอง ตอบสนองโดยอัตโนมัติ ดัดแปลงกระบวนการตอบสนอง และประยุกต์ใช้ในสถานการณ์อื่น ๆ

สำหรับขั้นตอนการสอนทักษะ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2547) ได้เสนอขั้นตอนการสอนทักษะเป็น 2 ขั้นตอน คือ ขั้นรู้ชัดเห็นจริง และขั้นลงมือกระทำ ดังนี้

1. ขั้นรู้ชัดเห็นจริงประกอบด้วย

1.1 การบรรยายนำ เพื่อให้ข้อมูลโดยตั้งคำถามหรือยกตัวอย่างที่ใกล้ตัวนักเรียน

1.2 ให้ประสบการณ์การใช้ทักษะ ได้แก่ การให้ผู้เรียนฝึกหรือแสดงตามครู

1.3 การสาธิตโดยแสดงบทบาทสมมติ

1.4 การวิเคราะห์จากสถานการณ์จำลอง หรือจากการสาธิต เพื่อให้เข้าใจชัดเจนถึงขั้นตอนและวิธีการในแต่ละขั้นตอน

2. ขั้นลงมือกระทำ

2.1 ฝึกปฏิบัติตามบทบาทสมมติ โดยให้ผู้เรียนฝึกและเพื่อน ๆ ช่วยกันดูว่ามีการใช้ทักษะอย่างไร

2.2 ผู้เรียนประเมินกันเอง หรือผู้สอนกับผู้เรียนช่วยกันประเมินกันเอง

ดี เซคโก (De Cecco, 1974 อ้างถึงใน ขนิษฐา โพธิสินธุ์, 2537)เสนอขั้นตอนการสอนทักษะไว้ 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. วิเคราะห์ทักษะที่จะสอน ผู้สอนจะต้องวิเคราะห์งานที่จะให้ผู้เรียนปฏิบัติ ก่อนว่างานประกอบไปด้วยทักษะอะไร เช่น ทำนึ่ง ทำจีบมือ ทำตังว่ง ทักษะเหล่านี้อาศัยกลไกของร่างกาย

2. ประเมินความสามารถเบื้องต้นของผู้เรียน ประเมินทักษะเก่าสู่ทักษะใหม่ ถ้าขาดทักษะนั้น ๆ ต้องเสริมให้มีพื้นฐานความรู้ให้เพียงพอ

3. จัดขั้นตอนการฝึกให้เรียงลำดับจากง่ายไปหายาก จากทักษะพื้นฐานไปสู่ทักษะที่ซับซ้อนให้ฝึกทักษะย่อยก่อน เช่น การฝึกตัดตัวขั้นพื้นฐานท่าง่าย ๆ เพื่อสู่ท่าที่ยากขึ้น

4. สาธิตและอธิบายแนะนำเป็นขั้น ๆ ให้ผู้เรียนเห็นลำดับขั้นตอนการปฏิบัติ จากตัวอย่างที่ผู้สอนสาธิตให้ดูหรือจากสื่อวีดิทัศน์ ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนเห็นรายละเอียดการปฏิบัติจากสื่อวีดิทัศน์อีกครั้ง

5. จัดให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติจริง โดยคำนึงถึงหลักของความต่อเนื่อง คือ เรียนตามลำดับอย่างต่อเนื่อง ฝึกหัดด้วยการเน้นทักษะย่อย แก้ไขเมื่อผิด แบ่งเวลาฝึกให้การเสริมแรง รู้ผลทันที

เดวิส (Davies, 1971 อ้างถึงใน ทิศนา ขมมณี, 2545) ซึ่งได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการสอนให้เกิดทักษะไว้ว่า ทักษะส่วนใหญ่จะประกอบไปด้วยทักษะย่อยแล้วค่อยเชื่อมโยง ช่วยให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จเร็วขึ้น ดังนี้

1. ขั้นสาธิตทักษะ เป็นขั้นที่ผู้เรียนได้เห็นทักษะที่ต้องการให้ผู้เรียนกระทำได้ในภาพรวมก่อนการสาธิต โดยแนะนำให้ผู้เรียนสังเกต ซึ่งแนะจุดสำคัญให้

2. ขั้นสาธิตและให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อยแต่ละส่วน โดยให้ผู้เรียนสังเกตและทำตามทีละส่วนอย่างช้า ๆ

3. ขั้นให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อยโดยไม่ต้องดูแบบ หากติดขัดครูผู้สอนควรชี้แนะ แก้ไขจนผู้เรียนสามารถปฏิบัติได้อย่างสมบูรณ์และชำนาญ

4. ขั้นใช้เทคนิควิธีการ เมื่อผู้เรียนปฏิบัติได้แล้วผู้สอนอาจใช้เทคนิคที่จะช่วยให้ผู้เรียนปฏิบัติได้ดียิ่งขึ้น

5. ขั้นผู้เรียนเชื่อมโยงทักษะย่อยเข้าด้วยกันอย่างต่อเนื่องจนจบแล้วปฏิบัติซ้ำ ๆ หลาย ๆ ครั้งจนสามารถปฏิบัติได้อย่างชำนาญ

สรุปว่า ทักษะคือความสามารถในการกระทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดได้อย่างถูกต้อง คล่องแคล่ว ชำนาญและมีประสิทธิภาพ ดังเช่น

1. ทักษะจะเกิดขึ้นได้ด้วยการปฏิบัติ
2. การปฏิบัติแบบแบ่งระยะเวลาปฏิบัติให้มีเวลาหยุดพักเป็นช่วง ๆ
3. การรับรู้ผลการปฏิบัติจะส่งผลให้เกิดทักษะได้ดี
4. การปฏิบัติตามขั้นตอนจากการสังเกต การสาธิตนั้นในการสอนทักษะจึงต้อง

เน้นการลงมือปฏิบัติอย่างมีหลักการเป็นสำคัญ

กาเย (Gagne, 1974 อ้างถึงใน ทิศนา ขัมมณี, 2545) ได้เสนอแนะกระบวนการเรียนการสอนเพื่อให้ประสบความสำเร็จ โดยใช้เทคนิค 9 ขั้นไว้ดังนี้

1. กระตุ้นและดึงดูดความสนใจของผู้เรียน ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้พร้อมที่จะเรียน เน้นการใช้รูปแบบ ใช้คำถาม การสาธิต
2. แจ้งวัตถุประสงค์ของบทเรียน เพื่อให้ผู้เรียนทราบและเป็นแนวทางนำไปสู่จุดประสงค์นั้นได้ การบอกอาจใช้คำถามหรือบอกโดยตรงก็ได้
3. กระตุ้นให้ผู้เรียนระลึกถึงความรู้เดิมก่อนที่จะเรียนสิ่งใหม่ เป็นการเชื่อมโยงความรู้เก่ากับความรู้ใหม่ และพร้อมที่จะเรียนต่อไป
4. เนื้อหาเป็นการถ่ายทอดความรู้โดยครู วัสดุ อุปกรณ์ สื่อการสอนต่าง ๆ
5. ให้ความช่วยเหลือผู้เรียนให้สามารถเรียนรู้ได้ถูกต้อง โดยใช้วิธีการหรือสื่อต่าง ๆ
6. กระตุ้นให้ผู้เรียนแสดงความสามารถ เพื่อจะได้มีโอกาสตอบสนองต่อสาระที่เรียนทำให้เกิดการเรียนรู้
7. ข้อมูลย้อนกลับ เป็นการบอกผลหลังจากผู้เรียนปฏิบัติแล้ว เพื่อเป็นแนวทางในการให้ผู้เรียนปรับปรุงแก้ไข จนบรรลุจุดประสงค์ที่วางไว้
8. ประเมินผลด้วยวิธีต่าง ๆ ตามความเหมาะสมกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม เช่น แบบทดสอบ คำถาม แบบฝึกหัด วัดขณะที่เรียนและสิ้นสุดการเรียน เพื่อนำผลมาปรับปรุงแก้ไข
9. ทำให้ผู้เรียนเกิดความจำถาวร เป็นการถ่ายโยงความรู้เป็นการฝึกปฏิบัติซ้ำ ๆ เพื่อให้เกิดความคงทนถาวร

เทคนิค 9 ขั้นของกาเย เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับการสอนโดยทั่ว ๆ ไปที่นักการศึกษาต่าง ๆ เสนอหลักการสอนได้ 3 ขั้นตอน คือ ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ขั้นสอน ขั้นสรุปและประเมินผล นอกจากการสอนให้เกิดทักษะแล้วยังมีการสอนให้ผู้เรียนรักในวิชาที่เรียน คือ การสอนให้เกิดเจตคติ (Attitude) เป็นเรื่องความรู้สึกที่พอใจหรือไม่พอใจ ชอบ ไม่ชอบ ดังนั้นเจตคติที่บุคคลแสดงออกมามี 2 ด้าน คือ เจตคติทางด้านบวก เป็นลักษณะที่ดี การยอมรับโดยการสังเกตจากพฤติกรรม ชอบ พพอใจ และเห็นว่สิ่งนั้นมีประโยชน์ ส่วนเจตคติทางลบ คือ การไม่ยอมรับโดยการสังเกตพฤติกรรมที่แสดงออกไม่ชอบ ไม่พอใจ ไม่ถูกใจ และไม่เห็นสิ่งนั้นมีประโยชน์

8. ขั้นตอนการสอนนาฏศิลป์

นาฏศิลป์ เป็นการเรียนที่เน้นทักษะการปฏิบัติ ซึ่งมีความแตกต่างจากการสอนวิชาอื่น ๆ กล่าวคือ นาฏศิลป์ เป็นการเคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย อย่างมีลีลาท่าทางที่อ่อนช้อยและงดงาม ดังนั้นการสอนนาฏศิลป์ จึงจำเป็นต้องมีหลักการสอนนาฏศิลป์ โดยเฉพาะ เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ซึ่งถวัลย์ มาตรฐาน (2547) ได้เสนอแนะวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนาฏศิลป์ ดังนี้

1. คำนึงถึงความสามารถของแต่ละบุคคล
2. ควรอธิบายประกอบการสาธิต
3. ฝึกการใช้ภาษาท่าแสดง ความหมายความรู้สึก และบุคลิกภาพให้สัมพันธ์กัน
4. ฝึกการรำประกอบบทเพลงง่าย ๆ สั้น ๆ ให้เหมาะสมกับวัยของเด็ก
5. ควรปลูกจิตสำนึก ระเบียบวินัย ความมีมารยาท ควรมีน้ำใจ การให้ความร่วมมือในกลุ่ม เป็นต้น

วิธีการสอนนาฏศิลป์ และขั้นตอนการสอนมีดังนี้ (เรณู โกสินานนท์, 2548)

1. สอนจากง่ายไปหายาก เช่น สอนการท่ามือจีบและวงก่อนที่จะสอนให้นักเรียนทำท่าสอดสร้อยมาลา
2. สอนตามความสามารถของบุคคล เช่น นักเรียนคนไหนรำได้เร็วก็จะสอนเร็ว แต่ถ้านักเรียนคนไหนรำได้ช้า ครูก็จะต่อท่ารำหรือสอนรำให้อย่างช้า ๆ
3. เปลี่ยนแปลงท่ารำที่ยากให้เป็นท่ารำที่ง่าย แต่มีความหมายของภาษารำยังคงเดิม ท่ารำบางท่า อาจยากเกินความสามารถของผู้เรียน ครูผู้สอนอาจจะพิจารณาเปลี่ยนแปลงท่ารำให้ง่ายขึ้น เพื่อให้ นักเรียนสามารถปฏิบัติได้ การเปลี่ยนแปลงท่ารำ จะต้องคำนึงถึงความหมายของท่ารำเป็นสำคัญ คือ เมื่อเปลี่ยนท่ารำที่ยากเป็นท่ารำที่ง่ายแล้ว ความหมายของท่ารำต้องไม่เปลี่ยนไป
4. การสอนแต่ละท่า ต้องอธิบายและแนะนำอย่างละเอียด ตั้งแต่ศีรษะจรดปลายเท้า
5. ระหว่างปฏิบัติท่ารำ ครูต้องคอยสังเกตและเตือนลีลาการรำของผู้เรียนให้อยู่ในระดับที่ถูกต้องเสมอ เช่น ขณะรำต้องหันหลัง ดันไหล่ ไม่ก้มหน้าตลอดเวลาขณะรำ การสอนนาฏศิลป์ ต้องมีความละเอียดถี่ถ้วนมากกว่าการสอนหนังสือ เพราะต้องอาศัยเวลาในการฝึกปฏิบัติ เพื่อให้เกิดความชำนาญ โดยเฉพาะท่ารำนาฏศิลป์ไทย มีความละเอียดละไม อดวียะทุกส่วนจากแขน-ขา-มือ-เท้า-ลำตัว-ศีรษะ-ไหล่ ต้องเคลื่อนไหวไปพร้อม ๆ กัน ยากแก่การปฏิบัติให้ได้ผลดีในระยะเวลาสั้น ดังนั้นการต่อท่ารำหรือสอนรำให้นักเรียนต้องยึดหลักเดียวกัน คือ ต่อท่ารำหรือสอนรำทีละท่ารำ และแต่ละท่าต้องสอนซ้ำ ๆ กัน จนเห็นว่านักเรียนสามารถรำได้แล้วด้วยตนเองจึงจะต่อท่ารำต่อไปให้
6. สังเกตท่าทางการรำของนักเรียน ถ้าพบว่ารำไม่ถูกต้องครูผู้สอนต้องแนะนำอธิบายให้นักเรียนปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง ไม่ปล่อยให้นักเรียนจำผิดต่อไป

7. การใช้ศัพท์นาฏศิลป์ ในบางครั้งครูผู้สอนอาจเปลี่ยนใช้คำศัพท์ที่ฟังแล้วเข้าใจง่าย จำง่าย เพื่อให้นักเรียนเข้าใจง่ายและจำได้อย่างรวดเร็ว และเมื่อนักเรียนจำได้แล้วครูจึงบอกให้ทราบถึงศัพท์ที่เรียกที่ถูกต้องตามหลักวิชานาฏศิลป์ การบอกอาจบอกควบคู่ไปกับขณะต่อท่ารำ หรืออธิบายให้เข้าใจภายหลังได้ แต่ควรให้นักเรียนจำชื่อที่ถูกต้องได้

8. ให้นักเรียนฝึกร้องเพลงประกอบการรำไปพร้อม ๆ กับการฝึกรำ เพื่อให้นักเรียนสามารถร้องเพลงที่รำได้อย่างถูกต้องด้วยตนเอง เพื่อเวลาซ้อมรำด้วยตนเองก็สามารถรำได้อย่างถูกต้องตามเพลง และเป็นการปลูกฝังนิสัยการร้องเพลงไทยให้นักเรียนเกิดความรัก เห็นคุณค่าและความสำคัญของเพลงไทยอีกด้วย

9. การสอนรำแต่ละเพลง ท่ารำที่สอนควรเป็นมาตรฐานแบบแผนเดียวกัน เพื่อให้ นักเรียนที่ได้เรียนรุ่นต่อมาจะได้รำเหมือนกัน ทำให้ผู้เรียนไม่สับสน

10. เปรียบเทียบท่ารำ นำท่ารำที่คล้ายกันมาเปรียบเทียบทำให้ดูเพื่อให้เห็นความแตกต่างของท่ารำและไม่ทำให้ผู้เรียนจำท่ารำปะปนสับสนกัน เพราะคิดว่าท่ารำเหมือนกัน เช่น การ ม้วนมือ สลัดมือ และคลายมือ

11. วิธีสาธิตโดยรำนำหน้าให้นักเรียนดู ครูผู้สอนควรรำนำหน้า 2 แบบ คือ

11.1 ครูรำนำหน้านักเรียน คือ ครูอยู่ด้านหน้าของนักเรียนและหันหลังให้นักเรียน นักเรียนจะมองเห็นด้านหลังของครูและรำตามครู

11.2 ครูรำต่อหน้าหรือรำประจันหน้า คือ ครูหันหน้าเจอกับนักเรียน แต่ครูจะรำ สลับด้านกับนักเรียน เช่น ท่ารำจริงจับมือขวา ครูก็จับมือซ้ายหรือเรียกว่า ครูรำเป็นกระจกให้นักเรียนดูให้เห็นชัดและชัดเจน วิธีการนี้เป็นวิธีการสาธิตที่ดี เพราะขณะที่ครูสาธิตให้นักเรียนดูและรำตาม ครูสามารถมองเห็นท่ารำของนักเรียน และสามารถบอกหรือชี้แนะนักเรียนได้ขณะกำลังสาธิต

12. การจัดแถวขณะรำ หรือตำแหน่งที่รำ ควรฝึกให้นักเรียนระวังเรื่องตำแหน่งที่อยู่ ขณะรำไม่ว่าจะรำอยู่กับที่ หมุนตัวหรือวิ่งไปมา

13. การสอนแยกท่ารำให้เข้าใจทีละอย่าง เช่น ท่ารำบางท่าต้องปฏิบัติพร้อมกันทั้งมือและเท้า ครูอาจแยกสอนทีละอย่าง โดยสอนให้ปฏิบัติส่วนมือจนคล่อง แล้วจึงสอนให้ปฏิบัติส่วนเท้า และเมื่อคล่องแล้วจึงสอนทั้งมือและเท้ารวมกัน

14. การใช้เพลงประกอบการสอนแบ่งเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

14.1 ยังไม่ใช้เพลง คือ ครูสาธิตท่ารำให้นักเรียนดูและให้นักเรียนรำตามครูบ่อย ๆจนสามารถทำได้ ขั้นนี้ครูเป็นผู้ร้องเพลงเอง และให้นักเรียนฝึกร้องพร้อมครูไปด้วย

14.2 เริ่มใช้เพลงบ้างเมื่อสอนท่ารำหรือต่อท่ารำไปได้พอสมควรแล้ว ควรให้นักเรียนได้ฟังเพลงจากเทปบันทึกเสียงและฝึกร้อง ฝึกรำไปเรื่อย ๆ กับเพลงจริง

14.3 เมื่อสอนท่ารำหรือต่อท่ารำจบเพลงแล้ว ควรให้นักเรียนได้ฝึกรำ ตั้งแต่ต้นจนจบ พร้อมเพลงจริงจากเทปบันทึกเสียง และอาจให้นักเรียนร้องเพลงควบคู่ไปกับเพลงจากเทปบันทึกเสียงด้วย เพื่อให้นักเรียนร้องเพลงและรำประกอบเพลงได้ดียิ่งขึ้น

ขั้นตอนการสอนนาฏศิลป์ ในระดับประถมศึกษา

1. การเตรียมตัวของครู

1.1 ศึกษาหลักสูตรในระดับชั้นที่สอน

1.2 ศึกษาแนวการสอน

1.2.1 การสอนดนตรีและนาฏศิลป์ ต้องคำนึงถึงจุดประสงค์

1.2.2 การสอนดนตรีและนาฏศิลป์ ควรใช้เอกสารต่าง ๆ นอกเหนือจากหลักสูตร เช่น คู่มือการสอนนาฏศิลป์ เป็นต้น

1.2.3 ดนตรีและนาฏศิลป์ ประกอบด้วยกิจกรรมใหญ่ 4 กลุ่ม คือ

การเน้นจังหวะ ร้องเพลง การฟัง และนาฏศิลป์ กิจกรรมทั้ง 4 กลุ่มนี้ ควรจะสอนไปพร้อม ๆ กัน แต่จะเน้นกิจกรรมใดมากหรือน้อยกว่ากันให้พิจารณาจากแผนการสอน นั้น ๆ

1.2.4 การสอนควรเป็นรูปแบบของการสาธิตก่อน ในขณะเดียวกันผู้สอนอาจใช้วิธีสอนแบบอื่น ๆ เข้าผสมผสานกันในบางครั้ง

1.2.5 มีลำดับขั้นตอนในการสอน ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนมีความรู้ เข้าใจในกิจกรรม ทั้งการเรียนภาคทฤษฎีและการฝึกภาคปฏิบัติควบคู่กัน

1.2.6 ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ควรหาสื่อการเรียนมาใช้ ประกอบการสอน

1.3 ศึกษาการแบ่งเนื้อหากิจกรรมดนตรีและนาฏศิลป์ ซึ่งการเรียนดนตรีและนาฏศิลป์ระดับประถมศึกษาเป็นกิจกรรมที่ต้องปฏิบัติซ้ำ ๆ กัน จึงจำเป็นต้องจัดแบ่งเนื้อหาของกิจกรรมในแต่ละหัวข้อให้เด่นชัด และจัดสรรเวลาของแต่ละแผนให้ได้ครบตามกำหนด

1.4 ศึกษาสื่อการเรียนการสอน ที่จำเป็นในการสอนดนตรีและนาฏศิลป์ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ต้องการให้ผู้เรียนมีโอกาสดูและให้ทุกคนมีส่วนร่วมในกิจกรรม เพราะฉะนั้นสื่อการเรียนการสอนจึงมีความจำเป็น สำหรับการสร้างประสบการณ์ และความรู้ในการเรียนดนตรีและนาฏศิลป์ สื่อการเรียนประกอบด้วย

1.4.1 สื่อที่เป็นเอกสาร

1.4.2 สื่อที่เป็นวัสดุอุปกรณ์

1.5 ศึกษาหลักของการวัดผลและการประเมินผลก่อนดำเนินการวัดผลและประเมินผล เพื่อทราบว่านักเรียนได้รับความรู้และมีประสบการณ์ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรหรือไม่เพียงใด เครื่องมือในการวัดผล คือ การสังเกต การสัมภาษณ์ การตรวจผลงานจากการปฏิบัติจริง และการทดสอบโดยข้อเขียน เครื่องมือวัดผลแต่ละประเภทให้ข้อมูลเกี่ยวกับการติดตามผลการเรียนการสอนต่างกัน ซึ่งจะช่วยให้ได้ครบทุกด้าน จึงสามารถที่จะนำไปวินิจฉัยความบกพร่องของนักเรียนเพื่อแก้ปัญหาต่อไปได้ถูกต้อง

2. การเตรียมบันทึกการสอนและใช้แผนการสอนเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับครูผู้สอน ปัจจุบันนี้จะพบว่า มีแผนการสอนและคู่มือครูไว้ให้ครูผู้สอนเกือบจะสมบูรณ์แล้ว คือ มีแผนการ

สอนอย่างละเอียด บอกกิจกรรม เนื้อหาและขั้นตอนการสอน ฉะนั้นก่อนการสอนครูควรศึกษาแผนการสอนและคู่มือครูอย่างละเอียด

3. วิธีการสอนในชั้นกิจกรรมการสอนรำ

3.1 ขั้นกำหนดบทเรียน

3.1.1 ชื่อของบทเรียน (ชุดพ้องที่จะจัดสอน)

3.1.2 ทำนองเพลง

3.1.3 ชนิดของเพลงหน้าพาทย์ที่ใช้ประกอบรำ

3.1.4 ความเป็นมาของการรำที่จะสอน

3.1.5 นักเรียนต้องเข้าใจ ลักษณะของเนื้อเพลง ในด้านการประชาสัมพันธ์และ

ความหมาย

3.2 ขั้นศึกษาบทเพลงก่อนที่นักเรียนจะรำ ครูควรจะต้องสอนให้รู้จักบทเพลงก่อน

คือ

3.2.1 ฟังทำนองเพลงและจังหวะของเพลง

3.2.2 นักเรียนร้องตาม พร้อมเคาะจังหวะตาม

3.2.3 นักเรียนร้องเอง เคาะจังหวะเอง

3.3 ขั้นสอนปฏิบัติรำ

3.3.1 เตรียมปฏิบัติรำ ถ้ามีอุปกรณ์การแสดงจะต้องใช้ประกอบ ควรแนะนำ

วิธีใช้

3.3.2 วิธีปฏิบัติรำ

กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านศิลปวัฒนธรรมไทย จะมีกระบวนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ 9 ขั้นตอน ดังนี้

1. ตระหนักถึงความสำคัญและคุณค่าของศิลปวัฒนธรรมไทย
2. ศึกษาหาความรู้และแนวทางการปฏิบัติ
3. ฝึกปฏิบัติกิจกรรม
4. แสดงผลการฝึกปฏิบัติกิจกรรม
5. ประเมินผลการปฏิบัติงาน
6. ปรับปรุงทักษะความสามารถให้ดีขึ้น
7. เผยแพร่ผลงานและความสามารถให้เป็นที่ประจักษ์
8. ความภาคภูมิใจ และแสดงออกอย่างสม่ำเสมอ
9. นักเรียนชื่นชมและภาคภูมิใจ เกิดค่านิยมไทย เจตคติและมีบุคลิกภาพที่ดี

การวัดและประเมินผลสาระนาฏศิลป์

การวัดและประเมินผลในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะเป็นการวัดและการประเมินตามสภาพจริง (Authentic Assessment) หรือการประเมินการปฏิบัติ (Performance Assessment) ล้วนเป็นวิธีการที่เหมาะสมและสอดคล้องกับการจัดหลักสูตรของสถานศึกษา ซึ่งตาม

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งประเทศไทย พุทธศักราช 2542 ในมาตรา 26 กำหนดให้สถานศึกษา จัดการประเมินผู้เรียนโดยพิจารณาการพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกตพฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรมและการทดสอบควบคู่ไปในกระบวนการเรียนการสอนตามความเหมาะสมของแต่ละระดับชั้น และรูปแบบการศึกษา และให้สถานศึกษาใช้วิธีการที่หลากหลายในการจัดสรรโอกาสการศึกษาต่อและให้นำผลการประเมินผู้เรียนมาใช้ประกอบพิจารณาและยังกำหนดให้สถานศึกษากำหนดหลักสูตรเอง โดยให้ครูผู้สอนในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้จัดทำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในกลุ่มสาระศิลปะของตนที่รับผิดชอบเป็นรายปี (ช่วงชั้นปีที่ 1-3) และเป็นรายภาค (ช่วงชั้นที่ 4) จะเห็นได้ว่าหลักสูตรใหม่ ครูผู้สอนมีได้รับหน้าที่หรือทำหน้าที่จัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพียงอย่างเดียว ครูต้องมีหน้าที่จัดทำหลักสูตรโดยวิเคราะห์ธรรมชาติของศาสตร์ที่รับผิดชอบ และในช่วงระยะภายในปีหรือภาค ต้องการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อะไร ทำอะไร และเกิดอะไรขึ้นกับผู้เรียน นอกจากนั้นยังต้องทำการวัดและประเมินผลผู้เรียนว่า ได้บรรลุเป้าหมาย เป้าประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่ อีกทั้งจะต้องทำการจัดกิจกรรมการประเมินให้ควบคู่ไปกับกิจกรรมการเรียนรู้โดยถูกต้อง ประเมินได้ครอบคลุมครบถ้วนพฤติกรรมของผู้เรียนทั้งสามด้าน และกำหนดสิ่งที่ต้องประเมิน ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545)

1. ด้านพุทธิพิสัย การประเมินความรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะจะใช้แบบทดสอบ ซึ่งเป็นแบบวิธีการดั้งเดิมก็ได้ แต่ในความเป็นจริงแล้ว การเรียนรู้ในกลุ่มศิลปะนั้นเป็นการให้ผู้เรียนได้นำความรู้จินตนาการความรู้สึกของผู้เรียนนำเสนอออกมาในรูปของการกระทำของผู้เรียนหรือส่งผ่านสู่สภาพแวดล้อม ผลผลิต การร้องเพลงหรือการเต้นรำ เป็นต้น นั่นก็คือ เนื้อหาสาระของกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะและสามารถประเมินได้จากผลผลิตหรือการกระทำที่ผู้เรียนได้แสดงออกมาและได้ลงมือปฏิบัติจริง ดังนั้น วิธีการประเมินนอกจากจะใช้แบบทดสอบแล้ว การสัมภาษณ์และการประเมินจากผลผลิตที่เห็นจริงย่อมจะรู้ว่าผู้เรียนมีความรู้ในเนื้อหาสาระเพียงใดจากมาตรฐานการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ จะมีมาตรฐานที่ให้ผู้เรียนได้วิพากษ์วิจารณ์ ในขณะที่ผู้เรียนกำลังวิพากษ์วิจารณ์งานของตนเองหรือของผู้อื่นก็จะทราบว่าผู้เรียนมีความรู้ในเนื้อหาสาระเรื่องนั้นมากน้อยเพียงใด เทคนิคของการประเมินที่ใช้อาจจะเป็นการใช้แบบทดสอบการนำเสนอผลงานการเข้าร่วมกิจกรรม การประเมินตนเอง ฯลฯ

2. ด้านทักษะพิสัย การประเมินการปฏิบัติของกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เป็นสิ่งที่ค่อนข้างจะชัดเจนเพราะสาระการเรียนรู้ศิลปะนั้นส่วนใหญ่เป็นเรื่องของการแสดงออกของผู้เรียนทั้งสิ้น จึงเป็นการประเมินที่ครูผู้สอนจะเห็นถึงความต่อเนื่องของทักษะ กระบวนการ ความคล่องแคล่วซึ่งเป็นองค์รวมของผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงด้วยตนเอง ดังนั้น วิธีการที่จะได้มาด้วยผลของการประเมิน เทคนิคของการประเมินก็คือกระบวนการทำงาน กระบวนการกลุ่ม การปฏิบัติงานฝึก การฝึกปฏิบัติงานจริง

3. ด้านจิตพิสัย เป็นการประเมินการแสดงออกของผู้เรียนทั้งหมดนับตั้งแต่สีหน้าท่าทางความรู้สึกพึงพอใจ บุคลิกท่าทาง การทำงานร่วมกัน เช่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ครูผู้สอนสามารถประเมินด้วยวิธีการสังเกตได้อย่างเด่นชัด และทำการบันทึกการสังเกต

พฤติกรรมในทุก ๆ อริยาบถก็จะได้ภาพรวมของผู้เรียนแต่ละคน และครูผู้สอนจะได้เห็นถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล จากการที่ผู้เรียนได้แสดงออก สื่อความเป็นตัวตนผ่านทางสาระของกลุ่มศิลปะ ซึ่งคงต้องใช้วิธีการสังเกต การประเมินพฤติกรรม การปฏิบัติ การเข้าร่วมกิจกรรม ฯลฯ เพื่อน หรือครูผู้สอนวิพากษ์วิจารณ์ เพื่อให้เป็นการประเมินอย่างต่อเนื่อง (Dynamic Assessment) ตลอดจนให้มีการปรับปรุง พิจารณาเผยแพร่ใคร่ครวญตรวจสอบผลงานของตนเอง และมีการนำผลงานไปจัดแสดง เพื่อเป็นการเผยแพร่ผลงานของผู้เรียนแต่ละคน หรือแต่ละกลุ่ม เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความภาคภูมิใจในผลงานของตนเอง

4. กำหนดสิ่งที่ประเมินและเครื่องมือการประเมิน สิ่งที่จะต้องประเมินอาจจะอยู่ในรูปของพฤติกรรมการทำงาน หรือการปฏิบัติตามขั้นตอนการทำงาน ก็คือกระบวนการหลักทักษะในการทำงานของผู้เรียน ผลผลิตที่เป็นชิ้นงาน อาจมีผลงานบางชิ้นที่เป็นผลผลิตหรือกระบวนการปฏิบัติที่ต่อเนื่อง ต้องทำเป็นรายงานเพื่อเป็นหลักฐานในการปฏิบัติ ตัวรายงานถือว่าเป็นชิ้นงานที่ควรให้ความสนใจ เพราะต้องทำรายงานเป็นหลักฐานแทนการปฏิบัติงานและผลผลิต (จากเป็นรูปภาพ ชิ้นงาน ฯลฯ) และนำไปเก็บไว้ในแฟ้มผลงาน

5. กำหนดประเด็นการประเมิน เป็นการกำหนดร่วมกันระหว่างผู้เรียน และครูผู้สอนจะพิจารณาจากสิ่งที่ประเมินอาจเป็นผลงาน ชิ้นงาน การนำเสนอผลงาน รายงาน จนท้ายที่สุดอาจจะเป็นแฟ้มผลงาน ก็ต้องเป็นการตกลงร่วมกันว่าจะประเมินอะไรบ้าง และจะประเมินอย่างไร เพราะผู้เรียนจะได้ใช้ศักยภาพความสามารถร่วมกับความตั้งใจที่จะพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มที่

6. กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนและระดับคุณภาพของการประเมิน ในการกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ก็คือ การเขียนรายละเอียดการให้คะแนน หรือให้ระดับคะแนนที่มีความชัดเจนและละเอียด ผู้ประเมินท่านใดมาอ่านแล้วเข้าใจตรงกัน ให้คะแนนในระดับเดียวกัน ผู้ตรวจผลงานหรือชิ้นงานหลายคนตรวจได้ตรงกันก็ยิ่งดี ดังนั้น การเขียนรายละเอียดการให้คะแนนจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง ส่วนระดับคุณภาพของการประเมิน จะเป็นการระบุคุณภาพงานทั้งชิ้น เมื่อรวมแล้วคุณภาพของกระบวนการทำงาน หรือผลผลิตอยู่ในระดับใด อาจจะแบ่งเป็น 3 ระดับ หรือ 4 ระดับก็ได้ แล้วแต่จะพิจารณาร่วมกัน ส่วนมากจะแบ่งเป็น 3 ระดับ คือ ระดับดี ระดับพอใช้ และระดับควรปรับปรุง เพื่อให้ผู้เรียนจะได้ทราบผลงานของตนอยู่ระดับใด ถ้าต้องการให้ผลงานมีระดับที่ดีขึ้นก็สามารถที่จะปรับปรุง แก้ไขผลงานของตนเองได้จนถึงระดับที่ตนพอใจ (<http://rbu.rbru.ac.th/~wattoongpel/images/sara/3.pdf>(2011),ออนไลน์)

2. ทักษะการปฏิบัติ

2.1 ความหมายของทักษะปฏิบัติ

Gagne' (1979) ได้ให้ความหมายของการปฏิบัติ (Performance) ว่าการปฏิบัติของทักษะปฏิบัติจะถูกสะท้อนออกมาในการกระทำของการเคลื่อนไหว ร่างกายที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมของ

กล้ามเนื้อ การกระทำที่สังเกตได้จะถูกทำให้เป็นมาตรฐานในรูปของความรวดเร็วความแม่นยำ ความแรง หรือความราบรื่นในการจัดการ

Simpson(1972) ได้กล่าวว่า ทักษะเป็นเรื่องเกี่ยวข้องกับการพัฒนาทางร่างกายของผู้เรียน ซึ่งเป็นความสามารถในการประสานการทำงานของกล้ามเนื้อและร่างกาย ในการทำงานที่มีความซับซ้อนและต้องอาศัยความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อหลาย ๆ ส่วนการทำงานดังกล่าวเกิดขึ้นจากการสั่งงานของสมอง จะต้องมีความสัมพันธ์กับความรู้สึกที่เกิดขึ้น ทักษะปฏิบัตินี้สามารถพัฒนาได้ด้วยวิธีการฝึกฝน หรือถ้าหากได้รับการฝึกที่ดีแล้ว จะเกิดความถูกต้อง ความคล่องแคล่ว ความเชี่ยวชาญ และความคงทน ผลของพฤติกรรมหรือการกระทำสามารถสังเกตได้จากความรวดเร็ว ความแม่นยำ ความแรงหรือความราบรื่นในการปฏิบัติงาน

สุชาติ ศิริสุขไพบุลย์(2526:9) ได้กล่าวว่าทักษะปฏิบัติ (Skill) หมายถึง ความสามารถ ความชำนาญกล้ามเนื้อของบุคคลซึ่งเรียกกันว่าทักษะปฏิบัติ หรือทักษะทางกล้ามเนื้อ การเกิดทักษะทางกล้ามเนื้อหรือทักษะปฏิบัติจึงเป็นลักษณะของพฤติกรรมที่เป็น ผลผลิตจากเรียนรู้รูปแบบหนึ่ง เช่น การเตะใบ สกัต เลื้อย การใช้เครื่องมือจักรกล การเชื่อมโลหะ การซ่อมเครื่องยนต์ ฯลฯ ล้วนแต่เป็นพฤติกรรมของกล้ามเนื้อที่แสดงออกในลักษณะของความถูกต้องความคล่องแคล่ว ความเชี่ยวชาญและชำนาญที่ต้องอาศัยการฝึกหัดที่เหมาะสม

นวลจิตต์ เชาวศิริพิงศ์ (2535 : 50) ได้ให้ความหมายของทักษะปฏิบัติ หมายถึง การเรียนรู้ที่เกี่ยวกับการทำงานของกล้ามเนื้อ โดยที่งานดังกล่าวต้องมีความซับซ้อนจะต้องอาศัยความสามารถในการบริหารเบื้องต้นของกล้ามเนื้อหลาย ๆ ส่วน การทำงานดังกล่าวจะเกิดขึ้นได้จากการสั่งงานของสมองจะต้องมีการปฏิบัติ สัมพันธ์ของการตอบสนองกับความรู้สึกที่ป้อนเข้าไประหว่างงานนี้สามารถพัฒนาได้ด้วยการฝึกฝนจะเกิดความชำนาญและความคงทน

อภิชาติ อนุกุลเวช (2551 : 64) ได้ให้ความหมายของทักษะปฏิบัติ คือ ความสามารถ ความชำนาญของกล้ามเนื้อ ที่กระทำออกมาอย่างถูกต้อง คล่องแคล่วและรวดเร็ว ที่ต้องอาศัยการฝึกหัดอย่างเหมาะสม จึงจะทำให้เกิดความชำนาญในการปฏิบัติงาน

จากความหมายของทักษะปฏิบัติข้างต้น พอสรุปได้ว่า ทักษะปฏิบัติ คือ การทำงานของกล้ามเนื้อ เป็นการเคลื่อนไหวโดยแสดงออกทางพฤติกรรมการใช้อวัยวะของร่างกายในการปฏิบัติกิจกรรม ความสามารถของกล้ามเนื้อที่กระทำนั้นออกมาอย่างถูกต้อง คล่องแคล่วและเกิดความชำนาญในการปฏิบัติกิจกรรม

2.2. พฤติกรรมด้านทักษะพิสัย

พิชิต ฤทธิ์จัญญ (2545 : 40-42) พฤติกรรมด้านทักษะพิสัยเป็นพฤติกรรมที่เกี่ยวกับความสามารถเชิงปฏิบัติการซึ่งเกี่ยวข้องกับการใช้งานของอวัยวะต่าง ๆ ภายใต้ง่ายที่ต้ออาศัยการประสานสัมพันธ์ของกล้ามเนื้อกับการทำงานของระบบประสาทต่างๆ ซึ่งเป็นหน่วยสั่งการ เช่น การเคลื่อนไหวอวัยวะต่าง ๆ ในการทำกิจวัตรประจำวัน เล่นกีฬา เล่นดนตรี หรือกิจกรรมอื่น ๆ หากนักเรียนได้ฝึกฝน การทำงานของกล้ามเนื้อและระบบประสาทให้มีการประสานสัมพันธ์

กันยอมก่อให้เกิดความชำนาญหรือทักษะในการปฏิบัติงาน การจำแนกพฤติกรรมด้านทักษะพิสัยนี้มีหลายกลุ่มความคิด แต่จะนำเสนอ 2 แนวทาง ดังนี้

แบ่งลักษณะของพฤติกรรมตามพัฒนาการทางด้านทักษะพิสัยออกเป็น 5 ระดับ คือ

- 1.ขั้นเลียนแบบ (Imitating)
- 2.การทำโดยยึดแบบ (Patterning)
- 3.การทำด้วยความชำนาญ (Mastering)
- 4.การทำในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ (Applying)
- 5.การแก้ปัญหาได้โดยฉับพลัน (Improvising)

แบ่งลักษณะพฤติกรรมในเรื่องทักษะการเคลื่อนไหวแบ่งเป็น 4 ด้าน คือ

1. ทักษะการเคลื่อนไหวทั้งร่างกาย (Gross Bodily Movement) เป็นความสามารถที่จะใช้อวัยวะบางส่วนที่ไม่ซับซ้อนในการเคลื่อนไหวอย่างคล่องแคล่ว จำแนกเป็น
 - 1.1 การเคลื่อนไหวอวัยวะส่วนบน
 - 1.2 การเคลื่อนไหวอวัยวะส่วนล่าง
 - 1.3 การเคลื่อนไหวอวัยวะทั้งสองส่วน
2. ทักษะการเคลื่อนไหวที่ต้องใช้ประสาทรวม ๆ กัน เป็นความสามารถที่จะใช้การประสานสัมพันธ์กันของระบบประสาทต่าง ๆ จำแนกเป็น
 - 2.1 การเคลื่อนไหวของมือและนิ้ว
 - 2.2 การประสานระหว่างมือและตา
 - 2.3 การประสานระหว่างมือ ตา และเท้า
 - 2.4 ทักษะการเคลื่อนไหวอื่น ๆ ของมือ เท้า ตาและหู
3. ทักษะการสื่อสารโดยใช้ท่าทาง (Non-verbal Communication Behaviors) เป็นการแสดงออกเพื่อสื่อความหมายกับคนอื่นด้วยวิธีดังนี้
 - 3.1 การแสดงสีหน้า
 - 3.2 ท่าทาง
 - 3.3 การเคลื่อนไหวทั้งร่างกาย
4. ทักษะพฤติกรรมทางด้านภาษา (Speech Behaviors) เป็นความสามารถที่แสดงออกทางด้านภาษา ด้วยวิธีดังนี้
 - 4.1 การออกเสียง
 - 4.2 การสร้างเสียงและคำ
 - 4.3 การเปล่งเสียง
 - 4.4. การประสานระหว่างเสียงและท่าทาง

3. แนวคิดเกี่ยวกับกิจกรรมกลุ่ม

3.1 ความหมายของกิจกรรมกลุ่ม

คมเพชร จิตรศุภกุล (2546: 6) กล่าวว่า กิจกรรมกลุ่ม หมายถึง การนำเอาประสบการณ์มาวางแผนแลกเปลี่ยนซึ่งกันและกัน เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ต้องการในสมาชิกแต่ละคนและการแลกเปลี่ยนของกลุ่มโดยส่วนรวม ผู้นำสามารถทำงานให้มีประสิทธิภาพก็ต่อเมื่อเขาได้เรียนรู้วิธีการที่จะช่วยอำนวยความสะดวก (Facilitate) ให้เกิดปฏิสัมพันธ์อย่างสร้างสรรค์ระหว่างสมาชิกแต่ละคน โดยวิธีการดังกล่าว แล้วประสบการณ์ในกลุ่มจะทำให้เกิดพัฒนาการในตัวบุคคล ทุกคนและกลุ่มที่จะดำเนินไปด้วยความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้

ศักดิ์พันธ์ ตันวิมลรัตน์ (2550: 29) กล่าวว่า กิจกรรมกลุ่มหรือกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ เป็นกิจกรรมหนึ่งที่น่าสนใจในกิจกรรมฝึกอบรม สัมมนา เพื่อเป็นการละลายพฤติกรรมของบุคคลในกลุ่ม ที่มีที่มาแตกต่างกันให้มีความสัมพันธ์ มีความเป็นมิตรที่ดีต่อกันในกลุ่ม เพื่อจะได้สามารถทำงานร่วมกันได้อย่างมีความสุขและประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้

ชลิดา ชวนานนท์ (2552: 20) กล่าวว่า กิจกรรมกลุ่ม หมายถึง กระบวนการจัดประสบการณ์เรียนรู้ โดยให้บุคคลได้เรียนรู้จากการเข้าร่วมปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกันวิเคราะห์พฤติกรรมของตนเองและสมาชิกในกลุ่มที่เกิดขึ้นในขณะนั้น และบุคคลจะได้เรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเอง เป็นการเรียนรู้จากการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในกลุ่มด้วยกัน

ประทีน ทับไทร (2552: 25) กล่าวว่า กิจกรรมกลุ่ม หมายถึง การจัดประสบการณ์ต่าง ๆ ให้กับสมาชิกในกลุ่มได้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยสมาชิกในกลุ่มได้มีส่วนร่วมในการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา และการลงมือกระทำต่อสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่ง อย่างมีจุดมุ่งหมายแน่นอน อันก่อให้เกิดการพัฒนาตนเอง

จากความหมายดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า กิจกรรมกลุ่มเป็นกระบวนการทำงานร่วมกันของสมาชิกทุกคน โดยมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ซึ่งสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาตนเองในด้านต่าง ๆ ตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้และรวมพลังอันเกิดจากการทำงานร่วมกัน เพื่อแก้ปัญหาและสร้างงานที่อยู่บนพื้นฐานของการตอบสนองความต้องการของตนเองและสมาชิกในกลุ่ม

3.2 จุดมุ่งหมายของกิจกรรมกลุ่ม

ในการทำกิจกรรมกลุ่มมีจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้และรวมพลังอันเกิดจากการทำงานร่วมกัน เพื่อแก้ปัญหาและสร้างงานที่อยู่บนพื้นฐานของการตอบสนองความต้องการของตนเองและสมาชิกในกลุ่ม โดยมีผู้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของกิจกรรมกลุ่มไว้ดังนี้

Traxler and North (จันทร์สม คังคา, 2552: 25) ได้อธิบายจุดมุ่งหมายของกิจกรรมกลุ่มดังนี้

1. เพื่อให้การศึกษาอบรมแก่บุคคลที่ยังไม่คุ้นเคยกับสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในมหาวิทยาลัยหรือโรงเรียน โดยการจัดโครงการปฐมนิเทศนักเรียนใหม่ หรือนำไปจัดในรูปแบบของการแนะแนวได้ตลอดปี

2. เพื่อเสริมสร้างประสบการณ์ที่แตกต่างไปจากประสบการณ์ที่ได้รับในหลักสูตร

3. เพื่อเป็นรากฐานในการนำไปสู่การให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคล เพราะทำให้นักเรียนคุ้นเคยกับครูแนะแนวในขณะที่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม

4. เพื่อปรับตัว การบำบัดรักษา และความเจริญงอกงามของบุคคลของกลุ่ม

Button (จันทร์สม คังคา, 2552: 25) กล่าวว่า กิจกรรมกลุ่มเป็นสิ่งที่จัดขึ้นโดยมีจุดมุ่งหมายที่จะช่วยส่งเสริมให้มนุษย์ได้เติบโตและพัฒนาโดยเฉพาะทักษะด้านความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ดังนั้นการจัดกิจกรรมกลุ่มจึงเป็นการสร้างโอกาสให้มนุษย์ได้เรียนรู้เกี่ยวกับการติดต่อสัมพันธ์กับคนอื่น ๆ ในบรรยากาศที่ส่งเสริมซึ่งกันและกัน

คมเพชร ฉัตรศุภกุล (2546: 149-151) กล่าวถึง จุดมุ่งหมายของกิจกรรมกลุ่มไว้ดังนี้

1. เพื่อสร้างความเข้าใจในตนเองอย่างถูกต้อง โดยปกติคนทั่วไปอาจจะคิดว่าตนเองมีความเข้าใจในตนเองไม่จำเป็นต้องให้คนอื่นช่วยชี้แจงว่าตนเองเป็นคนอย่างไร ในทางจิตวิทยาแล้วมนุษย์ย่อมเข้าใจตนเอง แต่บางครั้งอาจจะไม่เข้าใจตนเองได้ดีเท่าที่ควร หรือบางครั้งก็เข้าใจตนเองผิดพลาดได้ ทั้งนี้เพราะว่าแต่ละคนก็มีการปรับตัวกับสิ่งแวดล้อมโดยใช้กลวิธีปกป้องกันตัวที่แตกต่างกันไป ด้วยเหตุนี้กิจกรรมกลุ่มก็อาจช่วยมนุษย์ได้โดยเป็นกระจกเงาสะท้อนให้เห็นภาพของตนเองทุกๆ ด้าน

2. เพื่อสร้างความเข้าใจบุคคลอื่น มนุษย์มีความต้องการที่จะอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ปัจจัยที่สำคัญประการหนึ่งคือ ความเข้าใจในสมาชิกของกลุ่ม ความเข้าใจในบุคคลอื่นจะทำให้เกิดการยอมรับพฤติกรรมที่บุคคลแสดงออกมา ดังนั้นในการทำกิจกรรมกลุ่มร่วมกันของสมาชิกจะเปิดโอกาสให้สมาชิกเกิดการเรียนรู้ลักษณะต่างๆ ของแต่ละคนได้เป็นอย่างดี

3. เพื่อสร้างความสามารถในการทำงานร่วมกันระหว่างสมาชิก ซึ่งนอกจากจะอาศัยความรู้ความสามารถและประสบการณ์ของสมาชิกแล้ว สิ่งที่สำคัญและมีความหมายต่อความสำเร็จของกลุ่ม คือ ความร่วมมือ ซึ่งถ้าขาดความร่วมมือที่ดีจะทำให้การทำงานของกลุ่มไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร ดังนั้นการทำกิจกรรมกลุ่มจึงมีจุดมุ่งหมายที่จะเสริมสร้างคุณลักษณะที่ดีให้แก่สมาชิกกลุ่มให้มีทักษะที่จำเป็นต่อการทำงานร่วมกับผู้อื่น

ชลิดา ชวนานนท์ (2552: 23) กล่าวว่า กิจกรรมกลุ่มมุ่งให้สมาชิกกลุ่มเกิดการเรียนรู้ เพื่อสร้างความเข้าใจในตนเองและเข้าใจบุคคลอื่นอย่างถูกต้อง สร้างโอกาสให้บุคคลได้เรียนรู้เกี่ยวกับการติดต่อสัมพันธ์กับคนอื่น เปิดโอกาสให้บุคคลได้ปรับปรุง แก้ไข เปลี่ยนแปลงความคิดเห็น ความรู้สึก พฤติกรรมต่างๆ สร้างความสามารถในการทำงานร่วมกันระหว่างสมาชิกในกลุ่มมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น สามารถอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

จากการศึกษาจุดมุ่งหมายของกิจกรรมกลุ่ม โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อช่วยส่งเสริมให้บุคคลได้มีโอกาสเกิดการเรียนรู้และปรับเปลี่ยนพฤติกรรมโดยการมีปฏิสัมพันธ์กับสมาชิกในกลุ่ม เพื่อสร้าง

ความเข้าใจในตนเองและเรียนรู้ทำความเข้าใจเกี่ยวกับสมาชิกคนอื่นๆ ในกลุ่ม เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไข และพัฒนาตนเองไปในทิศทางที่ดีขึ้นและสามารถทำงานร่วมกับคนอื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ ก่อให้ความสุขและเป็นที่ยอมรับของคนอื่นในสังคม

3.3 คุณค่าของกิจกรรมกลุ่ม

มีผู้กล่าวถึงคุณค่ากิจกรรมกลุ่มไว้ดังนี้

คมเพชร นัตร์สุกุล (2546: 20-24) กล่าวว่า คุณค่าของกิจกรรมกลุ่ม (Values in group activities) นอกเหนือจากความสำเร็จของกิจกรรมที่ทำแล้ว กิจกรรมกลุ่มยังมียุทธศาสตร์ในด้านอื่นๆ ดังนี้

1. คุณค่าด้านการพัฒนาการ (Developmental values) กิจกรรมกลุ่มสามารถสร้างพัฒนาการให้กับบุคคลในกลุ่มเป็นอย่างดี กิจกรรมแต่ละประเภทสนองความพึงพอใจของบุคคลแตกต่างกันไป คุณค่าด้านพัฒนาการที่เกิดขึ้น มีดังนี้

1.1 สนองความต้องการพื้นฐานของบุคคล เช่น ความต้องการเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม ความต้องการปลอดภัย ความต้องการการยอมรับจากหมู่คณะ

1.2 มีการสร้างพัฒนาการด้านอารมณ์และสังคม เมื่อบุคคลเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม เขาจะได้มีโอกาสเรียนรู้เรื่องการปฏิบัติตนในสังคมและในขณะเดียวกันเขาจะเรียนรู้เรื่องการควบคุมการแสดงออกทางอารมณ์ด้วย

1.3 การพัฒนาด้านทัศนคติ ความสนใจ ความสามารถ และปกติวิสัยทางสังคม ในการดำรงชีวิตอยู่ในสังคม บุคคลจะต้องมีทัศนคติที่ดีต่อบุคคลอื่น มีการเคารพบุคคลอื่นจึงจะอยู่ร่วมกับกลุ่มได้ ถ้าหากไม่มีคุณสมบัติดังกล่าวแล้วทำให้ไม่สามารถปรับตัวได้กับสมาชิกในกลุ่ม นอกจากนี้แล้วในขณะที่บุคคลอื่นมีความซาบซึ้งในกิจกรรมต่างๆ อาจจะพัฒนาความสนใจที่แน่นอน เมื่อมีการปฏิบัติงานในกลุ่มบุคคลมักจะได้ทำงานบางอย่าง ซึ่งเท่ากับได้พัฒนาความสามารถที่มีอยู่ในตัวบุคคลให้ดีขึ้น นอกจากนี้แล้วยังช่วยให้บุคคลที่มาจากครอบครัวที่ต่างกันได้เรียนรู้เรื่องของสังคม สามารถแสดงพฤติกรรมให้เหมาะสม นั้นหมายความว่ามีความเข้าใจในเรื่องปกติวิสัยของสังคม (Social norm) ที่ดีขึ้น

1.4 คุณค่าด้านอาชีพ กิจกรรมกลุ่มบางประเภทไม่ใช่จะให้ข้อสนเทศทางอาชีพเท่านั้น แต่จะให้ประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์ต่ออาชีพต่างๆ เช่น ดนตรี ศิลปะ หนังสือพิมพ์ เป็นต้น ความสำเร็จในการประกอบอาชีพของบุคคลจะขึ้นอยู่กับประสบการณ์ในอดีตดังกล่าว คือ การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างประสบการณ์และอาชีพ ถ้าหากความสัมพันธ์นั้นเป็นไปได้อย่างดี ย่อมจะแสดงให้เห็นว่ามีโอกาสจะประกอบอาชีพได้ดี ดังนั้นประสบการณ์ที่ได้รับจากการทำกิจกรรมกลุ่มมีคุณค่าต่อการเลือกอาชีพได้

1.5 ความเจริญงอกงามด้านความรู้และทักษะในขณะที่นักเรียนได้มีโอกาสทำงานเป็นกลุ่มนั้น อาจจะได้รับความรู้และทักษะบางประการ เช่น การพูดในที่สาธารณะ การอภิปรายกลุ่ม กฎระเบียบในการทำงานเป็นหมู่คณะ การประสานงาน เป็นต้น การทำกิจกรรมกลุ่มที่

สมาชิกให้ความสนใจอาจจะเป็นกิจกรรมด้านการละคร การเขียน การกีฬา การถ่ายรูป ก็ย่อมจะช่วยให้เกิดความรู้และมีทักษะเฉพาะอย่างดีขึ้น

2. คุณค่าด้านการวิจัย (Diagnostic values) สำหรับผู้นำกลุ่ม เมื่อมีการทำกิจกรรมกลุ่มจะทำให้มีโอกาสที่จะสังเกตสมาชิกในกลุ่มแต่ละคนทำให้ได้รับความเข้าใจอย่างดีในตัวสมาชิก

3. คุณค่าในด้านการบำบัด (Therapeutic values) ในการรวมกลุ่มของบุคคลนั้นจะมีค่าต่อการบำบัดได้เป็นอย่างดี ในโรงพยาบาลและคลินิกจะนำวิธีการกลุ่มไปใช้ในการรักษาคนไข้ โดยทำการบำบัดทางจิตวิทยากับคนไข้เป็นกลุ่ม (Group psychotherapy) สำหรับโรงเรียนผู้เรียนมีปัญหาคล้ายคลึงกันอาจจะได้รับความช่วยเหลือโดยการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม (Group counseling) แต่สำหรับผู้เรียนที่มีปัญหาเพียงเล็กน้อย จะได้รับประโยชน์จากกิจกรรมกลุ่ม เช่น การแก้ปัญหาทางอารมณ์ การพัฒนานิสัยของตนเอง เป็นต้น

4. คุณค่าต่อโรงเรียนและชุมชน (Value to school and community) นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มจะมีโอกาสในการพัฒนาตนเองในด้านต่างๆ ทำให้เป็นบุคคลที่มีความสามารถ มีคุณค่า สร้างประโยชน์ให้แก่โรงเรียนและชุมชนได้

ชลิตา ชวนานนท์ (2552: 26) กล่าวว่า คุณค่าของกิจกรรมกลุ่มทำให้สมาชิกมีพัฒนาการซึ่งส่งผลให้สามารถค้นพบตนเอง รู้สึกว่าตนเองมีค่า และมองเห็นคุณค่าคนอื่นและจากการที่สมาชิกได้ทำกิจกรรมด้วยกันนั้นยังทำให้เกิดคุณค่าด้านพัฒนาการในด้านต่างๆ เช่น ด้านอาชีพ และความเจริญงอกงามทางด้านความรู้ ด้านการวินิจฉัย ด้านการบำบัด และมีคุณค่าต่อโรงเรียนและชุมชน

จากการศึกษาคุณค่าของกิจกรรมกลุ่มสรุปได้ว่า คุณค่าที่เกิดขึ้นจากการทำกิจกรรมกลุ่มมีทั้งทางตรงและทางอ้อมที่ทำให้สมาชิกในแต่ละคนได้มีพัฒนาการที่สามารถค้นพบตนเอง รู้สึกการมองเห็นคุณค่าในตนเอง และมองเห็นคุณค่าของสมาชิกคนอื่น ๆ พร้อมทั้งจะยอมรับกับสิ่งที่เกิดขึ้นจากการได้เรียนรู้ในการทำกิจกรรมกลุ่มร่วมกับผู้อื่น ซึ่งในลักษณะการมองเห็นคุณค่าในตนเองของแต่ละคนแตกต่างกันเมื่อเกิดการเรียนรู้แลกเปลี่ยนซึ่งกันในกลุ่มทำให้เกิดการยอมรับและมองเห็นคุณค่าในตนเองและบุคคลอื่น และนอกเหนือจากการที่สมาชิกได้ทำกิจกรรมด้วยกันทำให้เกิดคุณค่าด้านต่างๆ เช่น ด้านอาชีพ ความเจริญงอกงามทางความรู้ ด้านการวินิจฉัย ด้านการบำบัด ที่ส่งผลให้เกิดคุณค่าในสังคมต่อไป

3.4 ขนาดของกลุ่ม

ขนาดของกลุ่มหรือจำนวนสมาชิกในกลุ่มซึ่งมีผลกระทบต่อคุณภาพของการปฏิสัมพันธ์และการสื่อสารระหว่างสมาชิก เป็นปัจจัยที่สำคัญประการหนึ่ง ในการพิจารณาธรรมชาติของการกำหนดกิจกรรม ซึ่งได้มีผู้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับจำนวนสมาชิกภายในกลุ่มดังนี้

Ottaway (จินตนา พราวร, 2555: 23) กล่าวว่า กลุ่มที่ใช้ในกิจกรรมกลุ่มควรมีขนาดเล็ก เพราะจะช่วยให้สมาชิกมีโอกาสแสดงออกอย่างเป็นอิสระโดยทั่วถึงกัน ดังนั้น กลุ่มควรมีขนาดอย่างมากที่สุด 12 คน หรือถ้ามากกว่านั้นก็ไม่ควรเกิน 15 คน เพราะมิฉะนั้นจะทำให้แบบแผนพฤติกรรม

ผิดไปจากเดิม ขนาดของกลุ่มที่เหมาะสมที่สุดควรมีจำนวนสมาชิก 9-10 คน จึงจะทำให้การทำงานบังเกิดมากที่สุด

Shaw (จินตนา พรสวรรค์, 2555: 23) กล่าวว่า ขนาดของกลุ่มย่อยควรมีสมาชิก 10 คน เป็นอย่างมากแต่ถ้ามีจำนวนสมาชิก 30 คน ขึ้นไปจะจัดเป็นกลุ่มใหญ่ก็อาจแบ่งเป็นกลุ่มย่อยได้จำนวนสมาชิกไม่เป็นปัญหาสำคัญแต่องค์ประกอบอื่นๆ ซึ่งได้แก่ ความสัมพันธ์ของสมาชิกในกลุ่มและความร่วมมือในการทำงานของสมาชิกจะมีความสำคัญต่อการทำงานของกลุ่มมากกว่า

คมเพชร ฉัตรศุภกุล (2546: 31) กล่าวว่า ขนาดของกลุ่มไม่ควรเกิน 15 คน กลุ่มจะใหญ่เท่าใดนั้นย่อมขึ้นอยู่กับความจำเป็นของสถานการณ์นั้นๆ เช่น จุดมุ่งหมายของกลุ่ม แหล่งที่จะให้ความช่วยเหลือในกลุ่ม และระดับวุฒิภาวะของบุคคลในกลุ่ม

ธนวัฒน์ วิชัยสูง (2550: 11) กล่าวว่า ขนาดของกลุ่มในการทำกิจกรรมควรมีขนาดของกลุ่มประมาณ 6-20 คน เพื่อให้สมาชิกในกลุ่มเกิดความเหนียวแน่น เพราะหากกลุ่มไม่เล็กไม่ใหญ่จนเกินไป ทำให้การสื่อสารสะดวกและสมาชิกได้มีส่วนร่วมมากขึ้น

จากข้อจำกัดขนาดของกลุ่มสรุปได้ว่า ขนาดของกลุ่มที่เหมาะสมในการทำกิจกรรมกลุ่ม ซึ่งจะทำให้การทำกิจกรรมเกิดผลดี ควรมีขนาดกลุ่ม 9-10 คน และไม่ควรมีสมาชิกเกิน 15 คน เพื่อที่สมาชิกจะได้มีโอกาสแสดงออกถึงศักยภาพของตนเองที่มีอยู่ได้อย่างทั่วถึง มีงานทำในกลุ่ม และมีโอกาสได้ใช้ทักษะของตนเองทั่วถึงกัน แต่สามารถยืดหยุ่นได้ตามความจำเป็นของสถานการณ์

3.5 เวลาและจำนวนในการทำกิจกรรมกลุ่ม

มีผู้กล่าวถึงระยะเวลาและจำนวนในการเข้าร่วมทำกิจกรรมกลุ่มไว้ดังนี้

Patterson (จินตนา พรสวรรค์, 2555: 25) กล่าวว่า การทำกิจกรรมกลุ่มควรจัดสัปดาห์ละ 2 ครั้ง แต่ถ้าเวลาในการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มมีน้อย อาจจะจัดสัปดาห์ละ 3 ครั้ง ช่วงเวลาในการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มสำหรับเด็กประถมศึกษา ควรใช้เวลาไม่เกิน 1 ชั่วโมง เพราะเด็กอาจจะเกิดความเบื่อหน่ายได้

ธนวัฒน์ วิชัยสูง (2550: 12) กล่าวว่า เวลาและจำนวนครั้งในการเข้าร่วมกลุ่ม ต้องคำนึงถึงองค์ประกอบต่างๆ ของสมาชิกในกลุ่ม เช่น อายุสมาชิกในกลุ่ม จุดมุ่งหมายของกลุ่มแต่ไม่ควรใช้เวลาเกิน 1 ชั่วโมง เพราะจะก่อให้เกิดความเบื่อหน่ายในการทำกิจกรรม จำนวนครั้งควรจัดสัปดาห์ละ 2-3 ครั้ง

นภัสนันท์ สินสุ (2550: 9) กล่าวว่า จำนวนครั้งและเวลาในการจัดกิจกรรมกลุ่มควรจัดกิจกรรมกลุ่มให้มีจำนวนครั้งในการเข้ากลุ่มไม่ต่ำกว่า 8 ครั้ง ซึ่งถ้ามากกว่าได้ก็จะเป็นการดี และควรจัดช่วงเวลาสัปดาห์ละ 2-3 ครั้ง โดยใช้เวลาประมาณ 60-90 นาที เพื่อให้สมาชิกได้รับประโยชน์จากการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มอย่างเต็มที่ และไม่เกิดความเบื่อหน่ายในการเข้าร่วมกิจกรรม

กมลทิพย์ ฐิตินันทพันธุ์ (2554: 35) กล่าวว่า การจัดกิจกรรมกลุ่มนั้นควรจัดสัปดาห์ละ 2-3 ครั้ง แต่แต่ละครั้งควรใช้เวลาประมาณ 60-90 นาที ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมช่วงวัยของสมาชิกในกลุ่ม

จากการศึกษาระยะเวลาและจำนวนการเข้าร่วมกิจกรรมสรุปได้ว่า การเข้าร่วมในการทำกิจกรรมนั้นควรจัดสัปดาห์ละ 2-3 ครั้ง แต่ครั้งควรใช้เวลาโดยประมาณ 60-90 นาที ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดการเข้าร่วมกิจกรรมโดยใช้เวลาและจำนวนครั้งในการทำกิจกรรมกลุ่ม คือ ใช้เวลา 6 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 ครั้ง รวมเป็น 12 ครั้ง ครั้งละ 1 ชั่วโมง 30 นาที

3.6 ประโยชน์ของกิจกรรมกลุ่ม

Rogers (จินตนา พราวศร, 2555: 24) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของกิจกรรมกลุ่มดังนี้

1. ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านการรับรู้ทางความรู้สึก
2. มีการตระหนักถึงความรู้สึกของตนเองและผู้อื่นมากขึ้น ตลอดจนเปิดเผยความรู้สึกที่มีความจริงใจและเป็นไปอย่างธรรมชาติ มีการเปลี่ยนแปลงความสามารถในการควบคุมความรู้สึกต่างๆ ของตนเองมีการแสดงที่ตรงกับความรู้สึกของตนเอง
3. เกิดแนวทางในการสร้างแรงจูงใจ หมายถึง การเข้าใจในตนเอง (Self-Actualization) การรู้จักตัดสินใจด้วยตนเอง
4. เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านทัศนคติทั้งต่อตนเองและผู้อื่น หมายความว่าบุคคลยอมรับตนเอง พัฒนาในเรื่องคุณค่าของตนเอง เข้าใจตนเองและมีความมั่นใจยิ่งขึ้น ลดการสั่งสอนและควบคุมผู้อื่น มีส่วนร่วมในกิจกรรมมากขึ้น และมีความรู้สึกพึงพากันและกัน เชื่อในความสามารถของบุคคล มีการแก้ปัญหาโดยการทำงานเป็นกลุ่มและเป็นสมาชิกที่ดีของกลุ่ม

จินตนา พราวศร (2555: 24) กล่าวว่า ประโยชน์ของการใช้กิจกรรมกลุ่มจะช่วยให้สมาชิกกลุ่มมีพัฒนาการตนเองทั้งทางด้านการอยู่ร่วมกันในสังคมและตัวของสมาชิกเอง ทำให้สมาชิกมีความรับผิดชอบ มีเหตุผล รวมไปถึงการพัฒนาทางด้านความคิด เจตคติ ค่านิยม และพฤติกรรมที่สามารถที่จะเผชิญกับสถานการณ์ต่างๆ และเรียนรู้ที่จะแก้ไขหรือสู้ได้อย่างถูกต้อง ทำให้มีประสบการณ์ในการดำรงชีพออย่างอิสระและถูกต้อง

จากข้อความดังกล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่า กิจกรรมกลุ่มสามารถช่วยพัฒนาเสริมสร้างทักษะ เจตคติและพฤติกรรมที่ช่วยให้เกิดการพัฒนาตนเองในด้านอารมณ์ สังคม และรู้จักรับผิดชอบต่อตนเอง นอกจากนี้ยังสามารถควบคุมตนเองและทัศนคติที่ดีต่อบุคคลอื่น เพื่อเป็นการเสริมสร้างสัมพันธระหว่างบุคคลได้ดีกล่าวคือ สามารถเปลี่ยนแปลงทางด้านการรับรู้ทางความรู้สึก มีการตระหนักถึงความรู้สึกต่อตนเองและต่อผู้อื่นมากขึ้น ช่วยให้ผู้รู้จักการเรียนรู้ด้วยตนเอง เข้าใจตนเองพัฒนาทักษะทางสังคมและเป็นการส่งเสริมให้เกิดความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นได้ดียิ่งขึ้น

4. รูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาด้านทักษะพิสัย (Psycho-Motor Domain)

รูปแบบการเรียนการสอน

(ทิตนา แคมมณี, 2545) กล่าวว่า จากการสังเกตและวิเคราะห์ผลงานของนักการศึกษาผู้ค้นคิดระบบและรูปแบบการจัดการเรียนการสอนต่าง ๆ พบว่านักศึกษานิยมใช้คำว่า “ระบบ” ใน

ความหมายที่เป็นระบบใหญ่ ๆ เช่น ระบบการศึกษา หรือถ้าเป็นระบบการเรียนการสอน ก็จะสามารถครอบคลุมองค์ประกอบสำคัญ ๆ ของการเรียนการสอนในภาพรวม และนิยมใช้คำว่า “รูปแบบ” กับระบบที่ย่อยกว่า โดยเฉพาะ “วิธีสอน” ซึ่งเป็นองค์ประกอบย่อยที่สำคัญของระบบการเรียนการสอน ดังนั้นการนำวิธีสอนใด ๆ มาจัดทำอย่างเป็นระบบตามหลักและวิธีการจัดระบบแล้ว วิธีสอนนั้นก็จะกลายเป็น “ระบบวิธีสอน” หรือที่นิยมเรียกว่า “รูปแบบการเรียนการสอน”

รูปแบบการเรียนการสอนที่เป็นสากล

รูปแบบการเรียนการสอนที่เป็นสากล ซึ่งศาสตราจารย์ ดร.ทศนา แคมมณี ได้คัดเลือกมานำเสนอล้วนได้รับการพิสูจน์ทดสอบประสิทธิภาพมาแล้วและมีผู้นิยมนำไปใช้ในการเรียนการสอนโดยทั่วไป แต่เนื่องจากรูปแบบการเรียนการสอนดังกล่าวมีจำนวนมาก เพื่อความสะดวกในการศึกษาและการนำไปใช้ จึงได้จัดหมวดหมู่ของรูปแบบเหล่านั้นตามลักษณะของวัตถุประสงค์เฉพาะหรือเจตนารมณ์ของรูปแบบ ซึ่งสามารถจัดกลุ่มได้เป็น 5 หมวด ดังนี้

1. รูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาด้านพุทธิพิสัย (Cognitive domain)
2. รูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาด้านจิตพิสัย (Affective domain)
3. รูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาด้านทักษะพิสัย (Psycho-motor domain)
4. รูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาทักษะกระบวนการ (Process skill)
5. รูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการบูรณาการ (Integration)

รูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาด้านทักษะพิสัย (Psycho-motor domain)

รูปแบบการเรียนการสอนในหมวดนี้ เป็นรูปแบบที่มุ่งช่วยพัฒนาความสามารถของผู้เรียนในด้านการปฏิบัติ การกระทำ หรือการแสดงออกต่าง ๆ ซึ่งจำเป็นต้องใช้หลักการ วิธีการ ที่แตกต่างไปจากการพัฒนาทางด้านจิตพิสัยหรือพุทธิพิสัย รูปแบบที่สามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาทางด้านนี้ ที่สำคัญ ๆ ซึ่งจะนำเสนอในที่นี้มี 3 รูปแบบดังนี้

1. รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการพัฒนาทักษะปฏิบัติของซิมป์สัน (Simpson)
2. รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ (Harrow)
3. รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส (Davies)

4.1 รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการพัฒนาทักษะปฏิบัติของซิมป์สัน

(Instructional Model Based on Simpson's Processes for psycho-Motor Skill Development)

ทฤษฎี/หลักการ/แนวคิดของรูปแบบ

ซิมป์สัน (Simpson, 1972) กล่าวว่า ทักษะเป็นเรื่องที่มีความเกี่ยวข้องกับพัฒนาการทางกายของผู้เรียน เป็นความสามารถในการประสานการทำงานของกล้ามเนื้อหรือร่างกาย ในการทำงานที่มีความซับซ้อน และต้องอาศัยความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อหลาย ๆ ส่วน การทำงานดังกล่าวเกิดขึ้นได้จากการสั่งงานของสมอง ซึ่งต้องมีความสัมพันธ์กับความรู้สึกที่เกิดขึ้น ทักษะ

ปฏิบัตินี้สามารถพัฒนาได้ด้วยการฝึกฝน ซึ่งหากได้รับการฝึกฝนที่ดีแล้ว จะเกิดความถูกต้อง ความคล่องแคล่ว ความเชี่ยวชาญชำนาญการ และความคงทน ผลของพฤติกรรมหรือการกระทำสามารถสังเกตได้จากความรวดเร็ว ความแม่นยำ ความเร็วหรือความราบรื่นในการจัดการ

วัตถุประสงค์ของรูปแบบ

เพื่อช่วยให้ผู้เรียนสามารถปฏิบัติหรือทำงานที่ต้องอาศัยการเคลื่อนไหวหรือการประสานงานของกล้ามเนื้อทั้งหลายได้อย่างดี มีความถูกต้องและมีความชำนาญ

กระบวนการเรียนการสอนของรูปแบบ

ขั้นที่ 1 ขั้นการรับรู้ เป็นขั้นการให้ผู้เรียนรับรู้ในสิ่งที่จะทำ โดยการให้ผู้เรียนสังเกตการทำงานนั้นอย่างตั้งใจ

ขั้นที่ 2 ขั้นการเตรียมความพร้อม เป็นขั้นการปรับตัวให้พร้อมเพื่อการทำงานหรือแสดงพฤติกรรมนั้น ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ โดยการปรับตัวให้พร้อมที่จะเคลื่อนไหวหรือแสดงทักษะนั้น ๆ และมีจิตใจและสภาวะอารมณ์ที่ดีต่อการที่จะทำหรือแสดงทักษะนั้น ๆ

ขั้นที่ 3 ขั้นการสนองตอบภายใต้การควบคุม เป็นขั้นที่ให้โอกาสแก่ผู้เรียนในการตอบสนองต่อสิ่งที่รับรู้ ซึ่งอาจใช้วิธีการให้ผู้เรียนเลียนแบบการกระทำ หรือการแสดงทักษะนั้น หรืออาจใช้วิธีการให้ผู้เรียนลองผิดลองถูก จนกระทั่งสามารถตอบสนองได้อย่างถูกต้อง

ขั้นที่ 4 ขั้นการให้ลงมือกระทำจนกลายเป็นกลไกที่สามารถกระทำได้เอง เป็นขั้นที่ช่วยให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จในการปฏิบัติ และเกิดความเชื่อมั่นในการทำสิ่งนั้น ๆ

ขั้นที่ 5 ขั้นการกระทำอย่างชำนาญ เป็นขั้นที่ช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนการกระทำนั้น ๆ จนผู้เรียนสามารถทำได้คล่องแคล่ว ชำนาญ เป็นไปโดยอัตโนมัติ และด้วยความเชื่อมั่นในตนเอง

ขั้นที่ 6 ขั้นการปรับปรุงและประยุกต์ใช้ เป็นขั้นที่ช่วยให้ผู้เรียนปรับปรุงทักษะหรือการปฏิบัติของตนให้ดียิ่งขึ้น และประยุกต์ใช้ทักษะที่ตนได้รับการพัฒนาในสถานการณ์ต่าง ๆ

ขั้นที่ 7 ขั้นการคิดริเริ่ม เมื่อผู้เรียนสามารถปฏิบัติหรือกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งอย่างชำนาญ และสามารถประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ที่หลากหลายแล้ว ผู้ปฏิบัติจะเริ่มเกิดความคิดใหม่ ๆ ในการกระทำ หรือปรับการกระทำนั้นให้เป็นไปตามที่ตนต้องการ

ผลที่ผู้เรียนจะได้รับจากการเรียนตามรูปแบบ

ผู้เรียนจะสามารถกระทำหรือแสดงออกอย่างคล่องแคล่ว ชำนาญ ในสิ่งที่ต้องการให้ผู้เรียนทำได้ นอกจากนั้นยังช่วยพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ และความอดทนให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียนด้วย

5. พัฒนาการด้านร่างกาย

วัยอนุบาล (Kindergarten Children)

พัฒนาการด้านร่างกายของเด็กวัยอนุบาล (อายุ 3-6 ขวบ) เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว การเลี้ยงดูในช่วงวัยนี้จึงมีผลต่อคุณภาพของการเจริญเติบโต ความแข็งแรงของร่างกาย การเคลื่อนไหวและการทรงตัว หากผู้ใหญ่ที่ดูแลเด็กมีความเข้าใจเกี่ยวกับพัฒนาการและให้การเลี้ยงดูที่เหมาะสม เด็กจะสามารถพัฒนาความสามารถของตนได้อย่างเต็มที่ เต็มศักยภาพ

ครอบครัวมีความสำคัญยิ่งต่อการเจริญเติบโตของเด็กปฐมวัย หากลูกน้อยเติบโตในครอบครัวที่มีการเลี้ยงดูอย่างเหมาะสม พ่อแม่มีปฏิสัมพันธ์ ร่วมกิจกรรมต่างๆ กับลูก บุคคลในครอบครัวมีการดำเนินชีวิตที่เป็นสุข มีการจัดเวลา จัดสถานที่ให้ลูกเคลื่อนไหว ออกกำลังกาย และเล่นอย่างปลอดภัย ลูกจะมีสุขภาพที่แข็งแรง เติบโตสมวัย มีอารมณ์เบิกบานแจ่มใส จะทำให้ลูกเกิดการพัฒนาอย่างเต็มที่และดีที่สุดในทุกด้าน พร้อมจะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพต่อไป เพราะการที่ลูกได้ออกกำลังกาย ได้เล่นกีฬา ฝึกว่ายน้ำ หัดถีบจักรยาน วิ่งเล่น กระโดดโลดเต้น ฯลฯ ที่เหมาะสมกับความสามารถและทักษะของลูก จะทำให้ลูกมีสุขภาพแข็งแรง กระปรี้กระเปร่า ได้บริหารปอด หัวใจ กล้ามเนื้อ และข้อต่างๆ ทำให้ร่างกายมีภูมิคุ้มกันโรค นอนหลับสบาย ขับถ่ายดี ผ่อนคลายความเครียด จิตใจแจ่มใส สร้างความเชื่อมั่นในตนเอง ส่วนเด็กที่ไม่ออกกกำลังกายหรือออกกกำลังกายน้อย จะทำให้สุขภาพร่างกายเสื่อมโทรมลง และมีโอกาสเสี่ยงต่อการเจ็บป่วยด้วยโรคต่างๆ ปัจจุบันเด็กใช้เวลาในแต่ละวันหมดไปกับสื่อเทคโนโลยีใหม่ๆ เช่น ดูโทรทัศน์ เล่นอินเทอร์เน็ต หรือใช้โทรศัพท์มือถือ ดังนั้น พ่อแม่ ผู้ปกครอง ควรทำความเข้าใจกับลูกถึงการใช้เวลาที่เหมาะสมและเกิดประโยชน์สูงสุด พุดคุยตกลงกันว่าจะใช้เวลาให้เป็นประโยชน์สูงสุดได้อย่างไร และร่วมกันทำตารางเวลาในแต่ละวันให้เหมาะสม

เด็กอายุ 3-6 ขวบ พัฒนาการด้านร่างกายเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะเรื่องความสูงและน้ำหนัก เด็กจะมีสัดส่วนของร่างกายใกล้เคียงกับผู้ใหญ่มากขึ้น แขนและขายาวขึ้น เคลื่อนไหวคล่องแคล่วขึ้น ชอบวิ่งเล่น กระโดดโลดเต้น ไม่อยู่นิ่ง พร้อมทำกิจกรรมที่ต้องใช้แรง ใช้กำลังมากขึ้น ชอบอยู่กลางแจ้ง นอกจากนี้ยังสามารถใช้มือในการหยิบจับสิ่งของต่างๆ ได้มากขึ้น เด็กจึงสามารถแต่งตัว หวีผม แปรงฟัน และทำงานที่ละเอียดขึ้นได้ การเปลี่ยนแปลงด้านร่างกายที่สังเกตเห็นได้ชัดเจนมีดังนี้

ฟัน เด็กวัยนี้จะมีฟันน้ำนมครบ 20 ซี่ หลังจากนั้นฟันน้ำนมจะเริ่มหลุดและจะมีฟันแท้ขึ้นมาแทนที่ ซี่แรกที่ขึ้นมาเป็นฟันกรามซี่ล่าง เด็กจะปวดและรำคาญ อาจเป็นสาเหตุให้เบื่ออาหาร พ่อแม่และผู้เลี้ยงดูเด็กควรช่วยทำความสะอาดปากและฟันให้กับเด็ก ด้วยการใช้น้ำซุบน้ำสะอาด

หรือใช้แปรงสีฟันที่มีขนอ่อนนุ่ม และระมัดระวังไม่ให้แปรงสีฟันกระทบเนื้อเยื่อในปาก เพราะจะทำให้เด็กเจ็บและไม่อยากแปรงฟัน

กล้ามเนื้อใหญ่ จะมีความก้าวหน้ามากกว่ากล้ามเนื้อเล็ก เด็กวัยนี้สามารถบังคับการเคลื่อนไหวของร่างกายได้ดี เดินได้คล่อง สามารถวิ่งและกระโดดได้ดี ไม่ค่อยอยู่นิ่ง

กล้ามเนื้อเล็ก เด็กวัยนี้ ยังจับดินสอไม่ค่อยถนัด แต่ก็สามารถวาดวงกลมหรือรูปเรขาคณิตได้ และเด็กจะทำได้ดีขึ้น เมื่ออายุมากขึ้น

ความสัมพันธ์ระหว่างตาและมือ ยังไม่สมบูรณ์ เด็กวัยนี้จึงมีความยากลำบากในการใช้สายตาจับจ้องหรือเพ่งดูวัตถุเล็กๆ ดังนั้น ตัวหนังสือที่จะให้เด็กวัยนี้อ่าน จึงควรเป็นตัวโตๆ และความถนัดในการใช้มือซ้ายหรือขวาของเด็ก จะเห็นได้ชัดในวัยนี้ พ่อแม่จึงควรสังเกตความถนัดของเด็ก และอธิบายให้เด็กที่ถนัดซ้ายทราบว่า เป็นของธรรมดา ไม่ได้เป็นเรื่องผิดปกติ

วัยรุ่น

วัยรุ่นตอนต้นจะมีพัฒนาการทางร่างกายอย่างรวดเร็วมาก ซึ่งในระยะนี้นับว่าเป็นช่วงที่สำคัญมาก เพราะเป็นช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อ เนื่องจากมีการเปลี่ยนแปลงจากวัยเด็กเข้าสู่วัยผู้ใหญ่ อาจเรียกวัยรุ่นในระยะนี้ว่า วัยรุ่นหนุ่มสาว

ลักษณะทั่วไปของวัยรุ่นหนุ่มสาว(สุชา จันท์ธอม, 2542) คือ

1. เด็กอายุประมาณ 13-15 ปี เริ่มมีวุฒิภาวะทางเพศแล้ว โดยในเด็กชายจะมีการหลั่งสุจิในช่วงเวลาหลับ อวัยวะเพศมีการเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว สามารถผลิตสุจิได้ ซึ่งนั้นก็แสดงให้เห็นว่า เด็กชายพร้อมที่จะสืบพันธุ์และเป็นพ่อคนได้ และในเด็กหญิงจะพบว่ารังไข่มีการเจริญเติบโตเต็มที่ที่สามารถผลิตไข่ออกมาได้ ซึ่งไข่ที่สุกแล้วแต่ไม่ได้รับการผสมจะถูกขับออกจากร่างกายในรูปของประจำเดือน ทำให้เด็กหญิงมีประจำเดือนครั้งแรก โดยมีระยะการหมุนเวียนของรอบการมีประจำเดือนอยู่ช่วงระหว่าง 28-30 วัน และในแต่ละรอบจะมีประมาณ 3-5 วัน

2. เด็กวัยรุ่นจะเริ่มมีขนขึ้นตามบริเวณต่าง ๆ ในร่างกาย เช่น อวัยวะเพศ รักแร้ เป็นต้น สำหรับในเด็กชายจะเริ่มมีหนวดเคราขึ้น ซึ่งจะทำให้เด็กเกิดความวุ่นวายใจ และให้ความสนใจกับหนวดเครานี้เสมอ

3. เด็กจะมีการเปลี่ยนแปลงสัดส่วนรูปร่างของร่างกายจากเด็กมาเป็นรูปร่างของผู้ใหญ่ ซึ่งในเด็กผู้หญิงต่อมไทรอยด์จะมีการผลิตฮอร์โมนเพศออกมามากขึ้น ทำให้เด็กหญิงมีขนาดทรงอกขยายใหญ่ขึ้น และเต้านมขยายออก เป็นต้น

4. ในเด็กผู้ชายน้ำเสียงจะเริ่มแตกและห้าวขึ้น ซึ่งเด็กจะเริ่มบังคับเสียงได้ หลังจากเข้าสู่วัยรุ่นประมาณ 1-2 ปี และเมื่อเข้าสู่วัยรุ่นตอนปลายจะไม่มีการเปลี่ยนแปลงของเสียงอีก เสียงของเด็กจะเริ่มทุ้มและนุ่มนวลขึ้น

การเปลี่ยนแปลงทางร่างกายที่กล่าวมาข้างต้นไม่สามารถกำหนดหรือระบุได้ว่า ลักษณะใดจะเกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้นก่อนหลัง ซึ่งการเปลี่ยนแปลงบางลักษณะอาจส่งผลกระทบต่อพฤติกรรม

ของเด็กได้ เช่น ในเด็กชายที่มีเสียงแตกมักจะเจ็บ ไม่ค่อยกล้าพูดกับคนรอบข้างโดยเฉพาะเพศตรงข้าม ส่วนในเด็กหญิงเมื่อสังเกตเห็นรูปร่างของตนเองเปลี่ยนแปลงไป และเริ่มมีทรวงอก ก็มักจะอายกลัวถูกเพื่อนล้อ จึงชอบใส่เสื้อผ้าตัวใหญ่ เพื่อปกปิดไม่ให้เพื่อนเห็น(พิมพ์รัตน์ ธรรมรักษ์, 2554)

พัฒนาการด้านร่างกาย: วัยประถมต้น (Primary School Children Physical Development)

ประไพ ประดิษฐ์สุขถาวร กล่าวว่า พัฒนาการด้านร่างกายของเด็กวัยประถมต้น (อายุ 6-9 ขวบ) มีการเปลี่ยนแปลงและมีความสามารถเพิ่มขึ้นในหลายด้าน เด็กวัยนี้สามารถใช้กล้ามเนื้อใหญ่ได้ดี ชอบเคลื่อนไหวมากกว่าอยู่เฉย มีการทรงตัวดี คล่องแคล่ว แม่นยำ และมีกำลังมากขึ้น จึงสามารถกระโดดไกล วิ่ง ว่ายน้ำ ขี่จักรยานสองล้อ เตะฟุตบอล ส่วนกล้ามเนื้อเล็กสามารถใช้การได้ดีขึ้น ระบบประสาทและการเคลื่อนไหวทำงานสอดคล้องกันได้ดีเป็นอย่างดี เด็กวัยประถมต้นจึงใช้มือและนิ้วควบคุมการเคลื่อนไหวของดินสอได้ สามารถวาดรูปเรขาคณิตได้ วาดรูปคนที่มีอวัยวะครบ เขียนตัวอักษร ปั้น และประดิษฐ์สิ่งของได้อย่างประณีตมากขึ้นตามอายุและประสบการณ์เรียนรู้

พัฒนาการด้านร่างกายสำคัญของเด็กวัยนี้ คือ สามารถใช้กล้ามเนื้อใหญ่ได้ดี และชอบเคลื่อนไหวโดยธรรมชาติ เพื่อเสริมสร้างร่างกายให้แข็งแรงและการทำงานประสานกันของอวัยวะสัมพันธ์กัน อันจะมีผลต่อสุขภาพโดยรวมของเด็กในอนาคต แต่การที่จะส่งเสริมให้ร่างกายของเด็กวัยนี้ทำงานคล่องแคล่ว ประสานกัน ต้องอาศัยการฝึกฝนผ่านการทำกิจกรรม ทั้งการทำงานบ้าน การเล่นกีฬา การทำกิจกรรมในชีวิตประจำวัน ซึ่งจะพัฒนาให้เด็กมีสุขภาพร่างกายที่แข็งแรง กระฉับกระเฉง คล่องแคล่วว่องไว มีสมาธิ ประสาทต่างๆทำงานได้คล่อง ในทางกลับกัน หากเด็กอยู่ในสภาพแวดล้อมที่มุ่งเน้นความสะดวกสบาย เล่นแต่เกม ดูทีวีตลอดทั้งวัน นอนในห้องปรับอากาศ ก็จะหล่อหลอมให้เด็กติดความสะดวกสบาย และความสุขเหล่านี้อาจขัดขวางการพัฒนาด้านกล้ามเนื้อใหญ่ตามที่กล่าวมา

นอกจากนี้ ช่วงเวลาสำคัญที่สุดของการเรียนรู้ของมนุษย์ คือ ช่วงวัยเด็ก เพราะสามารถพัฒนาสมองได้ถึง 80% ของผู้ใหญ่ ข้อมูลต่างๆที่ผ่านเข้ามาจะไปกระตุ้นสมองของเด็ก ทำให้เชื่อมโยงกันเป็นเครือข่ายเส้นใยสมองและเกิดจุดเชื่อมต่อมากมาย ส่งผลให้เด็กเข้าใจและเกิดการเรียนรู้ในเรื่องต่างๆ สมองของเด็กพัฒนาจากการทำงานของกล้ามเนื้อเล็ก ทักษะความคล่องตัวของกล้ามเนื้อเล็กจะพัฒนาภายในช่วง เวลา 10 ปีแรก ดังนั้น ถ้าหากเด็กได้ฝึกฝนการใช้มือ การใช้กล้ามเนื้อเล็กของมือ จะทำให้สมองสร้างเครือข่ายเส้นใยสมอง จุดเชื่อมต่อ และสร้างไขมันล้อมรอบเส้นใยสมองและเซลล์สมองที่ทำหน้าที่ควบคุมการทำงานของกล้ามเนื้อเล็กได้มาก ทำให้เกิดทักษะการใช้กล้ามเนื้อเล็ก ดังนั้น พ่อแม่และครูควรดูแลให้คำแนะนำ และสังเกตติดตามพัฒนาการของเด็กอย่างใกล้ชิด จะช่วยส่งเสริมให้เด็กเป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุขได้อย่าง

เหมาะสม หากพบสิ่งผิดปกติหรือพัฒนา การของเด็กไม่ก้าวหน้าตามที่ควรจะเป็น จะได้พิจารณาหาทางแก้ไขปัญหาแต่เนิ่นๆ

สมรรถนะและพัฒนาการด้านร่างกายของเด็กวัยประถมต้น มีดังนี้

1. รูปร่าง เด็กวัยประถมต้นโดยทั่วไปจะมีรูปร่างสูงและค่อนข้างจะผอมกว่าวัยอนุบาล เด็กชายและเด็ก หญิงจะมีน้ำหนักและส่วนสูงขนาดเท่าๆกัน มีน้ำหนักเพิ่มขึ้นประมาณ 3-3.5 กิโลกรัมต่อปี และมีความสูงเพิ่มขึ้นปีละประมาณ 6 เซนติเมตร

2. ฟัน ฟันแท้ซี่แรกเริ่มขึ้นเมื่ออายุ 6 ปี ได้แก่ ฟันหน้าซี่กลางและฟันกรามซี่ที่ 1 บน และล่าง ฟันแท้ส่วนใหญ่จะขึ้นแทนที่ฟันน้ำนมและทยอยขึ้นไปจนถึงอายุ 17-21 ปี ฟันแท้มีทั้งหมด 32 ซี่ เป็นฟันบนและฟันล่างอย่างละ 16 ซี่ ฟันกรามแท้จะเริ่มขึ้นตั้งแต่อายุ 6 ปี ถึง 12 ปี เนื่องจาก ฟันกรามใช้บดเคี้ยวอาหาร จะมีลักษณะเป็นหลุมร่องมากมาย ทำความสะอาดยาก จึงควรได้รับการเคลือบหลุมร่องฟันเพื่อป้องกันฟันผุ

3. กล้ามเนื้อใหญ่ เด็กวัยประถมต้น จะมีกำลังและทำงานประสานกันของกล้ามเนื้อซับซ้อนมากขึ้น การใช้และบังคับกล้ามเนื้อต่างๆจะดีขึ้นมาก เด็กจึงชอบการเคลื่อนไหวมากกว่าที่จะอยู่เฉย จึงควรส่งเสริมให้เด็กวัยนี้ได้เล่นกีฬา ได้ออกกำลังกาย ได้เคลื่อนไหว เพราะเด็กสามารถเรียนรู้และพัฒนาความสามารถต่างๆผ่านการเล่น ไม่ว่าจะเป็น ไล่จับ ซ่อนหา หรือเล่นกีฬาต่างๆทั้ง วอลเลย์บอล เทเบตบอล กระโดดเชือก ขี่จักรยาน เป็นต้น การเคลื่อนไหวจะทำให้สุขภาพแข็งแรง มีการเจริญเติบโตที่สมบูรณ์ เด็กบางคนที่มีนิสัยขี้เกียจ หรือไม่ค่อยออกกำลังกายจึงมีความเสี่ยงต่อการเป็นโรคอ้วนมากขึ้น

4. กล้ามเนื้อมัดเล็ก เด็กสามารถใช้มือและนิ้วจับดินสอได้ดีมากขึ้น สามารถเขียนหรือวาดรูปต่างๆที่ซับซ้อนขึ้น สามารถทำงานที่ประณีตอย่างงานปั้น งานแกะสลักได้ นอกจากนี้การประสานงานของระบบประสาทและการเคลื่อนไหวก็จะทำงานสอดคล้องกัน ได้เป็นอย่างดี เด็กจึงมีกิจกรรมต่างๆอยู่ตลอดเวลาและมักจะประกอบกิจกรรมนั้นๆอย่างไม่ รู้จักเหน็ดเหนื่อย (ประไพ ประดิษฐ์สุขถาวร. 2558: ออนไลน์)

เด็กวัยประถมต้นใช้เวลาเต็มวันอยู่ที่โรงเรียน เด็กจะได้เรียนรู้ในทุกด้าน เด็กวัยนี้ได้รับการกระตุ้น ประคองน้อยลงจากวัยอนุบาล เด็กจะมีการพัฒนาตนเอง เพื่อให้สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมั่นคง ถ้าพัฒนาการในวัยนี้หยุดชะงักหรือมีปัญหา ก็จะส่งผลต่อวัยรุ่น และกลายเป็นปัญหาสะสมเรื้อรังต่อไปในอนาคต ครูจึงมีบทบาทต่อพัฒนาการของเด็กวัยนี้อย่างมาก จึงควรจัดกิจกรรมให้เด็กได้เรียนรู้ผ่านการเล่น อย่างมีความสุข มีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม พร้อมทั้งดูแลด้านสุขนิสัย และโภชนาการเหมาะสมต่อพัฒนาการด้านร่างกาย มีกิจกรรมการเคลื่อนไหว ได้ยืน เดิน วิ่ง จับ ขว้าง กระโดด เคลื่อนไหวในทิศทางต่างๆ ได้ออกกำลังกายกลางแจ้ง เล่นกีฬา หรือเกมการละเล่นต่าง ๆ

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

จรินทร์ทิพย์ ศรีทับทิม (2551) ได้ศึกษาการเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์และทักษะปฏิบัติการวาดภาพระบายสีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนรู้ตามแนวทฤษฎีชินเนคติกส์ กับที่เรียนรู้ตามแนวทฤษฎีคอนสตรัคติวิซึม โรงเรียนปัทมาลัย อำเภอลาดบัวหลวง พบว่า คะแนนเฉลี่ยความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนกลุ่มทดลอง ที่เรียนรู้ตามแนวทฤษฎีชินเนคติกส์ และกลุ่มที่เรียนรู้ตามแนวทฤษฎีคอนสตรัคติวิซึม แตกต่างกัน โดยนักเรียนที่เรียนรู้ตามแนวคอนสตรัคติวิซึม มีค่าเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มที่เรียนรู้ตามแนวทฤษฎีชินเนคติกส์ คะแนนเฉลี่ยทักษะปฏิบัติการวาดภาพระบายสีของนักเรียน ที่เรียนรู้ตามแนวทฤษฎีคอนสตรัคติวิซึมมีคะแนนทักษะปฏิบัติสูงกว่ากลุ่มที่เรียนรู้ตามแนวทฤษฎีชินเนคติกส์

จันทร์เพ็ญ ภัทรมานนท์ (2553) ได้ศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สารนาฏศิลป์ เรื่อง รำวงมาตรฐาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยนำแนวคิดของซิมพ์สันมาพัฒนาผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านความรู้ ความเข้าใจ ด้านความสามารถในการปฏิบัติทักษะสารนาฏศิลป์ไทย เรื่อง รำวงมาตรฐาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้ 4 แผน แผนละ 2 ชั่วโมงโดยมีค่าความเหมาะสมเท่ากับ 4.70 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 30 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.66 – 1.00 มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง .20 - .80 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.83 แบบวัดทักษะปฏิบัติ มีค่าความเหมาะสมเท่ากับ 4.761 เครื่องมือที่ใช้ในการสะท้อนผล ประกอบด้วยแบบสังเกตพฤติกรรมการสอนของครู มีค่าความเหมาะสมเท่ากับ 4.83 แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนของนักเรียน มีค่าความเหมาะสมเท่ากับ 4.66 แบบบันทึกประจำวันนักเรียนมีค่าความเหมาะสมเท่ากับ 4.73 และแบบสัมภาษณ์นักเรียน มีค่าเหมาะสมเท่ากับ 4.66 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

นิสา เมลานนท์ (2553 : 1-19) ได้ศึกษาการสร้างและการใช้นวัตกรรมการสอนวิชา นาฏศิลป์ เรื่อง นาฏลีลานาฏยศัพท์ โดยใช้วิธีสอนปฏิบัตินาฏศิลป์ตามแนวคิดการพัฒนาทักษะการปฏิบัติของซิมพ์สัน สำหรับนักศึกษาสาขาวิชานาฏศิลป์และการละคร และสาขาวิชานาฏดุริยางคศิลป์ไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนรินทร์ ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 เปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการเรียนจากการใช้นวัตกรรมการสอน ผลการปฏิบัติของนักศึกษาที่เรียนปฏิบัตินาฏศิลป์ตามแนวคิดพัฒนาทักษะปฏิบัติของซิมพ์สันวิชานาฏศิลป์ เรื่อง นาฏลีลานาฏยศัพท์ และศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อนวัตกรรมการสอนวิชานาฏศิลป์ เรื่อง นาฏลีลานาฏยศัพท์ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นวัตกรรมการสอนวิชานาฏศิลป์ เรื่อง นาฏลีลานาฏยศัพท์ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบประเมินทักษะปฏิบัติทางนาฏศิลป์ และแบบสอบถามความพึงพอใจของนักศึกษา การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ใช้วิธีหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและร้อยละ ใช้สถิติทดสอบสมมติฐาน คือ เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการ

เรียนของนักศึกษาที่เรียนโดยนวัตกรรมการสอนวิชานาฏศิลป์ เรื่อง นาฏลีลนาฏยศัพท์ โดยการทดสอบค่าที (t-test for Dependent Samples) เปรียบเทียบทักษะการปฏิบัตินาฏศิลป์โดยวิธีสอนปฏิบัตินาฏศิลป์ตามแนวคิดพัฒนาทักษะปฏิบัติของซิมพ์สัน โดยการทดสอบค่าที (Sing Sample t-test) พบว่า ประสิทธิภาพของนวัตกรรมการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง นาฏลีลนาฏยศัพท์ ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพด้านกระบวนการ และด้านผลลัพธ์เท่ากับ 81.92/91.36 สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ที่ตั้งไว้

ปริมประภา นิยมสุข (2556) ได้ศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติตามแนวคิดของซิมพ์สัน เรื่อง รำวงมาตรฐาน ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติตามแนวคิดของซิมพ์สัน และศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทย เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาประกอบด้วย (1) แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ รวมเวลา 12 ชั่วโมง มีผลการประเมินเฉลี่ย 4.73 มีความเหมาะสมมากที่สุด (2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนก (B) ตั้งแต่ 0.29-0.76 มีความเชื่อมั่น ทั้งฉบับเท่ากับ 0.73 (3) แบบสอบถามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทย โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติตามแนวคิดของซิมพ์สัน เรื่อง รำวงมาตรฐาน มีความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.94 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและสถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐานวิลคอกสัน (Wilcoxon)

เสาวลี ภูบาลชื่น (2556) ได้ศึกษาการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ สาระนาฏศิลป์ เรื่อง รำวงมาตรฐาน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม (ฝ่ายประถม) ตามแนวคิดของซิมพ์สัน ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 หาดัชนีประสิทธิผลของการพัฒนา กิจกรรมการเรียนรู้ สาระนาฏศิลป์ เรื่องรำวงมาตรฐาน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ตามแนวคิดของซิมพ์สัน และศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้ สาระนาฏศิลป์ เรื่อง รำวงมาตรฐาน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ตามแนวคิดของซิมพ์สัน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย (1) แผนการจัดการเรียนรู้ สาระนาฏศิลป์ เรื่อง รำวงมาตรฐาน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 5 แผน (2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สาระนาฏศิลป์ เรื่อง รำวงมาตรฐาน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 30 ข้อ (3) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน ที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้ สาระนาฏศิลป์ เรื่องรำวงมาตรฐานตามแนวคิดของซิมพ์สัน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5ระดับ จำนวน 10 ข้อ

ผลการวิจัยปรากฏว่า (1) ประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้ สาระนาฏศิลป์ เรื่อง รำวงมาตรฐานชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ตามแนวคิดของซิมพ์สัน มีประสิทธิภาพเท่ากับ 84.68/85.75 (2) ดัชนีประสิทธิผลของกิจกรรมการเรียนรู้ มีค่าเท่ากับ 0.6401 แสดงว่าหลังจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สาระนาฏศิลป์ เรื่อง รำวงมาตรฐาน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ตามแนวคิดของซิมพ์สัน นักเรียน

มีความก้าวหน้าทางการเรียนร้อยละ 64.01 (3) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีความพึงพอใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้ สารนาฏศิลป์ เรื่อง รำวงมาตรฐาน ตามแนวคิดของซิมพ์สัน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.30 คะแนนและ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.77

อภิสิทธิ์พร แม้นวิเศษพงศ์ (2549) ได้ศึกษาการพัฒนาชุดการสอนเรื่อง นาฏยศัพท์และภาษาท่า โดนเน้นกระบวนการปฏิบัติ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาชุดการสอน เรื่อง นาฏยศัพท์และภาษาท่า โดยเน้นกระบวนการปฏิบัติ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เพื่อหาประสิทธิภาพชุดการสอน และเพื่อศึกษาเจตคติต่อนาฏศิลป์ไทยหลังจากเรียนด้วยชุดการสอน และแบบวัดเจตคติ ผลจากการศึกษาพบว่า ชุดการสอนเรื่อง นาฏยศัพท์และภาษาท่านาฏศิลป์ โดยเน้นกระบวนการปฏิบัติโดยมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้และผลการศึกษาเจตคติต่อนาฏศิลป์ไทยภายหลังจากการเรียนด้วยชุดการสอนนักเรียนมีเจตคติดีขึ้น

งานวิจัยต่างประเทศ

ClaK (2001 : 2014-A) ได้ศึกษาครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 คนหนึ่งในโรงเรียนเขตเมืองใหญ่ ในขณะที่เธอเริ่มเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติการสอนของเธอในการทำการสอนตามแนวคิดทฤษฎีซิมพ์สัน โดยแบ่งการศึกษาออกเป็น 3 ระยะตามโครงการในโรงเรียนของเธอ โครงการนี้มุ่งเน้นปฏิบัติงานในโรงเรียน รวมทั้งผู้บริหารโรงเรียน ผู้ประกอบอาหาร ยาม เจ้าหน้าที่ห้องสมุด การเก็บรวบรวมข้อมูล ใช้การสังเกตชั้นเรียน สังเกตการณ์ร่วมวางแผนและการประชุมที่ใช้การบรรยายสรุปร่วมกับผู้วิจัยในขณะที่ดำเนินการวิจัย ผลการศึกษาพบว่า สิ่งที่เป็นอุปสรรคที่ครูเผชิญอยู่ในขณะที่ใช้การสอนตามแนวคิดทฤษฎีซิมพ์สัน มีดังนี้ (1) การจัดการพฤติกรรมที่ทำทนายของนักเรียนในกลุ่มเล็ก ๆ (2) การวางแผนสำหรับโครงการภายในเวลาจำกัดของหลักสูตรที่บังคับ (3) การเผชิญกับอุปสรรคจากบรรยากาศภายในโรงเรียนที่มุ่งเน้นการสอนโดยตรงเกี่ยวกับทักษะในการเตรียมตัวสอบ

Owen (2000 : 563-A) ได้ทำการศึกษาความสามารถในการเชื่อมโยงระหว่างทฤษฎีกับการปฏิบัติ เพื่อศึกษานักศึกษาคู จำนวน 2 คน สามารถเชื่อมโยงช่องว่างระหว่างสิ่งที่พวกเขาได้รับการสอนในราวิชาระดับอุดมศึกษา กับสิ่งที่เขาได้สังเกตจากการปฏิบัติจริงในห้องเรียนระดับประถมศึกษา โดยใช้การปฏิรูปที่อาศัยแนวคิดเชิงพัฒนาการมาประยุกต์ใช้กับการสอนตามแนวคิดทฤษฎีซิมพ์สัน การจัดเก็บข้อมูลใช้การสัมภาษณ์ การสังเกต และการศึกษาเอกสาร ผลการศึกษา พบว่า นักศึกษาผู้มีความคิดเชิงบวกต่อการวิจัย และทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาเพิ่มมากขึ้นแต่ปัญหาที่พบได้แก่ เวลาการเขียนแผนการสอน การขาดต้นแบบให้ศึกษาและการฝึกสอนเป็นทีม 3 คน อย่างไรก็ตามการกำหนดรอบการปฏิบัติงานของการสอนตามแนวทฤษฎีซิมพ์สันไปใช้มีส่วนร่วมให้นักศึกษาคูสามารถนำไปปฏิบัติอย่างมีพัฒนาการได้อย่างเหมาะสม โดยสรุปแล้วการสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดทฤษฎีซิมพ์สันเป็นการสร้างสิ่งที่แปลกใหม่ให้แก่ผู้เรียน ให้เกิดการกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เลือกเรื่อง

ที่ต้องการจะศึกษาด้วยตนเอง และนำเสนอผลการศึกษาตามวิธีการของตนอย่างเป็นขั้นตอนเป็น การสอนให้นักเรียนรู้จักวิธีทำโครงการวิจัยเล็ก ๆ ผู้เรียนลงมือปฏิบัติเพื่อพัฒนาความรู้ทักษะและ สร้างผลผลิตที่มีคุณภาพ ระเบียบวิธีดำเนินการเป็นดำเนินการเป็นระบบใช้วิธีการทางวิทยาศาสตร์ จุดประสงค์หลักของการสอนแบบการนำกิจกรรมการเรียนรู้เข้ามาประกอบจะช่วยกระตุ้นให้นักเรียน รู้จักสังเกต รู้จักตั้งคำถาม รู้จักสมมติฐาน รู้จักแสวงหาความรู้ด้วยตนเองเพื่อตอบคำถามที่ตน อยากรู้ รู้จักสรุปและทำความเข้าใจกับสิ่งที่ค้นพบโดยอาจจัดในเวลาเรียนหรือนอกเวลาเรียนก็ได้ เพื่อให้เกิดผลกับการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย
3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้านี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเทศบาลบ้านศรีมหาธาตุ ทั้งหมด 4 ห้อง จำนวน 160 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้านี้เป็นนักเรียนโรงเรียนเทศบาลบ้านศรีมหาธาตุ กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 1 ห้อง ทั้งหมด 35 คน

เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้มีเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยดังนี้

1. แผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระศิลปะ สาระที่ 3 นาฏศิลป์ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
2. แบบประเมินทักษะปฏิบัติทางนาฏศิลป์

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. การสร้างแผนการจัดการเรียนรู้สาระที่ 3 นาฏศิลป์ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีลำดับขั้นตอนดังนี้

- 1.1 ศึกษาเอกสาร วิธีการ หลักการเทคนิคการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้
- 1.2 ศึกษาหลักสูตร คู่มือครู แบบเรียน ขอบข่ายเนื้อหา และจุดประสงค์การเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ตามหลักสูตรแกนกลางศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551
- 1.3 เลือกเนื้อหาสำหรับการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ สาระนาฏศิลป์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ตามแนวคิดของซิมพ์สัน

1.4 สร้างแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สารนาฏศิลป์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติตามแนวคิดของซิมป์สัน

1.5 นำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สารนาฏศิลป์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติตามแนวคิดของซิมป์สันเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ เพื่อพิจารณาความเหมาะสมและสอดคล้องของรายละเอียดในแผนการจัดการเรียนรู้ โดยมีผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

1. ดร.สุขสันติ แวงวรรณ อาจารย์ประจำหลักสูตรนาฏศิลป์ไทย
วิทยาลัยนาฏศิลป์อ่างทอง
สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์
2. ดร.รณิดา เขยชุ่ม อาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3. ดร.ดวงใจ สีเขียว อาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

1.6 ผู้วิจัยปรับปรุงแก้ไขแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และนำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ไปกับกลุ่มตัวอย่าง

2. แบบประเมินทักษะปฏิบัติทางนาฏศิลป์

2.1 ศึกษาวิธีสร้างแบบวัดทักษะปฏิบัติจากเอกสาร ตำราที่เกี่ยวข้อง และคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญการสอนนาฏศิลป์

2.2 ศึกษาขอบเขตเนื้อหา และผลการเรียนรู้ที่คาดหวังหรือตัวชี้วัด เพื่อกำหนดสิ่งที่ต้องการวัด ขั้นตอนการปฏิบัติ

2.3 นำแบบวัดทักษะปฏิบัติเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญทั้งสามท่าน เพื่อตรวจสอบความเหมาะสม ด้านเนื้อหา โครงสร้างของแบบวัด และเกณฑ์การให้คะแนนสอดคล้องกับแบบประเมิน

2.4 นำแบบวัดทักษะปฏิบัติที่ปรับปรุงแก้ไขไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

แบบแผนการทดลองและวิธีดำเนินการทดลอง

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองโดยใช้แผนการทดลองแบบ One – Group Pretest – Posttest Design

O1	X	O2
----	---	----

O1 คือ แบบประเมินพัฒนาทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ (pretest)

X คือ การใช้กิจกรรมการเรียนรู้นาฏศิลป์ (Treatment)

O2 คือ แบบประเมินพัฒนาทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ (Posttest)

O1 และ O2 เป็นการวัดด้วยเครื่องมือชนิดเดียวกัน หรือคู่ขนานกัน

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการทดลองไปวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติ ดังนี้

1. การตรวจสอบประสิทธิภาพเครื่องมือ มีรายละเอียดดังนี้

1.1 ตรวจสอบแบบประเมินทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบประเมินทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ (IOC) และหาค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์โดยตรวจสอบความสอดคล้อง

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ

IOC คือ ดัชนีความสอดคล้อง

$\sum R$ คือ ผลรวมของคะแนนจากผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

N คือ จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

2. การใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐานได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

การหาค่าคะแนนเฉลี่ย

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ

$\bar{X}$ แทน ค่าคะแนนเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนนักเรียน

การหาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$$SD = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ

SD แทน ความแปรปรวนของคะแนน

N แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

$\sum X^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้การวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลความหมายจากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการทดลองเป็นที่เข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยกำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

N	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ
n	แทน	จำนวนของกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยประเมินทักษะในการปฏิบัติ นาฏศิลป์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ด้วยการหาค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน โดยเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล และการแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อสร้างกิจกรรมการเรียนรู้นาฏศิลป์ ในการพัฒนาทักษะการปฏิบัติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ตามแนวคิดซิมป์สัน
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ โดยใช้วิธีสอนปฏิบัตินาฏศิลป์ตามแนวคิดพัฒนาทักษะปฏิบัติของซิมป์สัน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัย เรื่อง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้นาฏศิลป์เพื่อพัฒนาทักษะปฏิบัติ ตามแนวคิดซิมป์สัน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเทศบาลบ้านศรีมหาธาตุ โดยนำกระบวนการเรียนการสอนมาจากแนวคิดซิมป์สัน เพื่อช่วยให้ผู้เรียนสามารถปฏิบัติหรือทำงานที่ต้องอาศัยการเคลื่อนไหวหรือการประสานงานของกล้ามเนื้อทั้งหลายได้อย่างดี มีความถูกต้องและมีความชำนาญ

ทฤษฎี/หลักการ/แนวคิดของรูปแบบ

ซิมป์สัน (Simpson, 1972) กล่าวว่า ทักษะเป็นเรื่องที่มีความเกี่ยวข้องกับพัฒนาการทางกายของผู้เรียน เป็นความสามารถในการประสานการทำงานของกล้ามเนื้อหรือร่างกาย ในการทำงานที่มีความซับซ้อน และต้องอาศัยความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อหลาย ๆ ส่วน การทำงานดังกล่าวเกิดขึ้นได้จากการสั่งงานของสมอง ซึ่งต้องมีความสัมพันธ์กับความรู้สึกที่เกิดขึ้น ทักษะปฏิบัตินี้สามารถพัฒนาได้ด้วยการฝึกฝน ซึ่งหากได้รับการฝึกฝนที่ดีแล้ว จะเกิดความถูกต้อง ความ

คล่องแคล่ว ความเชี่ยวชาญชำนาญการ และความคงทน ผลของพฤติกรรมหรือการกระทำสามารถสังเกตได้จากความรวดเร็ว ความแม่นยำ ความเร็วหรือความราบรื่นในการจัดการ

กระบวนการเรียนการสอนของรูปแบบ

ขั้นที่ 1 ขั้นการรับรู้ เป็นขั้นการให้ผู้เรียนรับรู้ในสิ่งที่จะทำ โดยการให้ผู้เรียนสังเกตการทำงานนั้นอย่างตั้งใจ

ขั้นที่ 2 ขั้นการเตรียมความพร้อม เป็นขั้นการปรับตัวให้พร้อมเพื่อการทำงานหรือแสดงพฤติกรรมนั้น ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ โดยการปรับตัวให้พร้อมที่จะเคลื่อนไหวหรือแสดงทักษะนั้น ๆ และมีจิตใจและสภาวะอารมณ์ที่ดีต่อการที่จะทำหรือแสดงทักษะนั้น ๆ

ขั้นที่ 3 ขั้นการสนองตอบภายใต้การควบคุม เป็นขั้นที่ให้โอกาสแก่ผู้เรียนในการตอบสนองต่อสิ่งที่รับรู้ ซึ่งอาจใช้วิธีการให้ผู้เรียนเลียนแบบการกระทำ หรือการแสดงทักษะนั้น หรืออาจใช้วิธีการให้ผู้เรียนเลียนแบบการกระทำ หรือการแสดงทักษะนั้น หรืออาจใช้วิธีการให้ผู้เรียนลองผิดลองถูก จนกระทั่งสามารถตอบสนองได้อย่างถูกต้อง

ขั้นที่ 4 ขั้นการให้ลงมือกระทำจนกลายเป็นกลไกที่สามารถกระทำได้อเอง เป็นขั้นที่ช่วยให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จในการปฏิบัติ และเกิดความเชื่อมั่นในการทำสิ่งนั้น ๆ

ขั้นที่ 5 ขั้นการกระทำอย่างชำนาญ เป็นขั้นที่ช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนการกระทำนั้น ๆ จนผู้เรียนสามารถทำได้คล่องแคล่ว ชำนาญเป็นไปโดยอัตโนมัติ และด้วยความเชื่อมั่นในตนเอง

ขั้นที่ 6 ขั้นการปรับปรุงและประยุกต์ใช้ เป็นขั้นที่ช่วยให้ผู้เรียนปรับปรุงทักษะหรือการปฏิบัติของตนให้ดียิ่งขึ้น และประยุกต์ใช้ทักษะที่ตนได้รับการพัฒนาในสถานการณ์ต่าง ๆ

ขั้นที่ 7 ขั้นการคิดริเริ่ม เมื่อผู้เรียนสามารถปฏิบัติหรือกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งอย่างชำนาญ และสามารถประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ที่หลากหลายแล้ว ผู้ปฏิบัติจะเริ่มเกิดความคิดใหม่ ๆ ในการกระทำ หรือปรับการกระทำนั้นให้เป็นไปตามที่ตนต้องการ

ผลที่ผู้เรียนจะได้รับจากการเรียนตามรูปแบบ

ผู้เรียนจะสามารถกระทำหรือแสดงออกอย่างคล่องแคล่ว ชำนาญ ในสิ่งที่ต้องการให้ผู้เรียนทำได้ นอกจากนั้นยังช่วยพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ และความอดทนให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียนด้วย

ผู้วิจัยได้จัดทำกรอบแบบสร้างแผนกิจกรรมการเรียนรู้ฐานปฏิบัติการ ในการพัฒนาทักษะการปฏิบัติ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยนำกระบวนการทางทฤษฎีแนวคิดซิมพ์สันมาผนวกกับกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในชั่วโมงวิชาฐานปฏิบัติการ ซึ่งมีการกำหนดสาระการเรียนรู้มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด คำอธิบายรายวิชา หน่วยการเรียนรู้ และแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 10 แผน มีการแบ่งเวลาทั้งหมด 10 ชั่วโมง เพื่อให้เหมาะสมกับคาบเรียนจำนวนของเด็กนักเรียน เพื่อให้ประสิทธิภาพในการเรียนการสอนอย่างสูงสุด

ตาราง 1 โครงสร้างหน่วยการเรียนรู้และกิจกรรมการเรียนรู้

หน่วยการเรียนรู้	ชื่อกิจกรรมการเรียนรู้	เวลา	วัน
ท่วงทำลีลา		4 ชั่วโมง	
	เรื่อง การเคลื่อนไหวเลียนแบบคน	1 ชั่วโมง	จันทร์
	เรื่อง การเคลื่อนไหวเลียนแบบ	1 ชั่วโมง	ศุกร์
	ธรรมชาติ		
	เรื่อง ลีลาเคลื่อนไหวประกอบเพลง	1 ชั่วโมง	จันทร์
	เรื่อง ออกกลดลาย ไชวลีลา	1 ชั่วโมง	ศุกร์
ทำทางนาฏศิลป์		6 ชั่วโมง	
	เรื่อง ลวดลายนาฏยศัพท์	1 ชั่วโมง	จันทร์
	เรื่อง ลีลาภาษาท่า	1 ชั่วโมง	ศุกร์
	เรื่อง ลีลาภาษาท่า (ต่อ)	1 ชั่วโมง	จันทร์
	เรื่อง ร่ายรำตามเพลง	1 ชั่วโมง	ศุกร์
	เรื่อง ร่ายรำตามเพลง (ต่อ)	1 ชั่วโมง	จันทร์
	เรื่อง สรรสร้างท่าทาง	1 ชั่วโมง	ศุกร์

ตาราง 2 กิจกรรมการเรียนรู้ตามกระบวนการเรียนการสอนตามแนวคิดซิมพ์สัน

หน่วยการเรียนรู้	ชื่อกิจกรรมการเรียนรู้	กระบวนการเรียนการสอนตามแนวคิดของซิมพ์สัน	กิจกรรมการเรียนรู้	เวลา	วัน
1 .ท่วงท่าลีลา				4 ชั่วโมง	
1 .ท่วงท่าลีลา	เรื่องที่ 1 การเคลื่อนไหวเลียนแบบคน	ขั้นที่ 1 ขั้นการรับรู้ ขั้นที่ 2 ขั้นการเตรียมความพร้อม ขั้นที่ 3 ขั้นการสนองตอบภายใต้การควบคุม ขั้นที่ 4 ขั้นการให้ลงมือกระทำจนกลายเป็นกลไกที่สามารถกระทำได้เอง ขั้นที่ 5 ขั้นการกระทำอย่างชำนาญ ขั้นที่ 6 ขั้นการปรับปรุงและประยุกต์ใช้ ขั้นที่ 7 ขั้นการคิดริเริ่ม	ขั้นที่ 1 ขั้นการรับรู้ 1.ครูให้นักเรียนช่วยกันบอก ว่า ในชีวิตประจำวันของเรา ต้องเคลื่อนไหวร่างกายอย่างไรบ้าง เช่น กินอาหาร วิ่งออกกำลังกาย นั่ง เดิน กระโดด ขี่รถ อาบน้ำ กวาดบ้าน เป็นต้น ขั้นที่ 2 ขั้นการเตรียมความพร้อม 2. ครูและนักเรียนร่วมกัน ขยับร่างกาย โดยทำตามประกอบเพลงตบมือซ้ายขวา เพลงตบมือซ้าย ขวา “ตบมือข้างซ้าย ซ้าย ตบมือข้างขวา ขวา เรามาสนุกเฮฮา ตบมือข้างซ้าย ตบมือข้างขวา” ขั้นที่ 3 ขั้นการสนองตอบภายใต้การควบคุม 3. ครูให้นักเรียนดูภาพแล้ว ลองบอกว่าเป็นการเลียนแบบอะไรบ้าง	1 ชั่วโมง	จันทร์

ตาราง 2 (ต่อ)

หน่วยการเรียนรู้	ชื่อกิจกรรมการเรียนรู้	กระบวนการเรียนการสอนตามแนวคิดของซิมป์สัน	กิจกรรมการเรียนรู้	เวลา	วัน
1 .ท่วงท่าลีลา	เรื่องที่ 1 การเคลื่อนไหว เลียนแบบคน		4. ครูสาธิตการเคลื่อนไหวร่างกายเลียนแบบคน โดยแบ่งเป็น 3 ส่วน คือ ช่วงวัยวุฒิ เช่น วัยเด็ก วัยหนุ่มสาว วัยชรา เป็นต้น เลียนแบบอาชีพของคน เช่น นักร้อง แม่ค้า ตำรวจ เป็นต้น และเรื่องการไหว้เพื่อปลูกฝังวัฒนธรรม มารยาทให้แก่เด็ก โดยครูปฏิบัติให้นักเรียนดูแล้วนักเรียนปฏิบัติตาม ขั้นที่ 4 ขั้นการให้ลงมือกระทำจนกลายเป็นกลไกที่สามารถกระทำตัวเอง 5. ให้นักเรียนฝึกการเคลื่อนไหวร่างกายเลียนแบบคน โดยฝึกปฏิบัติเองร่วมกันกับเพื่อน ขั้นที่ 5 ขั้นการกระทำอย่างชำนาญ 6. ครูให้นักเรียนแบ่งเป็นกลุ่มจากนั้นออกมาปฏิบัติท่าทางเคลื่อนไหวร่างกายเลียนแบบคน โดยที่ครูเป็นคนกำหนดเรื่องราวและเด็กปฏิบัติเอง	1 ชั่วโมง	จันทร์

ตาราง 2 (ต่อ)

หน่วยการเรียนรู้	ชื่อกิจกรรมการเรียนรู้	กระบวนการเรียนการสอนตามแนวคิดของซิมป์สัน	กิจกรรมการเรียนรู้	เวลา	วัน
1. ท่วงท่าลีลา	เรื่องที่ 1 กาเคลื่อนไหว เลียนแบบคน		ขั้นที่ 6 ขั้นการปรับปรุงและประยุกต์ใช้ 7. ครูอธิบายเพิ่มเติมและให้คำแนะนำนักเรียนจากการที่ได้ออกมาปฏิบัติท่าทางการเคลื่อนไหวร่างกายเลียนแบบคน และยังสามารถนำท่าทางนี้ไปประยุกต์ใช้ในการเล่นละครหรือการแสดงนิทาน ขั้นที่ 7 ขั้นการคิดริเริ่ม 8. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มละ 3-4 คน เพื่อสร้างสรรค์ท่าทางตามสถานการณ์ที่กำหนดให้ จากนั้นออกมาแสดงหน้าชั้นเรียน พร้อมทั้งให้เพื่อนทายว่าเป็นสถานการณ์อะไร 9. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเนื้อหาจากที่ได้เรียนไป	1 ชั่วโมง	จันทร์

ตาราง 2 (ต่อ)

หน่วยการเรียนรู้	ชื่อกิจกรรมการเรียนรู้	กระบวนการเรียนการสอนตามแนวคิดของซิมป์สัน	กิจกรรมการเรียนรู้	เวลา	วัน
1. ท่วงท่าลีลา	เรื่องที่ 2 กาเคลื่อนไหวเลียนแบบธรรมชาติ	ขั้นที่ 1 ขั้นการรับรู้ ขั้นที่ 2 ขั้นการเตรียมความพร้อม ขั้นที่ 3 ขั้นการสนองตอบ ขั้นที่ 4 ขั้นการให้ลงมือกระทำจนกลายเป็นกลไกที่สามารถกระทำได้เอง ขั้นที่ 5 ขั้นการกระทำอย่างชำนาญ ขั้นที่ 6 ขั้นการปรับปรุงและประยุกต์ใช้ ขั้นที่ 7 ขั้นการคิดริเริ่ม	ขั้นที่ 1 ขั้นการรับรู้ 1. ครูทบทวนเรื่อง การเคลื่อนไหวร่างกายเลียนแบบคน จากชั่วโมงที่แล้ว 2. ครูนำภาพสัตว์ ภาพธรรมชาติมาให้ให้นักเรียนดู แล้วให้นักเรียนตอบคำถามว่าสัตว์ที่อยู่ในรูปภาพเคลื่อนไหวแบบใดบ้าง และเราสามารถเคลื่อนไหวร่างกายตามภาพที่ครูเอามาให้ดูได้หรือไม่ ขั้นที่ 2 ขั้นการเตรียมความพร้อม 3. ครูและนักเรียนร่วมกันขยับร่างกาย โดยทำตามประกอบเพลงกบ เพลงกบ “อ๊บ อັบ อັบ อັบ เสียงอັบฟังแต่ไกล ไป ไป เราไป โดดไปให้เหมือนดังกบ โดดลงรูเมื่อเห็นศัตรูรีบหลบ เมื่อฝนตก มันร้องอັบ อบ อັบ อบ อบ ไปทั่วท้องนา”	1 ชั่วโมง	ศุกร์

ตาราง 2 (ต่อ)

หน่วยการเรียนรู้	ชื่อกิจกรรมการเรียนรู้	กระบวนการเรียนการสอนตามแนวคิดของซิมป์สัน	กิจกรรมการเรียนรู้	เวลา	วัน
1. ท่องทำลีลา	เรื่องที่ 2 การเคลื่อนไหว เลียนแบบ ธรรมชาติ		ขั้นที่ 3 ขั้นการสนองตอบ ภายใต้การควบคุม 4. ครูอธิบายเกี่ยวกับการเคลื่อนไหวเลียนแบบ พร้อมทั้งสาธิตท่าทางเลียนแบบสัตว์ต่าง และเลียนแบบปรากฏการณ์ธรรมชาติ เช่น ท่าปลา ท่าม้า ท่าลมพัด ท่าต้นข้าว ท่าฝนตก 5. ครูให้นักเรียนฝึกทำท่าประกอบเพลง ฟังฟาลัน โดยที่ครูเป็นผู้สาธิตและนักเรียนปฏิบัติตาม เพลง ฟังฟาลัน “นะฟังฟาลัน นะฟังฟาลัน ไต่ยีนใหม่ ไต่ยีนใหม่ เสียงฝนตกดัง เปาะแปะ เสียงฝนตกดัง เปาะแปะ เราเปียกปอน เราเปียกปอน” ขั้นที่ 4 ขั้นการให้ลงมือ กระทำจนกลายเป็นกลไกที่สามารถกระทำตัวเอง 6. ครูให้นักเรียนฝึกปฏิบัติท่าประกอบเพลง ฟังฟาลัน โดยที่ครูคอยเป็นผู้แนะนำ	1 ชั่วโมง	ศุกร์

ตาราง 2 (ต่อ)

หน่วยการเรียนรู้	ชื่อกิจกรรมการเรียนรู้	กระบวนการเรียนการสอนตามแนวคิดของซิมป์สัน	กิจกรรมการเรียนรู้	เวลา	วัน
1. ท่วงทำลีลา	เรื่องที่ 2 การเคลื่อนไหว เลียนแบบ ธรรมชาติ		ขั้นที่ 5 ขั้นการกระทำอย่างชำนาญ 7. ครูให้นักเรียนแบ่งเป็นกลุ่มออกมาปฏิบัติทำเพลงฟังฟ้าลั่น ขั้นที่ 6 ขั้นการปรับปรุงและประยุกต์ใช้ 8. ครูให้คำแนะนำเพิ่มเติมจากการที่นักเรียนออกมาปฏิบัติทำเพลงฟังฟ้าลั่น จากนั้นให้นักเรียนช่วยกันปรับปรุง แก้ไขท่าทางของตนเอง ขั้นที่ 7 ขั้นการคิดริเริ่ม 9. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายถึงการแสดงท่าทางการเคลื่อนไหวที่จะสามารถนำไปคิดทำทางการเคลื่อนไหวกับเพลงอื่น	1 ชั่วโมง	ศุกร์

ตาราง 2 (ต่อ)

หน่วยการเรียนรู้	ชื่อกิจกรรมการเรียนรู้	กระบวนการเรียนการสอนตามแนวคิดของซิมป์สัน	กิจกรรมการเรียนรู้	เวลา	วัน
1.ท่วงท่าลีลา	เรื่องที่ 3 ลีลาเคลื่อนไหวประกอบเพลง	ขั้นที่ 1 ขั้นการรับรู้ ขั้นที่ 2 ขั้นการเตรียมความพร้อม ขั้นที่ 3 ขั้นการสนองตอบ ภายใต้การควบคุม ขั้นที่ 4 ขั้นการให้ลงมือกระทำจนกลายเป็นกลไกที่สามารถกระทำได้เอง ขั้นที่ 5 ขั้นการกระทำอย่างชำนาญ ขั้นที่ 6 ขั้นการปรับปรุงและประยุกต์ใช้ ขั้นที่ 7 ขั้นการคิดริเริ่ม	ขั้นที่ 1 ขั้นการรับรู้ 1. ครูทบทวนเรื่องการเคลื่อนไหวร่างกาย และให้นักเรียนทบทวนท่าทางเพลง ฟังฟาล์น 2. ครูเปิดวิดีโอภาพการเคลื่อนไหวร่างกายของคน โดยให้นักเรียนสังเกตและตอบคำถาม ครูว่าการเคลื่อนไหวแต่ละภาพนั้นเป็นการเคลื่อนไหวอยู่กับที่หรือเคลื่อนที่ ขั้นที่ 2 ขั้นการเตรียมความพร้อม 3. ครูและนักเรียนร่วมกันขยับร่างกาย โดยทำกิจกรรมเคลื่อนไหวพื้นฐาน คือ ครูปรบมือ 1 ครั้ง นักเรียนกระโดด ครูปรบมือ 2 ครั้ง นักเรียนสลับมือ ครูเคาะ 3 ครั้ง นักเรียนหมุนตัว นักเรียนเคลื่อนไหวแบบนี้ตามจังหวะการเคาะของครู	1 ชั่วโมง	จันทร์

ตาราง 2 (ต่อ)

หน่วยการเรียนรู้	ชื่อกิจกรรมการเรียนรู้	กระบวนการเรียนการสอนตามแนวคิดของซิมป์สัน	กิจกรรมการเรียนรู้	เวลา	วัน
1. ท่องทำลีลา	เรื่องที่ 3 ลีลาเคลื่อนไหวประกอบเพลง		ขั้นที่ 3 ขั้นการสนองตอบภายใต้การควบคุม 4. ครูอธิบายการเคลื่อนไหวอยู่กับที่ เช่น การยืน การนั่งบนเก้าอี้ การนั่งพับเพียบ การนั่งขัดสมาธิพร้อมทั้งสาธิตการให้นักเรียนได้ดูด้วย 5. ครูอธิบายหัวข้อการเคลื่อนไหวแบบเคลื่อนที่ได้แก่ การเดิน การกระโดด การวิ่ง 6. ครูสาธิตท่าทางการเคลื่อนไหวประกอบเพลง เดิน เดิน เดิน เพลง เดิน เดิน เดิน (สร้อย) เดิน เดิน เดิน อย่ายอมแพ้ใคร ชาตไทยต้องเดิน เดิน เดิน เดิน ถ้าหวังก้าวหน้า เราต้องพากันเดิน เดิน เดิน เดิน อย่าท้อทางไกล ขอให้ไทยเจริญ มาเพื่อนไทยมาร่วมใจ สมานฉันท์ ไปตายดาบหน้า เพื่อนจงมาให้พร้อมเพรียงกัน	1 ชั่วโมง	จันทร์

ตาราง 2 (ต่อ)

หน่วยการเรียนรู้	ชื่อกิจกรรมการเรียนรู้	กระบวนการเรียนการสอนตามแนวคิดของซิมป์สัน	กิจกรรมการเรียนรู้	เวลา	วัน
1. ท่วงทำลีลา	เรื่องที่ 3 ลีลาเคลื่อนไหวประกอบเพลง		พบเสือเราจะฝ่า พบป่าเรา จะฟัน พบแม่น้ำขวางกันเรา จะว่ายข้ามไป (สร้อย) ไชโย ไชยะ ให้ไทยชนะ ตลอดตลอดภัย ไชโย (ซ้ำ) ขั้นที่ 4 ขั้นการให้ลงมือ กระทำจนกลายเป็นกลไก ที่สามารถกระทำตัวเอง 7. ครูให้นักเรียนร่วมกันฝึก ปฏิบัติทำประกอบเพลงเดิน โดยที่ครูคอยเป็นผู้แนะนำ ขั้นที่ 5 ขั้นกระทำอย่าง ชำนาญ 8. ครูให้นักเรียนแบ่งเป็น กลุ่ม ออกมาปฏิบัติทำเพลง เดินหน้าชั้นเรียน ขั้นที่ 6 ขั้นการปรับปรุง และประยุกต์ใช้ 9. ครูให้คำแนะนำเพิ่มเติม จากการที่นักเรียนออกมา ปฏิบัติทำเพลงเดิน จากนั้น ให้นักเรียนช่วยกันปรับปรุง แก้ไขท่าทางของตนเอง	1 ชั่วโมง	จันทร์

ตาราง 2 (ต่อ)

หน่วยการเรียนรู้	ชื่อกิจกรรมการเรียนรู้	กระบวนการเรียนการสอนตามแนวคิดของซิมป์สัน	กิจกรรมการเรียนรู้	เวลา	วัน
1. ท่วงท่าลีลา	เรื่องที่ 3 ลีลาเคลื่อนไหวประกอบเพลง		ขั้นที่ 7 ขั้นการคิดริเริ่ม 10. ครูอธิบายเรื่องการทำทางมาใช้ประยุกต์ใช้ในเพลงอื่น โดยครูยกตัวอย่างเพลงที่ครูแต่งขึ้นมาให้นักเรียนดู คือ เพลงเคลื่อนไหวพาเพลิน เพลง เคลื่อนไหวพาเพลิน มาเด็ก ๆ มา เคลื่อนไหวร่างกาย ช่วยใจสบาย สดใสมาเด็ก ๆ มา ขยับแขนขาเร็วไว ทำทางจะเป็นอย่างไรอยู่ที่เรอคิดดู (สร้อย) ลา ล่า ล่า ลา ลา ล่า ล่า ลา ลา ล่า ลา ลา ลา ล่า ล่า ล่า ล่า ทำที่ 1 เลียนแบบสัตว์ฟุ้งๆ เอ้าทำท่าม้า ทำที่ 2 ท่าปลาโลมา และตามมาด้วยท่าไก่ (สร้อย) มาต่อมา เลียนแบบคนเอ้า คนกำลังร้องไห้ คนกวาดบ้านที่รกมากมาย และทำสุดท้ายคนร้ายวิ่งหนีตำรวจ (สร้อย)	1 ชั่วโมง	จันทร์

ตาราง 2 (ต่อ)

หน่วยการ เรียนรู้	ชื่อกิจกรรมการ เรียนรู้	กระบวนการเรียน การสอนตามแนวคิด ของซิมพ์สัน	กิจกรรมการเรียนรู้	เวลา	วัน
1 .ท่วงท่า ลีลา	เรื่องที่ 3 ลีลา เคลื่อนไหว ประกอบเพลง		มาต่อมา ลองทำทำยืน คนเรายืน อย่างไรหนอ เอ้า นั่งลง ลองทำดู นั่งเรียบร้อย นำดู สมเป็นเด็กดี (สร้อย) เด็ก ๆ จำ เตรียมฟังให้ ดี เราจะเคลื่อนที่ด้วยท่า ไหน เอ้า ย่ำเท้า ย่ำ ย่ำ ย่ำ ย่ำ ย่ำ ย่ำแล้วกระโดด กระโดด กระโดด กระโดดขึ้นข้างบน กระโดดขึ้นข้างบน แล้ว กระโดดลง วิ่ง วิ่ง วิ่ง เอ้า วิ่งให้ไว วิ่งอย่างไรถึงจะเร็ว (สร้อย) 11. ครูร้องเพลงให้นักเรียน ฟัง แล้วร่วมกันพูดคุยถึง การที่จะนำท่าทางแสดง ออกมาให้สอดคล้องกับเนื้อ เพลง โดยครูลอง ยกตัวอย่างเนื้อเพลงบาง ท่อน จากนั้นลองให้นักเรียน ร่วมกันคิดท่าทางออกมา 12. ครูทบทวนเนื้อหาที่ เรียนไป แล้วพูดคุยกับ นักเรียนถึงการที่จะนำเพลง เคลื่อนไหวพาเพลิน มาใส่ ท่าทางให้เข้ากับเนื้อเพลงใน ชั่วโมงหน้า	1 ชั่วโมง	จันทร์

ตาราง 2 (ต่อ)

หน่วยการเรียนรู้	ชื่อกิจกรรมการเรียนรู้	กระบวนการเรียนการสอนตามแนวคิดของซิมป์สัน	กิจกรรมการเรียนรู้	เวลา	วัน
1. ท่วงทำลีลา	เรื่องที่ 4 ออกลดตาย โซวลีลา	ขั้นที่ 1 ขั้นการรับรู้ ขั้นที่ 2 ขั้นการเตรียมความพร้อม ขั้นที่ 3 ขั้นการสนองตอบ ภายใต้การควบคุม ขั้นที่ 4 ขั้นการให้ลงมือกระทำจนกลายเป็นกลไกที่สามารถกระทำได้อีก ขั้นที่ 5 ขั้นการกระทำอย่างชำนาญ ขั้นที่ 6 ขั้นการปรับปรุงและประยุกต์ใช้ ขั้นที่ 7 ขั้นการคิดริเริ่ม	ขั้นที่ 1 ขั้นการรับรู้ 1. ครูทบทวนเรื่องของการเคลื่อนไหวร่างกายจากชั่วโมงที่แล้ว พร้อมกับทบทวนการปฏิบัติท่าทางเพลงเดิน ขั้นที่ 2 ขั้นการเตรียมความพร้อม 2. ครูและนักเรียนร่วมกันขยับร่างกาย โดยท่าทำประกอบเพลงรื่นเริงกัน เพลงรื่นเริงกัน “มาซิ มาซิ เพื่อนเกลอนี่เธอและตัวฉัน จีบคู่เต้นรำด้วยกัน สุขสันต์ร่าเริงทุกที ลา ลัน ลา ลา ลัน ลา ลา ลัน ลา ลา ลัน ลา” ขั้นที่ 3 ขั้นการสนองตอบ ภายใต้การควบคุม 3. ครูอธิบายถึงการแสดงท่าทางการเคลื่อนไหวที่จะสามารถนำไปประยุกต์ใช้และคิดท่าทางการเคลื่อนไหวกับเพลงอื่น	1 ชั่วโมง	ศุกร์

ตาราง 2 (ต่อ)

หน่วยการเรียนรู้	ชื่อกิจกรรมการเรียนรู้	กระบวนการเรียนการสอนตามแนวคิดของซิมป์สัน	กิจกรรมการเรียนรู้	เวลา	วัน
1. ท่วงทำลีลา	เรื่องที่ 4 ออกลดลอย โซวี่ลีลา		4. ครูนําแผนภูมิเพลงเคลื่อนไหวพาเพลิน ซึ่งเป็นเพลงที่ครูแต่งขึ้นมาเพื่อที่จะให้นักเรียนได้ปฏิบัติ เพลง เคลื่อนไหวพาเพลิน มาเด็ก ๆ มา เคลื่อนไหวร่างกาย ช่วยใจสบาย สดใส มาเด็ก ๆ มา ขยับแขนขาเร็วไว ท่าทางจะเป็นอย่างไร อยู่ที่เธอ คิดดู (สร้อย) ลา ล่า ล่า ลา ลา ล่า ล่า ลา ลา ลา ล่า ลา ลา ลา ล่า ล่า ลา ล่า ท่าที่ 1 เลียนแบบสัตว์ ฟังชัด ๆ เอ้าท่าท่าม้า ท่าที่ 2 ท่าปลาโลมา และตามมา ด้วยท่าไก่ (สร้อย) มาต่อมา เลียนแบบคน เอ้า คน กำลังร้องไห้ คนกวาดบ้านที่รัก มากมาย และทำสุดท้ายคนร้าย วิ่งหนีตำรวจ (สร้อย) มาต่อมา ลองทำทำยีน คนเรา ยีน อย่งไรหนอ เอ้า นังลง ลอง ทำดู นังเรียบร้อยน่าดู สมเป็น เด็กดี (สร้อย)	1 ชั่วโมง	ศุกร์

ตาราง 2 (ต่อ)

หน่วยการเรียนรู้	ชื่อกิจกรรมการเรียนรู้	กระบวนการเรียนการสอนตามแนวคิดของซิมป์สัน	กิจกรรมการเรียนรู้	เวลา	วัน
1 .ท่วงท่าลีลา	เรื่องที่ 4 ออกกลดลาย โซว์ลีลา		เด็ก ๆ จำ เตรียมฟ้งให้ดี เรา จะเคลื่อนที่ด้วยท่าไหน เอ้า ย่ำเท้า ย่ำ ย่ำ ย่ำ ย่ำ ย่ำ ย่ำ แล้วกระโดด กระโดด กระโดด กระโดดขึ้นข้างบน กระโดด ขึ้นข้างบน แล้วกระโดดลง วิ่ง วิ่ง วิ่ง เอ้า วิ่งให้ไว วิ่ง อย่างไรถึงจะเร็ว (สร้อย) 5. ครูร้องเพลง เคลื่อนไหวพา เพลินให้นักเรียนฟ้ง 6. ครูให้นักเรียนสังเกตเนื้อ เพลงที่คุณครูแต่งขึ้นมา และ ตอบคำถามครูว่า ท่าทางการ เคลื่อนไหวที่นักเรียนได้เรียน ไปมีอะไรบ้าง ขั้นที่ 4 ขั้นการให้ลงมือ กระทำจนกลายเป็นกลไกที่ สามารถกระทำตัวเอง 7. ครูและนักเรียนร่วมกันคิด ท่าทางให้สัมพันธ์กับเนื้อเพลง โดยใช้ความคิดนักเรียนเป็น ศูนย์กลางและครูคอยเสริมแรง ขั้นที่ 5 ขั้นการกระทำอย่าง ชำนาญ 8. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มเพื่อ ออกมาปฏิบัติท่าทางประกอบ เพลง เคลื่อนไหวพาเพลิน	1 ชั่วโมง	ศุกร์

ตาราง 2 (ต่อ)

หน่วยการเรียนรู้	ชื่อกิจกรรมการเรียนรู้	กระบวนการเรียนการสอนตามแนวคิดของซิมป์สัน	กิจกรรมการเรียนรู้	เวลา	วัน
1 .ท่วงท่าลีลา	เรื่องที่ 4 ออกกลดลลาย โซวรีลีลา		หน้าชั้นเรียน โดยครูจะให้ออกมาทีละกลุ่ม 9. แต่ละกลุ่มออกมาแสดงท่าทางตามเพลง โดยที่มีครูเป็นผู้ร้องเพลง และนักเรียนแสดงท่าทางให้สัมพันธ์กับเนื้อเพลง 10. ครูคอยสังเกตและประเมินการปฏิบัติท่าทางของนักเรียน ขั้นที่ 6 ขั้นการปรับปรุงและประยุกต์ใช้ 11. ครูให้คำแนะนำเพิ่มเติมจากการที่นักเรียนออกมาปฏิบัติท่าเพลง เคลื่อนไหวพาเพลิน จากนั้นครูและนักเรียนช่วยกันปรับปรุงแก้ไขท่าทางของตนเอง ขั้นที่ 7 ขั้นการคิดริเริ่ม 12. ครูและนักเรียนร่วมกันพูดคุยถึงการแสดงท่าทาง การเคลื่อนไหวที่จะสามารถนำไปประยุกต์ใช้ และคิดท่าทางการเคลื่อนไหวกับเพลงอื่นได้ เช่น ครูยกตัวอย่างเพลงม้า เพลงเปิด เพลงช้าง เป็นต้น แล้วให้นักเรียนช่วยกันคิดท่าทางอย่างอิสระ	1 ชั่วโมง	ศุกร์

ตาราง 2 (ต่อ)

หน่วยการเรียนรู้	ชื่อกิจกรรมการเรียนรู้	กระบวนการเรียนการสอนตามแนวคิดของซิมป์สัน	กิจกรรมการเรียนรู้	เวลา	วัน
2.ทำทางนาฏศิลป์				6 ชั่วโมง	
2.ทำทางนาฏศิลป์	เรื่องที่ 1 ลวดลายนาฏยศัพท์	ขั้นที่ 1 ขั้นการรับรู้ ขั้นที่ 2 ขั้นการเตรียมความพร้อม ขั้นที่ 3 ขั้นการสนองตอบ ภายใต้การควบคุม ขั้นที่ 4 ขั้นการให้ลงมือกระทำจนกลายเป็นกลไกที่สามารถกระทำได้เอง ขั้นที่ 5 ขั้นการกระทำอย่างชำนาญ ขั้นที่ 6 ขั้นการปรับปรุงและประยุกต์ใช้ ขั้นที่ 7 ขั้นการคิดริเริ่ม	ขั้นที่ 1 ขั้นการรับรู้ 1. ครูยกตัวอย่างภาพการแสดงรำวงมาตรฐาน แล้วให้นักเรียนสังเกตว่าผู้แสดงในภาพนั้นทำมืออย่างไร นักเรียนรู้จักหรือไม่ ขั้นที่ 2 ขั้นการเตรียมความพร้อม 2. ครูและนักเรียนร่วมกันขยับร่างกาย โดยการทำกิจกรรมการเล่นแมงมุมชักใย คือ ครูอธิบายการเล่น โดยบอกว่าแมงมุมเป็นสัตว์ชนิดหนึ่ง มันชอบชักใยเพื่อดักจับแมลงเป็นอาหาร ครูเลือกนักเรียนขึ้นมาหนึ่งคนเพื่อเป็นแมงมุม นักเรียนที่เหลือเป็นแมลง เมื่อแมลงตัวไหนโดนจับได้ต้องจับมือกับแมงมุมเพื่อไล่จับแมลงต่อไป ขั้นที่ 3 ขั้นการสนองตอบ ภายใต้การควบคุม 3. ครูอธิบายเกี่ยวกับความหมายของนาฏยศัพท์ให้นักเรียนได้เข้าใจกัน	1 ชั่วโมง	จันทร์

ตาราง 2 (ต่อ)

หน่วยการเรียนรู้	ชื่อกิจกรรมการเรียนรู้	กระบวนการเรียนการสอนตามแนวคิดของซิมป์สัน	กิจกรรมการเรียนรู้	เวลา	วัน
2.ทำท่างนาฏศิลป์	เรื่องที่ 1 ลดทลายนาฏยศัพท์		4. ครูยกตัวอย่างนาฏยศัพท์เบื้องต้นที่นักเรียนควรรู้จักมีดังนี้ การจีบคว่ำ จีบหงาย วงบน วงกลาง วงล่าง พร้อมทั้งสาธิตและให้นักเรียนร่วมปฏิบัติตาม 5. ครูอธิบายถึงนาฏยศัพท์ส่วนลำตัวและให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติตามครู ขั้นที่ 4 ขั้นการให้ลงมือ กระทำจนกลายเป็นกลไกที่สามารถกระทำตัวเอง 6. ครูให้นักเรียนฝึกปฏิบัติทำนาฏยศัพท์ โดยฝึกปฏิบัติเองพร้อมกับเพื่อน ๆ แต่มีครูคอยให้คำแนะนำและแก้ไขนักเรียนที่ปฏิบัติไม่ถูกต้อง ขั้นที่ 5 ขั้นการกระทำ อย่างชำนาญ 7. ครูให้นักเรียนออกมาเป็นกลุ่มตามที่คุณครูจะกำหนดแล้วปฏิบัติทำนาฏยศัพท์ โดยที่ครูเป็นผู้บอกกำหนดทำทางเอง	1 ชั่วโมง	จันทร์

ตาราง 2 (ต่อ)

หน่วยการเรียนรู้	ชื่อกิจกรรมการเรียนรู้	กระบวนการเรียนการสอนตามแนวคิดของซิมป์สัน	กิจกรรมการเรียนรู้	เวลา	วัน
2.ท่าทางนาฏศิลป์	เรื่องที่ 1 ลวดลายนาฏยศัพท์		ขั้นที่ 6 ขั้นการปรับปรุงและประยุกต์ใช้ 8. ครูให้คำแนะนำนักเรียนจากการที่ได้ออกมาปฏิบัตินาฏยศัพท์ โดยมีครูคอยให้ คำปรึกษาและคำแนะนำ จากนั้นครูอธิบายเพิ่มเติม โดยที่สามารถนำท่าทางไปประยุกต์ใช้ในการนำทำนาฏยศัพท์มาเป็นท่าทางของสัตว์ได้ เช่น ท่าไก่ขัน ท่านกบิน เป็นต้น ขั้นที่ 7 ขั้นการคิดริเริ่ม 9.ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มช่วยกันคิดสร้างสรรค์ทำนาฏยศัพท์เป็นท่าทางเลียนแบบสัตว์ประกอบเพลงลูกสัตว์ โดยมีครูคอยให้คำแนะนำ เพลง ลูกสัตว์ ลูกเป็ดมันร้องก๊ากก๊าก ลูกไก่มันร้องเจี๊ยะเจี๊ยะ ลูกหมาเห่าบ๊อกรบ๊อกรบ๊อ ลูกแมวกี้อ้องเหมียวเหมียว ลูกหมูมันร้องอืดอืด ลูกกบ มันร้องอ๊บอ๊บ ลูกนกมัน ร้องจิบจิบ ลูกวัวก็ร้องมอมอ	1 ชั่วโมง	จันทร์

ตาราง 2 (ต่อ)

หน่วยการ เรียนรู้	ชื่อกิจกรรมการ เรียนรู้	กระบวนการเรียน การสอนตามแนวคิด ของซิมพ์สัน	กิจกรรมการเรียนรู้	เวลา	วัน
2.ทำทาง นาฏศิลป์	เรื่องที่ 1 ลวดลาย นาฏยศัพท์		10. ครูและนักเรียนร่วมกัน สรุปและอภิปรายถึงการ ปฏิบัติทำนาฏยศัพท์	1 ชั่วโมง	จันทร์

ตาราง 2 (ต่อ)

หน่วยการเรียนรู้	ชื่อกิจกรรมการเรียนรู้	กระบวนการเรียนการสอนตามแนวคิดของซิมป์สัน	กิจกรรมการเรียนรู้	เวลา	วัน
2.ทำทางนาฏศิลป์	เรื่องที่ 2 ลีลาภาษาท่า	ขั้นที่ 1 ขั้นการรับรู้ ขั้นที่ 2 ขั้นการเตรียมความพร้อม ขั้นที่ 3 ขั้นการสนองตอบภายใต้การควบคุม ขั้นที่ 4 ขั้นการให้ลงมือกระทำจนกลายเป็นกลไกที่สามารถกระทำได้เอง ขั้นที่ 5 ขั้นการกระทำอย่างชำนาญ ขั้นที่ 6 ขั้นการปรับปรุงและประยุกต์ใช้ ขั้นที่ 7 ขั้นการคิดริเริ่ม	ขั้นที่ 1 ขั้นการรับรู้ 1.ครูให้นักเรียนดูภาพการแสดงโขน แล้วช่วยกันคิดว่าในภาพโขนมีการใช้ท่าทางใด และครูอธิบายเกี่ยวกับโขนว่า โขนเป็นการแสดงนาฏศิลป์ชั้นสูง ที่เป็นเอกลักษณ์และเป็นมรดกทางวัฒนธรรมไทย โดยการแสดงโขนใช้ภาษาท่าในการแสดงแทนคำพูด อารมณ์ความรู้ของตัวละคร ซึ่งโรงเรียนของเราก็ได้มีการอนุรักษ์การแสดงโขนด้วยโดยมีการจัดโครงการ “การแสดงโขนเด็กบ้านศรี” ซึ่งนักเรียนก็ได้เห็นการแสดงโขนจากพี่ๆ ในโรงเรียน ขั้นที่ 2 ขั้นการเตรียมความพร้อม 2. ครูและนักเรียนร่วมกันขยับร่างกาย โดยทำท่าประกอบเพลงตาดูหูฟัง เพลงตาดู หูฟัง “เรามีตาไว้ดู เรามีหูไว้ฟัง คุณครูท่านสอนท่านสั่ง เราตั้งใจฟัง เราตั้งใจดู”	1 ชั่วโมง	ศุกร์

ตาราง 2 (ต่อ)

หน่วยการเรียนรู้	ชื่อกิจกรรมการเรียนรู้	กระบวนการเรียนการสอนตามแนวคิดของซิมป์สัน	กิจกรรมการเรียนรู้	เวลา	วัน
2.ทำทางนาฏศิลป์	เรื่องที่ 2 ลีลาภาษาท่า		ขั้นที่ 3 ขั้นการสนองตอบ ภายใต้การควบคุม 3. ครูอธิบายเกี่ยวกับการแสดงโขนว่า โขนเป็นการแสดงนาฏศิลป์ไทยชั้นสูง ซึ่งถือเป็นเอกลักษณ์และเป็นมรดกทางวัฒนธรรมไทยอย่างหนึ่ง การแสดงโขนมักใช้ภาษาท่าในการแสดงแทนคำพูดเพื่อใช้บอกอารมณ์ ความรู้สึก และการกระทำของตัวละคร 4. ครูสุ่มเรียกนักเรียนออกมาแสดงท่าทางตามธรรมชาติที่ทำในชีวิตประจำวัน เช่น ยิ้ม โกรธ ฉุน เธอ เป็นต้น ให้เพื่อนดูที่หน้าชั้นเรียน 5. ครูวางแผนภูมิแสดงภาษาท่า ของนาฏศิลป์ไทยบนกระดาน พร้อมกับอธิบายว่าภาษาท่าที่ใช้ในการแสดงนาฏศิลป์ไทย เป็นภาษาท่าที่ดัดแปลงมาจากท่าทางตามธรรมชาติของคนเรา และมีการปรับปรุงท่าทางให้ดูงดงามอ่อนช้อย โดยใช้การรำรำเบื้องต้นมาผสมผสาน เช่น ยิ้ม ร้องไห้ ดีใจ เชิญเรียก เป็นต้น	1 ชั่วโมง	ศุกร์

ตาราง 2 (ต่อ)

หน่วยการเรียนรู้	ชื่อกิจกรรมการเรียนรู้	กระบวนการเรียนการสอนตามแนวคิดของซิมป์สัน	กิจกรรมการเรียนรู้	เวลา	วัน
2.ทำทางนาฏศิลป์	เรื่องที่ 2 ลีลาภาษาท่า		6. ครูฝึกปฏิบัติภาษาท่าให้นักเรียน โดยครูเป็นผู้สาธิตแล้วนักเรียนปฏิบัติตาม ขั้นที่ 4 ขั้นการให้ลงมือ กระทำจนกลายเป็นกลไกที่สามารถกระทำตัวเอง 7. ครูให้นักเรียนฝึกปฏิบัติภาษาท่า โดยฝึกปฏิบัติเอง แต่มีครูคอยให้คำแนะนำ และแก้ไขนักเรียนที่ปฏิบัติไม่ถูกต้อง ขั้นที่ 5 ขั้นการกระทำ อย่างชำนาญ 8. ครูสุ่มนักเรียนออกมาเป็นกลุ่มโดยออกมาปฏิบัติภาษาท่า โดยที่ครูจะเป็นคนกำหนดท่าทาง ขั้นที่ 6 ขั้นการปรับปรุงและประยุกต์ใช้ 9. ครูให้คำแนะนำเพิ่มเติมจากการที่นักเรียนได้ออกมาปฏิบัติภาษาท่า จากนั้นให้นักเรียนปรับปรุงภาษาท่าด้วยตนเอง	1 ชั่วโมง	ศุกร์

ตาราง 2 (ต่อ)

หน่วยการเรียนรู้	ชื่อกิจกรรมการเรียนรู้	กระบวนการเรียนการสอนตามแนวคิดของซิมป์สัน	กิจกรรมการเรียนรู้	เวลา	วัน
2.ทำทางนาฏศิลป์	เรื่องที่ 2 ลีลาภาษาท่า		10. เมื่อครูให้นักเรียนปรับปรุงท่าทางของตัวเองแล้วนั้น เพื่อให้นักเรียนเข้าใจชัดเจนยิ่งขึ้น จึงเปรียบเทียบภาษาท่ากับท่าทางตามธรรมชาติว่าเหมือนกันหรือแตกต่างกันอย่างไร ขั้นที่ 7 ขั้นการคิดริเริ่ม 11. ครูสร้างสถานการณ์ขึ้นมา จากนั้นให้นักเรียนคิดภาษาท่าออกมาให้ถูกต้องตามสถานการณ์ที่ครูสร้างขึ้น เช่น ฉันรักเธอ ฉันรู้สึกดีใจ ฉันรักคุณครู เป็นต้น 12. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปราย และทบทวนบทเรียนที่ได้เรียนมาเพื่อนำไปใช้ต่อไปในชั่วโมงหน้าอีกครั้ง	1 ชั่วโมง	ศุกร์

ตาราง 2 (ต่อ)

หน่วยการเรียนรู้	ชื่อกิจกรรมการเรียนรู้	กระบวนการเรียนการสอนตามแนวคิดของซิมป์สัน	กิจกรรมการเรียนรู้	เวลา	วัน
2.ทำทางนาฏศิลป์	เรื่องที่ 3 ลีลาภาษาท่า (ต่อ)	ขั้นที่ 1 ขั้นการรับรู้ ขั้นที่ 2 ขั้นการเตรียมความพร้อม ขั้นที่ 3 ขั้นการสนองตอบ ภายใต้การควบคุม ขั้นที่ 4 ขั้นการให้ลงมือกระทำจนกลายเป็นกลไกที่สามารถกระทำได้เอง ขั้นที่ 5 ขั้นการกระทำอย่างชำนาญ ขั้นที่ 6 ขั้นการปรับปรุงและประยุกต์ใช้ ขั้นที่ 7 ขั้นการคิดริเริ่ม	ขั้นที่ 1 ขั้นการรับรู้ 1. ครูพูดคุยกับนักเรียนเกี่ยวกับทำทางตามธรรมชาติที่ทำในชีวิตประจำวัน เช่น ย้ม โกรธ ฉั่น เธอ ปฏิเสธ เป็นต้น 2. ครูทบทวนเนื้อหาจากชั่วโมงที่แล้ว จากนั้นเปรียบเทียบทำทางจากภาษาท่ากับทำทางตามธรรมชาติให้นักเรียนดู เพื่อความเข้าใจยิ่งขึ้น ขั้นที่ 2 ขั้นการเตรียมความพร้อม 3. ครูและนักเรียนร่วมกันขยับร่างกาย โดยทำกิจกรรมรถไฟเหาะ คือ ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม 10-15 คน นั่งเป็นแถวตอนลึก คนที่อยู่ด้านหลังกอดคอคนที่อยู่ด้านหน้า ครูสั่งโดยการชี้นิ้วไปทางไหนให้ผู้เล่นเอนตัวตาม หรือกอดคอกันยืนขึ้นก็ได้ อาจจะทำตรงข้ามกับที่ครูสั่งได้ ขั้นที่ 3 ขั้นการสนองตอบภายใต้การควบคุม 4. ครูติดแผนภูมิแสดงภาษาท่า ของนาฏศิลป์ไทยบนกระดาน พร้อมกับอธิบาย	1 ชั่วโมง	จันทร์

ตาราง 2 (ต่อ)

หน่วยการเรียนรู้	ชื่อกิจกรรมการเรียนรู้	กระบวนการเรียนการสอนตามแนวคิดของซิมป์สัน	กิจกรรมการเรียนรู้	เวลา	วัน
2.ทำทางนาฏศิลป์	เรื่องที่ 3 ลีลาภาษาท่า (ต่อ)		และทบทวนเนื้อหาทำทางจากที่เรียนไปชั่วโมงที่แล้ว 5.ครูฝึกปฏิบัติภาษาท่าเพิ่มเติมจากชั่วโมงที่แล้วให้นักเรียน โดยครูเป็นผู้สาธิตแล้วนักเรียนปฏิบัติตาม ขั้นที่ 4 ขั้นการให้ลงมือกระทำจนกลายเป็นกลไกที่สามารถกระทำตัวเอง 6. ครูให้นักเรียนฝึกปฏิบัติภาษาท่า โดยฝึกปฏิบัติเอง แต่มีครูคอยให้คำแนะนำ และแก้ไขนักเรียนที่ปฏิบัติไม่ถูกต้อง ขั้นที่ 5 ขั้นการกระทำอย่างชำนาญ 7. ครูสุ่มนักเรียนออกมาเป็นกลุ่มโดยออกมาปฏิบัติภาษาท่า โดยที่ครูจะเป็นคนกำหนดท่าทาง ขั้นที่ 6 ขั้นการปรับปรุงและประยุกต์ใช้ 8. ครูให้คำแนะนำเพิ่มเติมจากการที่นักเรียนได้ออกมาปฏิบัติภาษาท่า จากนั้นให้นักเรียนปรับปรุงภาษาท่าด้วยตนเอง	1 ชั่วโมง	จันทร์

ตาราง 2 (ต่อ)

หน่วยการเรียนรู้	ชื่อกิจกรรมการเรียนรู้	กระบวนการเรียนการสอนตามแนวคิดของซิมป์สัน	กิจกรรมการเรียนรู้	เวลา	วัน
2.ทำทางนาฏศิลป์	เรื่องที่ 3 ลีลาภาษาทำ (ต่อ)		9. เมื่อครูให้นักเรียนปรับปรุงท่าทางของตัวเอง แล้วนั้น เพื่อให้นักเรียนเข้าใจชัดเจนยิ่งขึ้น จึงเปรียบเทียบภาษาท่ากับท่าทางตามธรรมชาติว่าเหมือนกันหรือแตกต่างกันอย่างไร ขั้นที่ 7 ขั้นการคิดริเริ่ม 10. ครูสร้างสถานการณ์ขึ้นมา จากนั้นให้นักเรียนคิดภาษาท่าออกมาให้ถูกต้องตามสถานการณ์ที่ครูสร้างขึ้น เช่น ครูบอกสถานการณ์มาว่า นักเรียนสอบได้ลำดับที่ 1 นักเรียนควรใช้ภาษาท่าแสดงอาการออกมาอย่างไร หรือคุณแม่ชื่อของขวัญให้นักเรียนกล่อ่งใหญ่ให้นักเรียนควรใช้ภาษาท่าแสดงอาการอย่างไร เป็นต้น 11. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปราย และสรุปถึงเนื้อหาเรื่องภาษาท่าที่ได้เรียนไป	1 ชั่วโมง	จันทร์

ตาราง 2 (ต่อ)

หน่วยการเรียนรู้	ชื่อกิจกรรมการเรียนรู้	กระบวนการเรียนการสอนตามแนวคิดของซิมป์สัน	กิจกรรมการเรียนรู้	เวลา	วัน
2.ทำทางนาฏศิลป์	เรื่องที่ 4 รำร่า ตามเพลง	ขั้นที่ 1 ขั้นการรับรู้ ขั้นที่ 2 ขั้นการเตรียมความพร้อม ขั้นที่ 3 ขั้นการสนองตอบ ภายใต้การควบคุม ขั้นที่ 4 ขั้นการให้ลงมือ กระทำจนกลายเป็นกลไกที่สามารถกระทำ ได้เอง ขั้นที่ 5 ขั้นการกระทำ อย่างชำนาญ ขั้นที่ 6 ขั้นการปรับปรุง และประยุกต์ใช้ ขั้นที่ 7 ขั้นการคิดริเริ่ม	ขั้นที่ 1 ขั้นการรับรู้ 1. ครูทบทวนเนื้อหาเรื่อง ภาษาท่าจากชั่วโมงที่แล้ว 2. ครูเปิดวิดีโอการแสดง นาฏศิลป์ไทยให้นักเรียนดู แล้วร่วมกันพูดคุยถึงภาษา ท่าและนาฏยศัพท์ที่ปรากฏ อยู่ในภาพ ขั้นที่ 2 ขั้นการเตรียม ความพร้อม 3. ครูและนักเรียนร่วมกัน ขยับร่างกาย โดยทำท่า ประกอบเพลงรื่นเริงกัน เพลงรื่นเริงกัน “มาซิ มาซิ เพื่อนเกลอ นี่ เธอและ ตัวฉัน จับคู่เต้นรำด้วยกัน สุขสันต์รำเริงฤทัย ลา ลัน ลา ลา ลัน ลา ลา ลัน ลา ลา ลัน ลา” ขั้นที่ 3 ขั้นการสนองตอบ ภายใต้การควบคุม 4. ครูอธิบายในหัวข้อการใช้ ภาษาท่าและนาฏยศัพท์มา ประกอบเพลงให้นักเรียนฟัง	1 ชั่วโมง	ศุกร์

ตาราง 2 (ต่อ)

หน่วยการเรียนรู้	ชื่อกิจกรรมการเรียนรู้	กระบวนการเรียนการสอนตามแนวคิดของซิมป์สัน	กิจกรรมการเรียนรู้	เวลา	วัน
2.ทำทางนาฏศิลป์	เรื่องที่ 4 รำรำตามเพลง		5. ครูซักถามนักเรียนถึงเพลง ลามะลิลา ว่าเคยได้ยินเพลงนี้ไหม หรือเคยร้องไหม 6. ครูนำแผนภูมิเพลง ลามะลิลา ขึ้นมาให้นักเรียนดู 7. ครูอธิบายถึงที่มาเพลงนี้ คือ เพลงลามะลิลา เป็นเพลงร้องเล่นสำหรับเด็ก ซึ่งครูนั้นแต่งขึ้นมาเพื่อให้ นักเรียนได้ร้องและช่วยกันนำทำนาฏยศัพท์กับภาษาท่ามาใส่ให้สอดคล้องกับเพลง เพลงลามะลิลา (สร้อย) ลามะลิลา ขึ้นต้นเป็นมะลิซ้อน พอแตกใบอ่อนเป็นมะลิลา ราสิราสิราหน้อย ราสิรา สิราหน้อย เاون้อยน้อย ชะม้อยชายตา(สร้อย) วิ่งวนไปรอบๆ วิ่งวนไปรอบๆ หยุดยืนแล้วบอก ย่าเท้าไปมา (สร้อย)	1 ชั่วโมง	ศุกร์

ตาราง 2 (ต่อ)

หน่วยการ เรียนรู้	ชื่อกิจกรรมการ เรียนรู้	กระบวนการเรียน การสอนตามแนวคิด ของซิมพ์สัน	กิจกรรมการเรียนรู้	เวลา	วัน
2.ท่าทาง นาฏศิลป์	เรื่องที่ 4 รำรำ ตามเพลง		เธอฉันมารักกันดีกว่า เธอฉันมารักกันดีกว่า ยิ้ม หน่อยหนานี้กว่าเมตตา (สร้อย) ยิ้มมายิ้มมาไวไว ยิ้มมา ยิ้มมาไวไว ฉันแสนดีใจละ โอ้แม่แก้วตา (สร้อย) มารำมารำกันหน่อย มา รำมารำกันหน่อย งามชด ช้อยตั้งวงเฮฮา (สร้อย) จีบหายไปที่ชายพก จีบ หายไปที่ชายพก ตั้งวงบน อย่าให้ตกสอสร้อยมาลา (สร้อย) ย่าเท้า เอียงคอ เอียงไหล่ จีบคว้า จีบหายไป แล้วก็เดิน ไปมา (สร้อย) วงลำนั่นอยู่ต่ำต่ำ วงลำนั่น อยู่ต่ำต่ำ วงกลางอย่าให้ ซ้าเย็นแขนออกมา (สร้อย) หัดรำกันให้บ่อยบ่อย หัด รำกันให้บ่อยบ่อย เจ้าหนู น้อยจะได้มีวิชา (สร้อย)	1 ชั่วโมง	ศุกร์

ตาราง 2 (ต่อ)

หน่วยการเรียนรู้	ชื่อกิจกรรมการเรียนรู้	กระบวนการเรียนการสอนตามแนวคิดของซิมป์สัน	กิจกรรมการเรียนรู้	เวลา	วัน
2.ทำทางนาฏศิลป์	เรื่องที่ 4 รำร่าตามเพลง		8. ครูสอนร้องเพลง ลามะลิล่าให้กับนักเรียน โดยที่เริ่มให้นักเรียนฝึกอ่านเนื้อเพลงให้คล่อง จากนั้นสอนร้องเพลงที่ละบรรทัดไปจนจบเพลง ขั้นที่ 4 ขั้นการให้ลงมือ กระทำจนกลายเป็นกลไกที่สามารถกระทำตัวเอง 9. ครูให้นักเรียนฝึกร้องเพลง ลามะลิล่า โดยที่ครูคอยแนะนำระหว่างฝึกการร้อง ขั้นที่ 5 ขั้นการกระทำอย่างชำนาญ 10. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มจากนั้นร้องเพลง ลามะลิล่าที่ละกลุ่ม โดยมีครูคอยสังเกต ขั้นที่ 6 ขั้นการปรับปรุงและประยุกต์ใช้ 11. ครูให้คำแนะนำ แก้ไขในการร้องเพลงที่ถูกต้อง และครูอธิบายเพิ่มเติมถึงหลักในการร้องเพลงที่ถูกต้อง เช่น การกำหนดลมหายใจ การร้องให้	1 ชั่วโมง	ศุกร์

ตาราง 2 (ต่อ)

หน่วยการ เรียนรู้	ชื่อกิจกรรมการ เรียนรู้	กระบวนการเรียน การสอนตามแนวคิด ของซิมพ์สัน	กิจกรรมการเรียนรู้	เวลา	วัน
2.ท่าทาง นาฏศิลป์	เรื่องที่ 4 รำร่า ตามเพลง		ตรงจังหวะและทำนอง เพื่อนำไปใช้ในการร้อง เพลงอื่นต่อไป ขั้นที่ 7 ขั้นการคิดริเริ่ม 12. ครูให้นักเรียนช่วยกัน แต่งเพลงลามะลีลา สั้นๆ โดยเนื้อเพลงเป็นการ แนะนำตัวเอง ซึ่งมีครู คอยเสริมแรงและให้ คำแนะนำ 13. ครูและนักเรียน ร่วมกันทบทวนการร้อง เพลงลามะลีลาพร้อมกัน	1 ชั่วโมง	ศุกร์

ตาราง 2 (ต่อ)

หน่วยการเรียนรู้	ชื่อกิจกรรมการเรียนรู้	กระบวนการเรียนการสอนตามแนวคิดของซิมป์สัน	กิจกรรมการเรียนรู้	เวลา	วัน
2.ทำทงนาฏศิลป์	เรื่องที่ 5 รำร่าตามเพลง	ขั้นที่ 1 ขั้นการรับรู้ ขั้นที่ 2 ขั้นการเตรียมความพร้อม ขั้นที่ 3 ขั้นการสนองตอบ ภายใต้การควบคุม ขั้นที่ 4 ขั้นการให้ลงมือกระทำจนกลายเป็นกลไกที่สามารถกระทำได้เอง ขั้นที่ 5 ขั้นการกระทำอย่างชำนาญ ขั้นที่ 6 ขั้นการปรับปรุงและประยุกต์ใช้ ขั้นที่ 7 ขั้นการคิดริเริ่ม	ขั้นที่ 1 ขั้นการรับรู้ 1.ครูพูดคุยกับนักเรียนเกี่ยวกับการใช้ภาษาท่าและนาฏยศัพท์มาประกอบเพลง 2. ครูและนักเรียนร่วมกันทบทวนการร้องเพลง ลา มะลิลา เพื่อที่จะนำมาใช้ในการปฏิบัติท่าทางประกอบเพลง ขั้นที่ 2 ขั้นการเตรียมความพร้อม 3. ครูทำกิจกรรมให้นักเรียนด้วยการเล่นเกม “ปรบมือชุดใหญ่” ดังนี้ รอบแรก : 12/123/12/12/1 รอบที่สอง : 12/123/12/12 ปรบมือแบบไขว้กัน รอบที่สาม : 12/123/12/12/ เฮ้! ดังๆ พร้อมชูกำปั้นข้างขวาขึ้น รอบที่สุดท้าย : 12/123/12/12/ส่งรอยยิ้มให้ทุกคนในห้องโดยกวาดมือทั้งสองออกจากริมฝีปาก ขั้นที่ 3 ขั้นการสนองตอบ ภายใต้การควบคุม 4. ครูอธิบายในหัวข้อการใช้ภาษาท่าและนาฏยศัพท์มาประกอบเพลงอีกครั้ง	1 ชั่วโมง	จันทร์

ตาราง 2 (ต่อ)

หน่วยการ เรียนรู้	ชื่อกิจกรรมการ เรียนรู้	กระบวนการเรียน การสอนตามแนวคิด ของซิมพ์สัน	กิจกรรมการเรียนรู้	เวลา	วัน
2.ท่าทาง นาฏศิลป์	เรื่องที่ 5 ร่ายรำตามเพลง		5. ครูนำแผนภูมิเพลง ลา มะลิลาขึ้นมา จากนั้นให้นักเรียนดูเนื้อเพลง แล้วครูซักถามนักเรียนว่า ในเนื้อเพลงมีนาฏยศัพท์ และภาษาท่าใดปรากฏอยู่บ้าง 6. จากนั้นครูสาธิตทำประกอบเพลง ลาละมิลลา โดยที่ครูเป็นผู้สาธิต แล้วนักเรียนเป็นผู้ปฏิบัติตาม เพลง ลามะลิลา ลามะลิลา ขึ้นต้น (สร้อย) เป็นมะลิซ้อน พอแตกใบ ลาอ่อนเป็นมะลิ รำสิรำสิรำน้อย รำสิรำสิ รำน้อย เอาน้อยน้อย ชะม้อยชายตา(สร้อย) วิ่งวนไปรอบๆ วิ่งวนไป รอบๆ หยุดยืนแล้วบอกย่า เท้าไปมา (สร้อย) เธอฉันมารักกันดีกว่า เธอฉันมารักกันดีกว่า ยัม หน้อยหนานี้กว่าเมตตา (สร้อย) ยัมมายัมมาไวไว ยัมมา ยัมมาไวไว ฉันแสนดีใจละ โอแม่แก้วตา (สร้อย)	1 ชั่วโมง	จันทร์

ตาราง 2 (ต่อ)

หน่วยการเรียนรู้	ชื่อกิจกรรมการเรียนรู้	กระบวนการเรียนการสอนตามแนวคิดของซิมป์สัน	กิจกรรมการเรียนรู้	เวลา	วัน
2. ทำทางนาฏศิลป์	เรื่องที่ 5 รำราตามเพลง		มารำมารำกันหน่อย มา รำมารำกันหน่อย งามชด ช้อยต้งวงเฮฮา (สร้อย) จิบหงายไปที่ชายพก จิบ หงายไปที่ชายพก ต้งวงบน อย่าให้ตกสอตสร้อยมาลา (สร้อย) ย่าเท้า เอียงคอ เอียง ไหล่ จีบคว่ำ จีบหงาย แล้ว ก็เดินไปมา (สร้อย) วงลำนนั้นอยู่ต่ำต่ำ วง ลำนนั้นอยู่ต่ำต่ำ วงกลาง อย่าให้ซ้ายยื่นแขนออกมา (สร้อย) หัดรำกันให้บ่อยบ่อย หัดรำกันให้บ่อยบ่อย เจ้า หนูน้อยจะได้มีวิชา (สร้อย) ขั้นที่ 4 ขั้นการให้ลงมือ กระทำจนกลายเป็นกลไก ที่สามารถกระทำตัวเอง 7. ครูให้นักเรียนฝึกปฏิบัติ ทำประกอบเพลง ลามะลีลา โดยมีครูคอยให้คำแนะนำ และแก้ไขนักเรียนที่ปฏิบัติ ไม่ถูกต้อง	1 ชั่วโมง	จันทร์

ตาราง 2 (ต่อ)

หน่วยการเรียนรู้	ชื่อกิจกรรมการเรียนรู้	กระบวนการเรียนการสอนตามแนวคิดของซิมป์สัน	กิจกรรมการเรียนรู้	เวลา	วัน
2. ทำทางนาฏศิลป์	เรื่องที่ 5 รำร่ายตามเพลง		ขั้นที่ 5 ขั้นการกระทำอย่างชำนาญ 8. ครูให้นักเรียนออกมาปฏิบัติทำเพลง ลามะลีลา โดยแบ่งเป็นกลุ่มๆออกมาปฏิบัติทำทาง ขั้นที่ 6 ขั้นการปรับปรุงและประยุกต์ใช้ 9. ครูให้คำแนะนำเพิ่มเติมจากการที่นักเรียนออกมาปฏิบัติทำเพลง ลามะลีลา จากนั้นให้นักเรียนช่วยกันปรับปรุง แก้ไขทำทางของตนเอง ขั้นที่ 7 ขั้นการคิดริเริ่ม 10. ครูพูดคุยกับนักเรียนถึงการนำทำทางไปประยุกต์ใช้กับเพลงอื่นได้ โดยที่ครูยกตัวอย่างเพลงลามะลีลา ที่นักเรียนร่วมกันแต่งเพลงแนะนำตัวเองในชั่วโมงที่แล้ว จากนั้นให้นักเรียนช่วยกันคิดทำทางขึ้นมา 11. ครูและนักเรียนร่วมกันพูดคุย อภิปรายจากทำทางที่คิดขึ้นมา และทบทวนทำรำ เพลง ลามะลีลา ตั้งแต่ต้นจนจบเพลง	1 ชั่วโมง	จันทร์

ตาราง 2 (ต่อ)

หน่วยการเรียนรู้	ชื่อกิจกรรมการเรียนรู้	กระบวนการเรียนการสอนตามแนวคิดของซิมป์สัน	กิจกรรมการเรียนรู้	เวลา	วัน
2. ทำทางนาฏศิลป์	เรื่องที่ 6 สร้างสรรค์ทำทาง	ขั้นที่ 1 ขั้นการรับรู้ ขั้นที่ 2 ขั้นการเตรียมความพร้อม ขั้นที่ 3 ขั้นการสนองตอบ ภายใต้การควบคุม ขั้นที่ 4 ขั้นการให้ลงมือกระทำจนกลายเป็นกลไกที่สามารถกระทำได้เอง ขั้นที่ 5 ขั้นการกระทำอย่างชำนาญ ขั้นที่ 6 ขั้นการปรับปรุงและประยุกต์ใช้ ขั้นที่ 7 ขั้นการคิดริเริ่ม	ขั้นที่ 1 ขั้นการรับรู้ 1. ครูพูดคุยกับนักเรียนเกี่ยวกับการใช้ภาษาท่าและนาฏยศัพท์ที่นำมาประกอบเพลง เช่น การแสดงประกอบเพลงในวงงานประจำปีโรงเรียน เป็นต้น 2. ครูให้นักเรียนทบทวนทำรำเพลงลამะลิลาดังแต่ต้นจนจบเพลง ขั้นที่ 2 ขั้นการเตรียมความพร้อม 3. ครูทำกิจกรรมกับนักเรียนด้วยการเล่นเกม “รักนะ จะบ้าหรือ” ซึ่งเกมนี้ใช้การหันหน้า+การพูดคำว่า “รักนะ” กับ “จะบ้าหรือ” โดยหันหน้าไปทางไหนก็ได้ แต่ต้องจำว่า หันซ้ายพูดว่ารักนะ หันขวาพูดจะบ้าหรือ ขั้นที่ 3 ขั้นการสนองตอบ ภายใต้การควบคุม 4. ครูอธิบายให้นักเรียนฟังถึงการนำเนื้อหาที่เรียนไป	1 ชั่วโมง	ศุกร์

ตาราง 2 (ต่อ)

หน่วยการ เรียนรู้	ชื่อกิจกรรมการ เรียนรู้	กระบวนการเรียน การสอนตามแนวคิด ของซิมป์สัน	กิจกรรมการเรียนรู้	เวลา	วัน
2. ทำทาง นาฏศิลป์	เรื่องที่ 6 สร้างสรรค์ ทำทาง		ทั้งหมด เช่น การ เคลื่อนไหวเลียนแบบ การ เคลื่อนไหวประกอบเพลง นาฏยศัพท์ภาษาท่ามา ประยุกต์ใช้ และคิดทำทาง การเคลื่อนไหว ประกอบกับเพลงอื่นได้ 5. ครูให้นักเรียนนั่งเป็น กลุ่ม จากนั้นครูยกตัวอย่าง เพลง ลีลาทำทาง ขึ้นมา ซึ่ง เป็นเพลงที่ครูแต่งขึ้นมา เพื่อให้นักเรียนช่วยกันคิด ทำทาง 6. ครูนำแผนภูมิเพลง ลีลา ทำทาง ขึ้นมาให้นักเรียนดู เพลง ลีลาทำทาง ทำนองเพลง แมงมุมลาย ตัวนั้น สวัสดีเธอเจ้า ฉันจะมา ชวนเธอครั้นเครง ให้ ทำท่าตามเพลง แสน ครั้นเครงจงฟังให้ดี นาฏยศัพท์วันนี้มีจิบคว่ำ จิบหงาย วงบน วงกลาง วงล่าง อย่าสับสน อย่า ปะปนจงทำให้ถูก ภาษาท่าเธอเจ้า จงทำท่า ตัวฉันและเธอ อะอะอย่ามัว เผลอ ทำท่ายิ้ม ทำรักให้ไว	1 ชั่วโมง	ศุกร์

ตาราง 2 (ต่อ)

หน่วยการเรียนรู้	ชื่อกิจกรรมการเรียนรู้	กระบวนการเรียนการสอนตามแนวคิดของซิมป์สัน	กิจกรรมการเรียนรู้	เวลา	วัน
2. ทำทางนาฏศิลป์	เรื่องที่ 6 สร้างสรรค์ทำทาง		มามาต่อมาทำนก บินผิน ผกกกลับรังทันใจ ทำมำ ทำปลา เร็วไว ทำสุดท้ายทำไก่แสนชน ทำท่าเลียนแบบนกร้องให้น่ามองน่าดูน่าฟัง หรือเป็นตำรวจชิงขังคอยระวังจับคนไม่ดี สุดท้ายเรามาเคลื่อนไหว เดินเดินไป เดินไปให้ดี วิ่ง วิ่งเร็วเต็มที สุดท้ายนี้ให้ทุกคนกระโดด 7. ครูร้องเพลง ลีลาทำทางให้นักเรียนฟัง 8. ครูให้นักเรียนสังเกตเนื้อเพลงที่ครูแต่งขึ้นมา ว่ามีทำทางอะไรบ้างที่ได้เรียนไป ขั้นที่ 4 ขั้นการให้ลงมือ กระทำจนกลายเป็นกลไกที่สามารถกระทำตัวเอง 9. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันคิดทำทางประกอบเพลงขึ้นมา โดยมีครูคอยให้คำปรึกษาและแนะนำ	1 ชั่วโมง	ศุกร์

ตาราง 2 (ต่อ)

หน่วยการเรียนรู้	ชื่อกิจกรรมการเรียนรู้	กระบวนการเรียนการสอนตามแนวคิดของซิมป์สัน	กิจกรรมการเรียนรู้	เวลา	วัน
2. ทำทางนาฏศิลป์	เรื่องที่ 6 สร้างสรรค์ทำทาง		ขั้นที่ 5 ขั้นการกระทำอย่างชำนาญ 10. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมาแสดงผลงานหน้าชั้นเรียนทีละกลุ่ม โดยมีครูเป็นผู้ร้องเพลงและคอยสังเกตนักเรียนปฏิบัติทำทาง ขั้นที่ 6 ขั้นการปรับปรุงและประยุกต์ใช้ 11. ครูและนักเรียนร่วมกันวิจารณ์ถึงทำทางที่แต่ละกลุ่มได้คิดขึ้นมา และครูเป็นผู้เพิ่มเติม เสริมทำทาง หรือแก้ไขให้ทำทางให้ดูสวยงามขึ้น 12. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มแสดงผลงานหน้าชั้นเรียนอีกครั้ง ขั้นที่ 7 ขั้นการคิดริเริ่ม 13. ครูพูดคุยถึงการคิดสร้างสรรค์ทำทางประกอบเพลง โดยนักเรียนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ และคิดทำทางเคลื่อนไหวกับเพลงอื่น ให้เหมาะสมกับโอกาสที่จะใช้ และต้องไม่ผิดหลักทำรำของไทย 14. ครูให้นักเรียนช่วยกันสรุปเนื้อหาที่ได้เรียนไป เพื่อตรวจสอบความเข้าใจในการเรียนรู้	1 ชั่วโมง	ศุกร์

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้นาฏศิลป์เพื่อพัฒนาทักษะปฏิบัติ ตามแนวคิดซิมพ์สัน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเทศบาลบ้านศรีมหาธาตุ ผู้วิจัยได้ทำการแบ่งกิจกรรมการเรียนรู้ ออกเป็น 2 หน่วยการเรียนรู้ ดังนี้

1. หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 ท่วงท่าลีลา แบ่งออกเป็น 4 กิจกรรมการเรียนรู้
 - กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง การเคลื่อนไหวเลียนแบบคน
 - กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง การเคลื่อนไหวเลียนแบบธรรมชาติ
 - กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง ลีลาเคลื่อนไหวประกอบเพลง
 - กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง ออกลวดลายโชว์ลีลา
2. หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 ท่าทางนาฏศิลป์ แบ่งออกเป็น 6 กิจกรรมการเรียนรู้
 - กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง ลวดลายนาฏยศัพท์
 - กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง ลีลาภาษาท่า
 - กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง ลีลาภาษาท่า (ต่อ)
 - กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง ร่ายรำตามเพลง
 - กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง ร่ายรำตามเพลง (ต่อ)
 - กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 6 เรื่อง สรรสร้างท่าทาง

ซึ่งแต่ละกิจกรรมนั้นมีกระบวนการเรียนรู้ที่สอดคล้องแนวคิดซิมพ์สันทั้งหมด โดยกระบวนการเรียนรู้ของซิมพ์สันนั้นมีทั้งหมด 7 ขั้นตอนด้วยกัน แต่ละกิจกรรมผู้วิจัยได้ทำการออกแบบเนื้อหาให้สอดคล้องกับขั้นตอนการของซิมพ์สัน

ตั้งแต่ขั้นการรับรู้ เป็นขั้นการให้ผู้เรียนรับรู้ในสิ่งที่จะทำ และต่อเนื่องไปยังขั้นเตรียมความพร้อมเพื่อที่จะให้นักเรียนปรับตัวพร้อมที่จะทำการปฏิบัติเคลื่อนไหวในการแสดงทักษะนั้น ๆ และให้มีจิตใจและสภาวะอารมณ์ที่ดีต่อการแสดงทักษะ ขั้นที่สามคือขั้นตอนสนองภายใต้การควบคุมที่นักเรียนต้องปฏิบัติตามจากครู ให้นักเรียนได้เลียนแบบการแสดงทักษะนั้น หลังจากที่ได้ฝึกทักษะปฏิบัติจากครูนั้นก็จะเป็นขั้นที่ให้นักเรียนฝึกปฏิบัติด้วยตนเอง จะกระตุ้นให้นักเรียนเห็นข้อบกพร่องของตนเองว่าการปฏิบัติทักษะนาฏศิลป์ร่างกายต้องสัมพันธ์กันจนนำไปสู่ขั้นต่อไป คือขั้นการลงมือกระทำเป็นกลไกที่สามารถกระทำได้เอง จนชำนาญและเป็นไปโดยอัตโนมัติ และเมื่อเกิดความคล่องแคล่วแล้ว นักเรียนจะรู้จักประยุกต์และพัฒนาฝีมือของตนเองตามสถานการณ์ต่าง ๆ ที่หลากหลายตามกิจกรรมต่าง ๆ ที่ครูเป็นผู้กำหนดขึ้น จนผู้เรียนสามารถเกิดความคิดริเริ่ม มีความคิดใหม่ ๆ ในการกระทำ หรือปรับการกระทำนั้นให้เป็นไปตามที่ตนต้องการ

ผู้วิจัยได้นำแผนกิจกรรมการเรียนรู้นาฏศิลป์เพื่อพัฒนาทักษะปฏิบัติตามแนวคิดซิมพ์สันให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินความเหมาะสมและความสอดคล้องของแผนกิจกรรมการเรียนรู้ ปรากฏดังตาราง

ตาราง 3 ผลการประเมินแผนกิจกรรมการเรียนรู้ทางศิลปะ ตามแนวคิดซิมพ์สัน (N = 3)

ข้อ	ประเด็นการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความเหมาะสม
1.	กำหนดตัวชี้วัดชัดเจน	3.00	0	เหมาะสมมากที่สุด
2.	ตัวชี้วัดสอดคล้องกับเนื้อหา	3.00	0	เหมาะสมมากที่สุด
3.	ตัวชี้วัดระบุพฤติกรรมชัดเจน	2.67	0.05	เหมาะสมมากที่สุด
4.	มีการกำหนดโครงสร้างกิจกรรมและเวลาได้อย่างเหมาะสม	2.67	0.05	เหมาะสมมากที่สุด
5.	กระบวนการเรียนรู้เหมาะสมกับเนื้อหา	2.33	0.22	เหมาะสมมาก
6.	เนื้อหาเหมาะสมและสอดคล้องกับแนวคิด	2.33	0.22	เหมาะสมมาก
7.	เนื้อหาตรงตามรายวิชา	3.00	0	เหมาะสมมากที่สุด
8.	สาระการเรียนรู้เหมาะสมกับตัวชี้วัด	3.00	0	เหมาะสมมากที่สุด
9.	สาระการเรียนรู้เหมาะสมกับผู้เรียน	2.67	0.05	เหมาะสมมากที่สุด
10.	เรียบเรียงเนื้อหาได้ดี	2.33	0.22	เหมาะสมมาก
11.	มีความยากง่ายพอเหมาะ	2.67	0.05	เหมาะสมมากที่สุด
12.	กิจกรรมมีความน่าสนใจ	2.67	0.05	เหมาะสมมากที่สุด
13.	กิจกรรมช่วยให้นักเรียนเกิดความรู้ สุกสนานในการเรียนรู้	2.67	0.05	เหมาะสมมากที่สุด
14.	กระบวนการเรียนรู้เป็นไปตามขั้นตอน	2.67	0.05	เหมาะสมมากที่สุด
15.	ส่งเสริมให้นักเรียนมีทักษะกระบวนการคิดสร้างสรรค์	2.67	0.05	เหมาะสมมากที่สุด
16.	การประเมินสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	2.67	0.05	เหมาะสมมากที่สุด
รวม		2.69	0.05	เหมาะสมมากที่สุด

ระดับเกณฑ์การประเมินแผนกิจกรรมการเรียนรู้

2.51 – 3.00 เหมาะสมมากที่สุด

2.01 – 2.50 เหมาะสมมาก

1.51 – 2.00 ปานกลาง

1.01 – 1.50 พอใช้

0.01 – 1.00 ปรับปรุง

จากตาราง 3 การประเมินความเหมาะสมและความสอดคล้องของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทางศิลป เพื่อพัฒนาทักษะปฏิบัติตามแนวคิดซิมพ์สัน ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ผลปรากฏว่ามีความเหมาะสมและสอดคล้องอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.69 ในประเด็นการประเมินข้อที่ 5 กระบวนการเรียนรู้เหมาะสมกับเนื้อหา ข้อที่ 6 เนื้อหาเหมาะสมกับแนวคิด ข้อที่ 10 เรียบเรียงเนื้อหาได้ดี ซึ่งได้คะแนนจากผู้เชี่ยวชาญทั้งสามท่านอยู่ในระดับเหมาะสมมาก ซึ่งต่างจากข้ออื่น ๆ ที่ได้คะแนนระดับเหมาะสมมากที่สุด ผู้เชี่ยวชาญได้มีการให้คำแนะนำ ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะในการปรับปรุงกิจกรรม คือ ปรับปรุงเนื้อหากิจกรรมให้เป็นที่น่าสนใจแก่ผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนนั้นรู้สึกกระตือรือร้น และมีความสนใจในกิจกรรม และให้เนื้อหา นั้นมีความเหมาะสมกับผู้เรียน ผู้วิจัยจึงได้นำมาแก้ไขปรับปรุงเพื่อนำไปใช้ในการจัดกิจกรรม

ตาราง 4 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของทักษะการปฏิบัติทางศิลป (n = 35)

ประเด็นการประเมิน	ก่อนการทำกิจกรรม			หลังการทำกิจกรรม		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับทักษะปฏิบัติทางศิลป	$\bar{X}$	S.D.	ระดับทักษะปฏิบัติทางศิลป
1.การเคลื่อนไหวอยู่กับที่และเคลื่อนที่	1.49	0.51	พอใช้	3.14	0.43	มาก
2. การปฏิบัติท่ายศพัทธ์	1.46	0.51	พอใช้	3.06	0.54	มาก
3. การปฏิบัติภาษาท่า	1.31	0.48	พอใช้	3.20	0.41	มาก
4. ทำท่าสอดคล้องกับเนื้อเพลง	1.29	0.47	พอใช้	3.11	0.47	มาก
5. จังหวะมือและเท้าถูกต้องตรงกับจังหวะ	1.20	0.43	พอใช้	3.14	0.43	มาก
6. ปฏิบัติท่าทางได้ตรงกับจังหวะ	1.17	0.41	พอใช้	3.17	0.45	มาก

ตาราง 4 (ต่อ)

ประเด็นการประเมิน	ก่อนการทำกิจกรรม			หลังการทำกิจกรรม		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับทักษะ ปฏิบัตินาฏศิลป์	$\bar{X}$	S.D.	ระดับทักษะ ปฏิบัตินาฏศิลป์
7. กล้าแสดงออกขณะ ปฏิบัติท่าทาง	1.26	0.46	พอใช้	3.11	0.47	มาก
8. มีความสนุกสนาน ในขณะปฏิบัติ	1.06	0.32	พอใช้	3.26	0.51	มาก
9. ทำท่าอ่อนช้อยสวยงาม	1.09	0.32	พอใช้	3.11	0.47	มาก
10. มีความคิดสร้างสรรค์ ในท่าทาง	1.09	0.32	พอใช้	3.09	0.45	มาก
รวม	1.24	0.42	พอใช้	3.14	0.46	มาก

ระดับเกณฑ์การประเมินทักษะการปฏิบัตินาฏศิลป์

3.01 – 4.00	มาก
2.01 – 3.00	ปานกลาง
1.01 – 2.00	พอใช้
0.01 – 1.00	ปรับปรุง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามตาราง 4 พบว่า การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้นาฏศิลป์ เพื่อพัฒนาทักษะปฏิบัติ ตามแนวคิดของซิมพ์สัน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ก่อนและหลังการทำกิจกรรม พบว่า นักเรียนมีทักษะการปฏิบัติ นาฏศิลป์ก่อนการทำกิจกรรมโดยรวมอยู่ในระดับ พอใช้ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.24 และหลังการทำ กิจกรรมโดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.14

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า คะแนนแต่ละประเด็นการประเมินหลังการทำกิจกรรมมี คะแนนเฉลี่ยสูงใกล้เคียงกัน ในการทำกิจกรรมการเรียนรู้แต่ละครั้ง ผู้เรียนมีความกระตือรือร้น มีความตั้งใจต่อการทำกิจกรรม การดำเนินการทำกิจกรรมแต่ละครั้งจึงเป็นไปตามขั้นตอนที่ได้กำหนดไว้ ผู้เรียนมีการตอบสนองต่อการเรียนรู้แต่ละขั้นตอนได้เป็นอย่างดี ซึ่งกระบวนการขั้นตอนของ ซิมพ์สันที่กำหนดขึ้นมา เป็นกระบวนการที่สามารถมุ่งช่วยพัฒนาผู้เรียนในด้านพัฒนาความสามารถ การปฏิบัติทักษะนาฏศิลป์ของผู้เรียน ช่วยสร้างบรรยากาศ กระบวนการเรียนรู้ที่ใหม่ๆ ต่างจาก กระบวนการสอนเดิมๆของผู้สอนได้ ขั้นตอนกระบวนการเรียนรู้ของซิมพ์สัน เริ่มจากการให้ผู้เรียน ได้รับรู้ในสิ่งที่ผู้เรียนจะทำ เช่น ครูพูดคุยกับนักเรียน การให้ดูสื่อในเรื่องที่จะทำกิจกรรมนั้น จากนั้น เป็นขั้นตอนการเตรียมความพร้อม ให้ผู้เรียนมีปรับตัวพร้อมที่จะปฏิบัติเคลื่อนไหวในการทำกิจกรรม โดยครูจะให้ขยับร่างกาย เล่นเกมส์ ร้องเพลง ตามความเหมาะสมของกิจกรรมนั้นๆ ซึ่งขั้นนี้ผู้เรียน

จะเกิดความสุขสนุกสนาน มีความสุขพร้อมที่จะทำกิจกรรมต่อไป โดยสังเกตจากความร่วมมือ การแสดงสีหน้า อารมณ์ท่าทางในการทำกิจกรรม เมื่อนักเรียนมีความพร้อมแล้ว ก็จะเป็นขั้นที่ครูนั้นเป็นผู้สาธิต คือ ขั้นตอนสนองภายใต้การควบคุม ผู้เรียนปฏิบัติทักษะตามครู โดยให้ผู้เรียนได้เลียนแบบ เช่น การทำท่าทางกายศัพท์ การปฏิบัติภาษาท่า การเคลื่อนไหวตามจังหวะ จากนั้นเมื่อได้ฝึกฝนท่าทางจากครู จะเป็นขั้นที่ผู้เรียนจะต้องฝึกปฏิบัติด้วยตนเอง คือขั้นการให้ลงมือกระทำจนกลายเป็นกลไกที่สามารถกระทำด้วยตนเอง ผู้เรียนจะต้องฝึกปฏิบัติด้วยตนเอง ดูจุดบกพร่อง จุดที่ต้องแก้ไข ซึ่งขั้นนี้ครูผู้สอนก็จะเป็นผู้ที่ให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษาในท่าทางที่นักเรียนต้องแก้ไข ซึ่งผู้เรียนบางคนอาจจะเรียนรู้เข้าใจในการปฏิบัติบางท่า ผู้สอนก็จึงต้องเข้าไปสาธิต อธิบายเพิ่มเติมที่จะช่วยให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติทักษะได้เร็วขึ้น จนนักเรียนสามารถปฏิบัติไปได้อย่างชำนาญ สามารถปฏิบัติท่าทางได้ออกมาอย่างถูกต้อง และมีความคล่องแคล่ว จากนั้นเป็นขั้นที่ผู้เรียนสามารถนำทักษะที่ได้เรียนไปนำมาคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ท่าทาง ความคิดใหม่ ๆ ขึ้น ตามสถานการณ์หรือกิจกรรมที่ครูได้กำหนดกิจกรรมขึ้นมา เช่น การแสดงภาษาท่าตามสถานการณ์ที่ครูกำหนดให้ หรือการนำท่าทางประยุกต์ใช้กับเพลงอื่น เป็นต้น จากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทางนาฏศิลป์ เพื่อพัฒนาทักษะปฏิบัติตามแนวคิดของซิมพ์สัน ส่งผลให้ผู้เรียนนั้นเกิดความเข้าใจในการปฏิบัติทักษะนาฏศิลป์ได้ดีขึ้น จึงทำให้ผลคะแนนจากการประเมินทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์นั้นสูงขึ้น

ตาราง 5 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของค่าคะแนนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทางนาฏศิลป์ เพื่อพัฒนาทักษะปฏิบัติตามแนวคิดซิมพ์สันของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง (n = 35)

Paired Samples Statistics

		Mean	N	Std. Deviation	Std. Error Mean
Pair 1	Pretest	43.40	10	5.254	1.661
	Posttest	109.90	10	2.025	.640

ตาราง 6 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของค่าคะแนนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ นาฏศิลป์ เพื่อพัฒนาทักษะปฏิบัติตามแนวคิดซิมพ์สันของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง (n = 35)

Paired Samples Test

		Paired Differences					t	df	Sig. (2-tailed)
		Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean	99% Confidence Interval of the Difference				
					Lower	Upper			
Pair 1	Pretest - Posttest	-66.500	6.223	1.968	-72.895	-60.105	-33.794	9	.000

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามตาราง 5 และตาราง 6 พบว่า เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของค่าคะแนนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ นาฏศิลป์ เพื่อพัฒนาทักษะปฏิบัติตามแนวคิดซิมพ์สัน ของกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยสูงขึ้นแสดงนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายในการวิจัยไว้ดังนี้

1. เพื่อสร้างกิจกรรมการเรียนรู้ทางนาฏศิลป์ในการพัฒนาทักษะการปฏิบัติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ตามแนวคิดของซิมพ์สัน
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ โดยใช้วิธีสอนปฏิบัติทางนาฏศิลป์ตามแนวคิดพัฒนาทักษะปฏิบัติของซิมพ์สัน

สมมุติฐานในการวิจัย

ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้านทักษะปฏิบัติทางนาฏศิลป์อย่างเต็มที่และปฏิบัติได้ถูกต้อง มีผลสัมฤทธิ์ด้านทักษะการปฏิบัติทางนาฏศิลป์ที่ดีขึ้น หลังจากใช้กิจกรรมการเรียนรู้ทางนาฏศิลป์เพื่อพัฒนาทักษะปฏิบัติตามแนวคิดซิมพ์สัน

ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมีขอบเขตการศึกษา ดังนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเทศบาลบ้านศรีมหาธาตุ ทั้งหมด 4 ห้อง จำนวน 160 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นนักเรียนโรงเรียนเทศบาลบ้านศรีมหาธาตุ กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 1 ห้อง ทั้งหมด 35 คน โดยวิธีการเจาะจง

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรอิสระ คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทางนาฏศิลป์ไทย โดยใช้แนวคิดของซิมพ์สัน

ตัวแปรตาม คือ ทักษะด้านการปฏิบัติทางนาฏศิลป์

เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้มีเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยดังนี้

1. แผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระศิลปะ สาระที่3นาฏศิลป์ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
2. แบบประเมินทักษะปฏิบัติทางนาฏศิลป์

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ มีขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย ดังขั้นตอนต่อไปนี้

1. ยื่นโครงร่างพิจารณาการทำวิจัยในมนุษย์ เพื่อพิจารณาในด้านจริยธรรมในการวิจัยในมนุษย์ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. ขอหนังสือรับรองแนะนำตัวผู้วิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒถึงผู้อำนวยการโรงเรียนเทศบาลบ้านศรีมหาธาตุ เพื่อขออนุญาตทำการวิจัยกับนักเรียนในโรงเรียน
3. เก็บข้อมูลรายบุคคลจากนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย เพื่อให้ได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย
4. นัดหมายวันที่จะเข้าทำกิจกรรม และเข้าทำกิจกรรมตามวันและเวลาที่กำหนด
5. เข้าทำกิจกรรมตามวันและเวลาที่กำหนดไว้
6. ผู้วิจัยนำข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้มาวิเคราะห์ทางสถิติ และรายงานผลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดลำดับขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับเนื้อหาสาระศิลปะ สาระที่ 3 นาฏศิลป์ ด้านการปฏิบัติ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จากเอกสารต่าง ๆ
2. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการประเมินแผนกิจกรรมการเรียนรู้นาฏศิลป์เพื่อพัฒนาทักษะปฏิบัติก่อนนำไปใช้ โดยใช้แบบประเมินที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมา
3. การเก็บรวบรวมข้อมูลในระหว่างทดลองใช้กิจกรรมการเรียนรู้นาฏศิลป์เพื่อพัฒนาทักษะปฏิบัติ เก็บรวบรวมข้อมูลในขณะที่จัดกิจกรรมการเรียนการสอน
4. หลังจากเก็บรวบรวมข้อมูลแล้วนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ตามขั้นตอนต่อไป

การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลจากการประเมินแผนกิจกรรมการเรียนรู้นาฏศิลป์เพื่อพัฒนาทักษะปฏิบัติก่อนนำไปใช้ โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. วิเคราะห์คุณภาพของเครื่องมือค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบประเมินทักษะปฏิบัติ นาฏศิลป์ขณะทดลองของผู้เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้นาฏศิลป์ตามแนวคิดชิมพ์ชันกับวัตถุประสงค์ของงานวิจัยโดยใช้สูตร IOC
3. วิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียน โดยใช้สถิติ t-test แบบ dependent และค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4. การอภิปรายผลข้อมูลผู้วิจัยนำผลจากการวิเคราะห์ทั้งหมดมานำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำอธิบาย

สรุปผลการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้นาฏศิลป์เพื่อพัฒนาทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ตามแนวคิดซิมพ์สัน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเทศบาลบ้านศรีมหาธาตุครั้งนี้ สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลจากการออกแบบสร้างแผนกิจกรรมการเรียนรู้นาฏศิลป์ ในการพัฒนาทักษะการปฏิบัติตามแนวคิดซิมพ์สัน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยมีการกำหนดสาระการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด คำอธิบายรายวิชา หน่วยการเรียนรู้ และแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 10 แผน เวลา 10 ชั่วโมง

ประเมินความเหมาะสมและความสอดคล้องของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้นาฏศิลป์ เพื่อพัฒนาทักษะปฏิบัติตามแนวคิดซิมพ์สันตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ผลปรากฏว่ามีความเหมาะสมและสอดคล้องอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.69

2. การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้นาฏศิลป์ เพื่อพัฒนาทักษะปฏิบัติ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ก่อนและหลังการทำกิจกรรมพบว่า นักเรียนมีทักษะการปฏิบัตินาฏศิลป์ก่อนการทำกิจกรรมโดยรวมอยู่ในระดับ มาก ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.24 และหลังการทำกิจกรรมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.14

เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของค่าคะแนนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้นาฏศิลป์เพื่อพัฒนาทักษะปฏิบัติตามแนวคิดซิมพ์สัน ของกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยสูงขึ้น แสดงนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

อภิปรายผล

ในการวิจัย เรื่อง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้นาฏศิลป์เพื่อพัฒนาทักษะปฏิบัติตามแนวคิดซิมพ์สัน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเทศบาลบ้านศรีมหาธาตุ สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับเนื้อหาสาระศิลปะ สาระที่ 3 นาฏศิลป์ ด้านทักษะการปฏิบัติ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จากเอกสารต่าง ๆ โดยเนื้อหาในด้านนาฏศิลป์ที่เป็นเนื้อหาการปฏิบัติ นั้น จะมีเนื้อหาข้อมูลตรงกับมาตรฐานการเรียนรู้ที่ ศ 3.1 เข้าใจ และแสดงออกทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์ คุณค่านาฏศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดอย่างอิสระ ชื่นชมและประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. 2551: 1-3)

โดยผู้วิจัยได้นำเนื้อหาวิชานาฏศิลป์ในด้านการปฏิบัติมาเรียบเรียง จัดทำข้อมูลเป็นแผนกิจกรรมการเรียนรู้นาฏศิลป์ เพื่อที่จะนำไปใช้จัดการเรียนการสอนให้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับด้านทักษะการปฏิบัตินาฏศิลป์ตั้งแต่การเคลื่อนไหวร่างกายพื้นฐานจนถึงการทำท่าทางประกอบเพลงได้

ผู้วิจัยพบว่า จากการจัดการเรียนการสอนของการปฏิบัติทักษะนาฏศิลป์ได้ทำการวิเคราะห์จากแบบประเมินทักษะนาฏศิลป์ก่อนเรียนพบว่า ผู้เรียนขาดทักษะในด้านการปฏิบัติท่าทาง เห็นว่าเป็นเรื่องยากที่ตัวผู้เรียนนั้นจะฝึกฝน จนเกิดการไม่สนใจในการเรียนนาฏศิลป์ไทยจึงไม่ค่อยได้รับความนิยมนับกับหมู่เด็กและวัยรุ่นเมื่อเทียบกับนาฏศิลป์ หรือการแสดงของชาวต่างชาติ ด้วยข้อจำกัดของการฝึกหัดที่นาฏศิลป์ไทยที่มีมาตรฐานที่ค่อนข้างเคร่งครัด การสร้างบรรยากาศในการเรียน หรือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้วิจัยจึงได้ทำการนำจึงต้องอาศัยแนวคิดหรือรูปแบบการสอนใหม่ ๆ เพื่อทำให้การเรียนบรรลุตามประสงค์ (เสาวรี ภูบาลชื่น. 2556: 344)

ผู้วิจัยจึงได้ทำการพัฒนามากิจกรรมการเรียนรู้ด้านการปฏิบัติในรายวิชานาฏศิลป์ โดยนำแนวคิดการพัฒนาทักษะปฏิบัติของซิมป์สันมาพัฒนามากิจกรรมการเรียนรู้สาระนาฏศิลป์ โดยรูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาทักษะพิสัยจึงมีความสำคัญอย่างมากต่อการจัดการเรียนการสอนนาฏศิลป์ ซึ่งรูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการพัฒนาทักษะปฏิบัติของซิมป์สัน (Instructional Model Based On Simson's Processes For Psycho Motor Skill Development) เป็นการสอนทักษะปฏิบัติที่เป็นไปตามลำดับขั้นตอนที่มุ่งช่วยพัฒนาความสามารถของผู้เรียนในด้านการปฏิบัติ การกระทำ หรือการแสดงออกต่าง ๆ ซึ่งการสอนต้องใช้หลักการ วิธีการที่แตกต่างไปจากการพัฒนาทางด้านจิตพิสัย หรือพุทธิพิสัย (ทิศนา แคมมณี. 2550: 243)

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้นาฏศิลป์ เพื่อพัฒนาทักษะปฏิบัติตามแนวคิดซิมป์สัน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเทศบาลบ้านศรีมหาธาตุ พบว่านักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทักษะการปฏิบัตินาฏศิลป์มากยิ่งขึ้น สามารถปฏิบัติกิจกรรมนาฏศิลป์ได้อย่างถูกต้องตามกระบวนการทำท่างนาฏศิลป์ไทย และมีความคิดสร้างสรรค์ กล้าแสดงออกในการปฏิบัตินาฏศิลป์มากขึ้น พิจารณาได้จากแบบประเมินทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ที่นักเรียนได้ทำหลังการทำกิจกรรมครบถ้วน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.14

โดยผลของระดับการปฏิบัติทักษะนาฏศิลป์ที่อยู่ในระดับมากนั้น เกิดจากกิจกรรมที่ดำเนินการตามแนวคิดของซิมป์สันที่มีกระบวนการสอน 7 ขั้นตอน ตั้งแต่ขั้นการรับรู้ เป็นขั้นการให้ผู้เรียนรับรู้ในสิ่งที่จะทำ และต่อเนื่องไปยังขั้นเตรียมความพร้อมเพื่อที่จะให้นักเรียนปรับตัวพร้อมที่จะทำการปฏิบัติเคลื่อนไหวในการแสดงทักษะนั้น ๆ และให้มีจิตใจและสภาวะอารมณ์ที่ดีต่อการแสดงทักษะ ขั้นที่สามคือขั้นตอบสนองภายใต้การควบคุมที่นักเรียนต้องปฏิบัติตามจากครู ให้นักเรียนได้เลียนแบบการแสดงทักษะนั้น หลังจากที่ได้ฝึกทักษะปฏิบัติจากครูนั้นก็จะเป็นขั้นที่ให้นักเรียนฝึกปฏิบัติด้วยตนเอง จะกระตุ้นให้นักเรียนเห็นข้อบกพร่องของตนเองว่าการปฏิบัติทักษะนาฏศิลป์ร่างกายต้องสัมพันธ์กันจนนำไปสู่ขั้นต่อไป คือขั้นการลงมือกระทำเป็นกลไกที่สามารถ

กระทำตัวเอง จนชำนาญและเป็นไปโดยอัตโนมัติ และเมื่อเกิดความคล่องแคล่วแล้ว นักเรียนจะรู้จักประยุกต์และพัฒนาฝีมือของตนเองตามสถานการณ์ต่าง ๆ ที่หลากหลายตามกิจกรรมต่าง ๆ ที่ครูเป็นผู้กำหนดขึ้น จนผู้เรียนสามารถเกิดความคิดริเริ่ม มีความคิดใหม่ ๆ ในการกระทำ หรือปรับการกระทำนั้นให้เป็นไปตามที่ตนต้องการ ซึ่งจากการที่ได้ทำกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักสูตรนั้นจึงมีการประเมินทักษะการปฏิบัติทางศิลปะหลังการทำกิจกรรม นักเรียนได้ทำหลังการทำกิจกรรมครบถ้วน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.14

ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจันทร์เพ็ญ ภักธมานนท์(2553:101-116) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สารนาฏศิลป์ เรื่องร่ายมาตรฐานชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสามพาดพิทยาคาร ตามแนวคิดชิมพ์ชัน นักเรียนมีความสามารถในการปฏิบัติทักษะเรื่อง ร่ายมาตรฐาน เพิ่มมากขึ้นโดยพิจารณาจากผลจากแบบประเมินทักษะปฏิบัติที่ประเมินการปฏิบัติทำร่ายมาตรฐาน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดชิมพ์ชันส่งผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียนในการเรียนวิชานาฏศิลป์เพิ่มขึ้น

การศึกษาของธีรยุทธ วิเศษสังข์ (2549: 102-106) พบว่าหลักสูตรที่พัฒนาเป็นหลักสูตรที่มีความเหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน เพราะพัฒนาขึ้นจากการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง สามารถจัดการเรียนรู้ได้ตามศักยภาพของผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้เกี่ยวข้องสามารถนำผลการพัฒนาหลักสูตรไปใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ได้ตามความเหมาะสม ครูและผู้ปกครองตรวจสอบหลักสูตรนี้แล้วต่างมีความพึงพอใจในหลักสูตร ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดชิมพ์ชัน ส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้น มีความรู้ความเข้าใจมากยิ่งขึ้น สามารถทำกิจกรรมได้อย่างถูกต้องตามกระบวนการทางนาฏศิลป์

2. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทักษะปฏิบัติทางนาฏศิลป์ตามแนวคิดชิมพ์ชันของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเทศบาลบ้านศรีมหาธาตุ มีทักษะการปฏิบัติอยู่ในระดับ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.14 เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของค่าคะแนนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทางนาฏศิลป์เพื่อพัฒนาทักษะปฏิบัติตามแนวคิดชิมพ์ชันของกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยสูงขึ้นแสดงนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เนื่องจากวิธีสอนปฏิบัติทางนาฏศิลป์ตามแนวคิดชิมพ์ชันเป็นการสอนที่เน้นทักษะที่มีความเกี่ยวข้องกับพัฒนาการทางกาย ความสามารถในการประสานการทำงานของกล้ามเนื้อหรือร่างกายที่มีความซับซ้อนและต้องอาศัยความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อหลาย ๆ ส่วน โดยการสั่งงานของสมองที่ต้องมีความปฏิสัมพันธ์กับความรู้สึกที่เกิดขึ้นซึ่งทักษะปฏิบัตินี้สามารถพัฒนาได้ด้วยการฝึกฝนจนเกิดความคล่องแคล่ว ชำนาญการและความคงทนจึงเหมาะสมอย่างยิ่งต่อการสอนนาฏศิลป์ ซึ่งเป็นการสอนที่เน้นด้านทักษะปฏิบัติการรำด้วยลีลาท่าทางที่อ่อนช้อย โดยเคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย ได้แก่ ศีรษะ ไบหน้า ไหล่ ลำตัว แขน ขา มือและเท้าไปพร้อม ๆ กันและส่งเสริมให้เกิดทักษะด้านสติปัญญา ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และความรู้ความเข้าใจ

สอดคล้องกับภรภัทร ชุ่มโสตร์ (2551: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาและทดลองใช้นวัตกรรม เพื่อพัฒนาและหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะนาฏศิลป์ เรื่อง นาฏศิลป์สร้างสรรค์ พบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้ทักษะนาฏศิลป์ เรื่อง นาฏศิลป์สร้างสรรค์ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนทุกชุดกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า วิธีสอนปฏิบัติ นาฏศิลป์ตามแนวคิดพัฒนาทักษะปฏิบัติของซิมพ์สัน ทำให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาตนเองจนปฏิบัติได้ถูกต้อง คล่องแคล่ว ชำนาญ และการที่ผู้เรียนรู้ผลของการปฏิบัติทันทีก็ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดทักษะการปฏิบัตินาฏศิลป์ได้เป็นอย่างดีด้วยเช่นกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ควรนำกิจกรรมการเรียนรู้นาฏศิลป์ เพื่อพัฒนาทักษะปฏิบัติตามแนวคิดซิมพ์สันไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ในโรงเรียนอื่นอย่างกว้างขวาง เพื่อหาประสิทธิภาพในการศึกษาค้นคว้าที่กว้างขวางขึ้น

2. ครูผู้ทำกิจกรรมควรทำความเข้าใจในรูปแบบและแผนกิจกรรมให้ชัดเจนถึงเรื่องที่นักเรียนจะได้รับการปฏิบัติทักษะและประโยชน์ที่จะได้รับในการเข้าร่วมกิจกรรมในครั้งนี้

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำวิจัยการพัฒนาทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ตามแนวคิดซิมพ์สัน ในนักเรียนระดับชั้นอื่น
2. ควรทำวิจัยกิจกรรมการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติตามแนวคิดซิมพ์สัน ในการเรียนปฏิบัตินาฏศิลป์ในเรื่องอื่น ๆ
3. ควรมีการพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติตามแนวคิดซิมพ์สันในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2551). สำนักงานตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง
กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช
2551. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ
พ.ศ. 2542 ฉบับปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ: สำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักนายกรัฐมนตรี.
- จันทร์เพ็ญ ภัทรมานนท์. (2553). ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สาระนาฏศิลป์ เรื่อง
รำวงมาตรฐาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสามพาดพิทยาคาร ตามแนวคิดของ
ซิมพ์สัน. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ทิสนา แคมมณี. (2545). รูปแบบการจัดการสอน ทางเลือกที่หลากหลาย. กรุงเทพฯ :
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พิมพ์รัตน์ ธรรมรักษ์. (2554). ครูไทยกับการสอนเพศศึกษา. วารสารพยาบาลสาธารณสุข.
เรณู โกศินานนท์. (2545). สืบสานนาฏศิลป์ไทย. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- เสาวรี ภูบาลชื่น. (2556). การพัฒนานักกิจกรรมการเรียนรู้ สาระนาฏศิลป์ เรื่อง รำวงมาตรฐาน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม(ฝ่ายประถม) ตาม
แนวคิดของซิมพ์สัน. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุชา จันทร์เอม. (2542). จิตวิทยาพัฒนาการ. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช
จำกัด.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2547). รูปแบบการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระ
การเรียนรู้ศิลปะ. กรุงเทพฯ : ดับบลิวเจ พร็อพเพอร์ตี้ จำกัด.
- วิวัฒน์ เพชรศรี. (2552). การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ นาฏศิลป์ที่ส่งเสริมความคิด
สร้างสรรค์ทางนาฏศิลป์ของผู้เรียนในระดับช่วงชั้นที่ 2. ดุษฎีนิพนธ์ กศ.ด.
(สาขาหลักสูตรและการสอน) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา. ถ่ายเอกสาร

ภาคผนวก ก
หนังสือของอนุญาตเก็บข้อมูลในการทำวิจัย

ที่ ศธ 0519.12/ 5 ๑๑๑

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุโขทัย 23 กรุงเทพฯ 10110

31 ตุลาคม 2559

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนเทศบาลบ้านศรีมหาธาตุ

เนื่องด้วย นางสาววิไล จันทะไล นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาศิลปศึกษา (ศิลปะการแสดงศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง "การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ นาฏศิลป์ เพื่อพัฒนาทักษะการปฏิบัติตามแนวคิดของซิมพ์สัน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเทศบาลบ้านศรีมหาธาตุ" โดยมี อาจารย์ ดร.ปวีณ แผลทยานนท์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์

ในการนี้ นิสิตขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยใช้เครื่องมือดังนี้ 1) แผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระศิลปะ สาระที่ 3 นาฏศิลป์ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 2) แบบประเมินทักษะปฏิบัติ ทาสนาฏศิลป์ กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 1 ห้องเรียน เพื่อเป็นข้อมูลในการวิจัย และขอใช้สถานที่ห้องนาฏศิลป์ ในโรงเรียนเทศบาลบ้านศรีมหาธาตุ ระหว่างเดือนพฤศจิกายน 2559 ถึงเดือน ธันวาคม 2559 ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเลข : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติ่มกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 087 065 2380

ภาคผนวก ข
รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ

1. ดร.สุขสันติ แวงวรรณ	อาจารย์ประจำหลักสูตร คณะศิลปศึกษา
สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์
2. ดร. รณิดา เขยชุม	อาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3. ดร. ดวงใจ สีเขียว	อาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ภาคผนวก ค

- แบบประเมินกิจกรรมการเรียนรู้ทางศิลปะเพื่อพัฒนาทักษะปฏิบัติตามแนวคิดซิมพ์สัน
- แบบประเมินความสอดคล้องทักษะปฏิบัติทางศิลปะ
- แบบประเมินทักษะปฏิบัติทางศิลปะ
- แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทางศิลปะเพื่อพัฒนาทักษะปฏิบัติตามแนวคิดซิมพ์สัน

**แบบประเมินแผนกิจกรรมการเรียนรู้ทางศิลปะเพื่อพัฒนาทักษะปฏิบัติทางศิลปะ
ตามแนวคิดซิมพ์สัน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2**

คำชี้แจง

1. แบบประเมินนี้เป็นแบบประเมินความสอดคล้องของแผนกิจกรรมการเรียนรู้ทางศิลปะเพื่อพัฒนาทักษะปฏิบัติทางศิลปะตามแนวคิดซิมพ์สัน

2. ขอให้ท่านผู้เชี่ยวชาญได้กรุณาแสดงความคิดเห็น โดยพิจารณาว่าข้อคำถามแต่ละข้อในแบบสอบถามสอดคล้องกับแผนกิจกรรมการเรียนรู้หรือไม่

3. โปรดแสดงความคิดเห็นโดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับการประเมินตามความคิดเห็นของท่าน พร้อมเขียนข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการนำไปพิจารณาปรับปรุงต่อไป

ระดับการประเมิน

5	หมายถึง	มีความสอดคล้องมากที่สุด
4	หมายถึง	มีความสอดคล้องมาก
3	หมายถึง	มีความสอดคล้องปานกลาง
2	หมายถึง	มีความสอดคล้องน้อย
1	หมายถึง	มีความสอดคล้องน้อยที่สุด

ข้อ	รายการประเมิน	ระดับการประเมิน				
		5	4	3	2	1
1.	กำหนดตัวชี้วัดชัดเจน					
2.	ตัวชี้วัดสอดคล้องกับเนื้อหา					
3.	ตัวชี้วัดระบุพฤติกรรมชัดเจน					
4.	มีการกำหนดโครงสร้างกิจกรรมและเวลาได้อย่างเหมาะสม					
5.	กระบวนการเรียนรู้เหมาะสมกับเนื้อหา					
6.	เนื้อหาเหมาะสมและสอดคล้องกับแนวคิด					
7.	เนื้อหาตรงตามรายวิชา					

8.	สาระการเรียนรู้เหมาะสมกับตัวชี้วัด					
9.	สาระการเรียนรู้เหมาะสมกับผู้เรียน					
10.	เรียบเรียงเนื้อหาได้ดี					
11.	มีความยากง่ายพอเหมาะ					
12.	กิจกรรมมีความน่าสนใจ					
13.	กิจกรรมช่วยให้นักเรียนเกิดความสนุกสนานในการเรียนรู้					
14.	กระบวนการเรียนรู้เป็นไปตามขั้นตอน					
15.	ส่งเสริมให้นักเรียนมีทักษะกระบวนการคิดสร้างสรรค์					
16.	การประเมินสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้					

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อผู้ประเมิน.....

(.....)

แบบตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือจากผู้เชี่ยวชาญ
ต่อแบบประเมินทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์

คำชี้แจง

1. แบบประเมินนี้เป็นแบบประเมินความสอดคล้องของแผนกิจกรรมการเรียนรู้นาฏศิลป์เพื่อพัฒนาทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ตามแนวคิดซิมพ์สัน
2. ขอให้ท่านผู้เชี่ยวชาญได้กรุณาแสดงความคิดเห็น โดยพิจารณาว่าข้อคำถามแต่ละข้อในแบบสอบถามสอดคล้องกับแผนกิจกรรมการเรียนรู้หรือไม่
3. โปรดแสดงความคิดเห็นโดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับการประเมินตามความคิดเห็นของท่าน พร้อมเขียนข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการนำไปพิจารณาปรับปรุงต่อไป

จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม	ประเด็นการประเมิน	เกณฑ์การพิจารณา		
		+1	0	-1
ขั้นการปฏิบัติทักษะนาฏศิลป์				
1. นักเรียนสามารถปฏิบัติทักษะด้านนาฏศิลป์ได้ถูกต้อง	การเคลื่อนไหวอยู่กับที่และเคลื่อนที่			
	การปฏิบัตินาฏยศัพท์			
	การปฏิบัติภาษาท่า			
	สอดคล้องกับเนื้อเพลง			
	จังหวะมือและเท้าถูกต้องตรงกับจังหวะ			
	ปฏิบัติท่าทางได้ตรงกับจังหวะ			
	กล้าแสดงออกขณะปฏิบัติท่าทาง			
ขั้นผลการปฏิบัติทักษะนาฏศิลป์				
2. นักเรียนสามารถปฏิบัตินาฏศิลป์ได้อ่อนช้อยสวยงาม มีความคิดสร้างสรรค์ และมีความสุขสนุกสนาน	มีความสุขสนุกสนานในขณะที่ปฏิบัติ			
	ทำท่าอ่อนช้อยสวยงามท่ารำ			
	มีความคิดสร้างสรรค์ในท่าทาง			

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

ลงชื่อผู้ประเมิน.....

(.....)

แบบประเมินทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์

คำชี้แจง โปรดใส่ ✓ ลงในช่องคะแนนที่ตรงกับการสังเกตของท่าน โดยเทียบกับเกณฑ์การให้คะแนนที่ระบุไว้

ชื่อ.....ชั้น.....

ประเด็นการประเมิน	ผลการปฏิบัติ			
	4(ดีมาก)	3(ดี)	2(พอใช้)	1(ปรับปรุง)
1.การเคลื่อนไหวอยู่กับที่และเคลื่อนที่				
2. การปฏิบัตินาฏยศัพท์				
3. การปฏิบัติภาษาท่า				
4. ทำท่าสอดคล้องกับเนื้อเพลง				
5. จังหวะมือและเท้าถูกต้องตรงกับจังหวะ				
6. ปฏิบัติท่าทางได้ตรงกับจังหวะ				
7. กล้าแสดงออกขณะปฏิบัติท่าทาง				
8. มีความสนุกสนานในขณะที่ปฏิบัติ				
9. ทำท่าอ่อนช้อยสวยงาม				
10. มีความคิดสร้างสรรค์ในท่าทาง				
คะแนนรวม				

เกณฑ์การให้คะแนนในการประเมินทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์

ท่าที่ปฏิบัติ	เกณฑ์การประเมิน
1.การเคลื่อนไหวอยู่กับที่และเคลื่อนที่ ระดับคะแนน 4 คะแนน	เคลื่อนไหวอยู่กับที่และเคลื่อนที่ได้ถูกต้องสวยงามด้วยตนเองและสามารถให้คำแนะนำผู้อื่นได้
ระดับคะแนน 3 คะแนน	เคลื่อนไหวอยู่กับที่และเคลื่อนที่ได้ถูกต้อง แต่ไม่สามารถให้คำแนะนำผู้อื่นได้
ระดับคะแนน 2 คะแนน	เคลื่อนไหวอยู่กับที่และเคลื่อนที่พอได้ และไม่สามารถให้คำแนะนำผู้อื่นได้
ระดับคะแนน 1 คะแนน	ไม่สามารถเคลื่อนไหวอยู่กับที่และเคลื่อนที่ได้เลย
2. การปฏิบัตินาฏยศัพท์ ระดับคะแนน 4 คะแนน	ปฏิบัตินาฏยศัพท์ได้ด้วยตนเองอย่างถูกต้อง
ระดับคะแนน 3 คะแนน	ปฏิบัตินาฏยศัพท์ได้ แต่มีครูคอยให้คำแนะนำเป็นบางครั้ง
ระดับคะแนน 2 คะแนน	ปฏิบัตินาฏยศัพท์พอได้ มีครูคอยให้คำแนะนำตลอด
ระดับคะแนน 1 คะแนน	ไม่สามารถปฏิบัตินาฏยศัพท์ได้เลย
3. การปฏิบัติภาษาท่า ระดับคะแนน 4 คะแนน	ปฏิบัติภาษาท่าได้ด้วยตนเองอย่างถูกต้อง
ระดับคะแนน 3 คะแนน	ปฏิบัติภาษาท่าได้ แต่มีครูคอยให้คำแนะนำเป็นบางครั้ง
ระดับคะแนน 2 คะแนน	ปฏิบัติภาษาท่าพอได้ มีครูคอยให้คำแนะนำตลอด
ระดับคะแนน 1 คะแนน	ไม่สามารถปฏิบัติภาษาท่าได้เลย
4. ทำรำสอดคล้องกับเนื้อเพลง ระดับคะแนน 4 คะแนน	ปฏิบัติทำรำสอดคล้องตรงกับเนื้อเพลงได้ถูกต้อง
ระดับคะแนน 3 คะแนน	ปฏิบัติทำรำสอดคล้องตรงกับเนื้อเพลงได้ถูกต้อง โดยมีครูคอยแนะนำ
ระดับคะแนน 2 คะแนน	ปฏิบัติทำรำสอดคล้องตรงกับเนื้อเพลงได้เป็นบางครั้ง โดยมีครูคอยแนะนำ
ระดับคะแนน 1 คะแนน	ไม่สามารถปฏิบัติท่าทางให้ตรงกับจังหวะได้เลย

ทำที่ปฏิบัติ	เกณฑ์การประเมิน
5. จังหวะมือและเท้าถูกต้องตรงกับจังหวะ ระดับคะแนน 4 คะแนน	จังหวะมือและเท้ามีความถูกต้อง ไม่มีผิดพลาด
ระดับคะแนน 3 คะแนน	จังหวะมือและเท้าผิดพลาด 1-2 ครั้ง
ระดับคะแนน 2 คะแนน	จังหวะมือและเท้าผิดพลาด 3-4 ครั้ง
ระดับคะแนน 1 คะแนน	จังหวะมือและเท้าผิดพลาด 5-6 ครั้งขึ้นไป
6. ปฏิบัติท่าทางได้ตรงกับจังหวะ ระดับคะแนน 4 คะแนน	ปฏิบัติท่าทางได้ตรงจังหวะ สามารถแสดงร่วมกับผู้อื่นได้ และแก้ปัญหาในระหว่างปฏิบัติได้
ระดับคะแนน 3 คะแนน	ปฏิบัติท่าทางได้ตรงจังหวะโดยมีครูคอยแนะนำ และสามารถแสดงร่วมกับผู้อื่นได้
ระดับคะแนน 2 คะแนน	ปฏิบัติท่าทางได้ตรงจังหวะเป็นบางครั้ง โดยมีครูคอยแนะนำ และสามารถแสดงร่วมกับผู้อื่นได้
ระดับคะแนน 1 คะแนน	ไม่สามารถปฏิบัติท่าทางให้ตรงกับจังหวะได้เลย
7. กล้าแสดงออกขณะปฏิบัติท่าทาง ระดับคะแนน 4 คะแนน	มีความกล้าแสดงออกขณะปฏิบัติท่าทางได้อย่างเต็มที่ พร้อมทั้งจะแสดงทันที ไม่เบื่อบ่อย ยิ้มแย้มแจ่มใสสม่ำเสมอ
ระดับคะแนน 3 คะแนน	มีความกล้าแสดงออกได้อย่างเต็มที่ แต่มีอาการยิ้มแย้มแจ่มใสเป็นบางครั้ง
ระดับคะแนน 2 คะแนน	มีความกล้าแสดงออกเป็นบางครั้ง และมีความเขินอาย
ระดับคะแนน 1 คะแนน	มีความกล้าแสดงออกเล็กน้อย แสดงอาการเขินอายตลอดเวลา
8. มีความสนุกสนานในขณะปฏิบัติ ระดับคะแนน 4 คะแนน	มีความสนุกสนานในขณะปฏิบัติท่าทาง ยิ้มแย้มแจ่มใส
ระดับคะแนน 3 คะแนน	มีความสนุกสนานในขณะปฏิบัติท่าทาง ยิ้มแย้มแจ่มใสเป็นบางครั้ง
ระดับคะแนน 2 คะแนน	มีความสนุกสนานในขณะปฏิบัติท่าทางเป็นบางครั้ง และเริ่มแสดงอาการเบื่อบ่อย
ระดับคะแนน 1 คะแนน	ไม่มีความสนุกสนานในขณะปฏิบัติท่าทางเป็นส่วนใหญ่ มีอาการเบื่อบ่อย

ทำที่ปฏิบัติ	เกณฑ์การประเมิน
9. ทำร่ำอ่อนช้อยสวยงาม ระดับคะแนน 4 คะแนน	ปฏิบัติทำร่ำมีลีลาทำร่ำอ่อนช้อยสวยงามอย่างสม่ำเสมอ มือกรีดตึง เอียงศีรษะอ่อนช้อย ปฏิบัติทำร่ำได้อย่างรวดเร็ว
ระดับคะแนน 3 คะแนน	ปฏิบัติทำร่ำมีลีลาทำร่ำอ่อนช้อย มือกรีดตึง มีการเอียงศีรษะเป็นบางครั้ง
ระดับคะแนน 2 คะแนน	ปฏิบัติทำร่ำแต่ละท่าอ่อนช้อยเป็นบางครั้ง มือกรีดตึงเป็นบางครั้งไม่สม่ำเสมอ ไม่เอียงศีรษะ
ระดับคะแนน 1 คะแนน	ปฏิบัติทำร่ำแต่ละท่าไม่มีความอ่อนช้อยเป็นส่วนใหญ่ มือไม่กรีดตึง ไม่เอียงศีรษะ
10. มีความคิดสร้างสรรค์ในท่าทาง ระดับคะแนน 4 คะแนน	มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความแปลกใหม่ มีความโดดเด่น
ระดับคะแนน 3 คะแนน	มีความริเริ่มสร้างสรรค์ แต่ไม่ถึงกับโดดเด่น
ระดับคะแนน 2 คะแนน	มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ แต่มีการลอกเลียนแบบจากคนอื่นเป็นบางส่วน
ระดับคะแนน 1 คะแนน	มีการลอกเลียนแบบจากคนอื่นทั้งหมด

การประเมินผล

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
40-31	ดีมาก
30-21	ดี
20-11	พอใช้
10-0	ปรับปรุง

คำอธิบายรายวิชา

รหัสวิชา ศ12101 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (นาฏศิลป์)
ระดับประถมศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เวลา 10 ชั่วโมง

คำอธิบายรายวิชา

ศึกษา วิเคราะห์ ฝึกปฏิบัติ อธิบาย การเคลื่อนไหวขณะอยู่กับที่และเคลื่อนไหวที่สะท้อนอารมณ์ของตนเองอย่างอิสระการแสดงท่าทางเพื่อสื่อความหมายแทนคำพูด การแสดงท่าทางประกอบจังหวะอย่างสร้างสรรค์ โดยใช้ทักษะกระบวนการทางดนตรีและนาฏศิลป์ ในการแสดงออกทางดนตรีและนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์ การวิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่างานดนตรีและนาฏศิลป์ เพื่อให้เห็นคุณค่างานดนตรีและนาฏศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล และเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างดนตรี – นาฏศิลป์ กับประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมของไทย และการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน มีจริยธรรม คุณธรรม และค่านิยมที่เหมาะสม

รหัสตัวชี้วัด

ศ 3.1 ป.2/1, ป.2/2, ป.2/3, ป.2/4

รวม 4 ตัว

โครงสร้างหน่วยการเรียนรู้

กิจกรรมการเรียนรู้การสอนนาฏศิลป์เพื่อพัฒนาทักษะปฏิบัติตามแนวคิดซิมพ์สัน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เวลา 10 ชั่วโมง

ลำดับ ที่	ชื่อหน่วยการ เรียนรู้	มาตรฐานการ เรียนรู้/ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)
1	ท่วงท่าแห่งลีลา	ศ 3.1 ป.2/1 ศ 3.1 ป.2/2	การเคลื่อนไหวอย่างมีรูปแบบเป็น พื้นฐานการแสดงนาฏศิลป์อย่าง หนึ่ง เป็นการเคลื่อนไหวให้เข้ากับ จังหวะและทำนองเพลง โดยมี ท่าทางการเคลื่อนไหวสอดคล้อง กับความหมายของเนื้อเพลงที่ใช้ ประกอบ ทำให้เกิดความ สนุกสนานเพลิดเพลิน ร่างกาย แข็งแรง เคลื่อนไหวได้ คล่องแคล่ว	4
2	ท่าทางนาฏศิลป์	ศ 3.1 ป.2/3 ศ 3.1 ป.2/4	ภาษาท่า คือการแสดงท่าทาง แทนคำพูด และอารมณ์ของตัว นักแสดง โดยใช้แทนกิริยาอาการ ต่างๆ เช่น การยิ้ม การร้องไห้ การดีใจ มีความรัก ความเสียใจ เป็นต้น ในการแสดงนาฏศิลป์ หรือละครนั้น ต้องมีผู้แสดง แสดงบทบาทท่าทางไปตามเนื้อ เรื่องที่แสดง นักเรียนควรรู้จัก ภาษาท่าได้อย่างถูกต้อง	6

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

เรื่อง ท่วงท่าแห่งลีลา

รหัสวิชา ศ12101 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เวลา 4 ชั่วโมง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง การเคลื่อนไหวเลียนแบบคน เวลา 1 ชั่วโมง

ผู้สอน นางสาววิรตี จินตะไล

โรงเรียนเทศบาลบ้านศรีมหาธาตุ

มาตรฐานการเรียนรู้ ศ 3.1

เข้าใจ และแสดงออกทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่า นาฏศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน
ตัวชี้วัด

ศ 3.1 ป.2/1 เคลื่อนไหวขณะอยู่กับที่และเคลื่อนที่

ศ 3.1 ป.2/2 แสดงการเคลื่อนไหวที่สะท้อนอารมณ์ของตนเองอย่างอิสระ

สาระสำคัญ

การเคลื่อนไหวอย่างมีรูปแบบเป็นพื้นฐานการแสดงนาฏศิลป์อย่างหนึ่ง เป็นการเคลื่อนไหวให้เข้ากับจังหวะและทำนองเพลง โดยมีท่าทางการเคลื่อนไหวสอดคล้องกับความหมายของเนื้อเพลงที่ใช้ประกอบ ทำให้เกิดความสุขสนานเพลิดเพลิน ร่างกายแข็งแรง เคลื่อนไหวได้คล่องแคล่ว

สาระการเรียนรู้

ด้านความรู้

1. การเคลื่อนไหวอย่างมีรูปแบบและอย่างอิสระ
2. การประดิษฐ์ท่าจากการเคลื่อนไหว

ด้านทักษะ/กระบวนการ

การปฏิบัติ การสาธิต การแก้ปัญหา การประยุกต์ การปรับปรุง

ด้านคุณลักษณะ

1. ใฝ่เรียนรู้
2. ใฝ่รู้ใฝ่เรียน
3. มุ่งมั่นในการทำงาน
4. รักความเป็นไทย

การประเมินผลรวบยอด

ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม คิดทำทางประกอบเพลงเคลื่อนไหวพาเพลิน แล้วออกมาแสดงผลงานหน้าชั้นเรียน

ประเด็น การประเมิน	ระดับคุณภาพ		
	3	2	1
ความถูกต้อง	แสดงท่าได้ถูกต้อง และเป็นธรรมชาติ	แสดงท่าได้ถูกต้องไม่ค่อยเป็นธรรมชาติ	แสดงท่าไม่ถูกต้อง
ความกล้าแสดงออก	มีความกล้าแสดงออกได้อย่างเต็มที่	มีความกล้าแสดงออก แต่มีความเขินอายเป็นบางครั้ง	ไม่มีความกล้าแสดงออก
ความร่วมมือ	ให้ความร่วมมือในการทำท่าทางได้เป็นอย่างดี	ให้ความร่วมมือเป็นบางครั้ง	ไม่ให้ความร่วมมือในการทำท่าทาง

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
13-18	3
7-12	2
0-6	1

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 ขั้นการรับรู้

1. ครูให้นักเรียนช่วยกันบอกว่า ในชีวิตประจำวันของเรา ต้องเคลื่อนไหวร่างกายอย่างไรบ้าง เช่น กินอาหาร วิ่งออกกำลังกาย นั่ง เดิน กระโดด ขี่รถ อาบน้ำ กวาดบ้าน เป็นต้น

ขั้นที่ 2 ขั้นการเตรียมความพร้อม

2. ครูและนักเรียนร่วมกันขยับร่างกาย โดยทำท่าประกอบเพลงตบมือซ้ายขวา

เพลงตบมือซ้าย ขวา

“ตบมือข้างซ้าย ซ้าย ตบมือข้างขวา ขวา เรามาสนุกเฮฮา

ตบมือข้างซ้าย ตบมือข้างขวา”

ขั้นที่ 3 ขั้นการสนองตอบภายใต้การควบคุม

3. ครูให้นักเรียนดูภาพแล้วลองบอกว่าเป็นการเลียนแบบอะไรบ้าง

4. ครูสาธิตการเคลื่อนไหวร่างกายเลียนแบบคน โดยแบ่งเป็น 3 ส่วน คือ ช่วงวัยวุฒิ เช่น วัยเด็ก วัยหนุ่มสาว วัยชรา เป็นต้น เลียนแบบอาชีพของคน เช่น นักร้อง แม่ค้า ตำรวจ เป็นต้น และเรื่องการไหว้ เพื่อปลูกฝังวัฒนธรรมมารยาทให้แก่เด็ก โดยครูเป็นผู้สาธิตแล้วให้นักเรียนปฏิบัติตาม

ขั้นที่ 4 ขั้นการให้ลงมือกระทำจนกลายเป็นกลไกที่สามารถกระทำตัวเอง

5. ให้นักเรียนฝึกการเคลื่อนไหวร่างกายเลียนแบบคน โดยฝึกปฏิบัติเองร่วมกันกับเพื่อน

ขั้นที่ 5 ขั้นการกระทำอย่างชำนาญ

6. ครูให้นักเรียนแบ่งเป็นกลุ่มจากนั้นออกมาปฏิบัติท่าทางเคลื่อนไหวร่างกายเลียนแบบคน โดยที่ครูเป็นคนกำหนดเรื่องราวและเด็กปฏิบัติเอง

ขั้นที่ 6 ขั้นการปรับปรุงและประยุกต์ใช้

7. ครูอธิบายเพิ่มเติมและให้คำแนะนำนักเรียนจากการที่ได้ออกมาปฏิบัติท่าทางการเคลื่อนไหวร่างกายเลียนแบบคน และยังสามารถนำท่าทางนี้ไปประยุกต์ใช้ในการเล่นละครหรือการแสดงนิทาน

ขั้นที่ 7 ขั้นการคิดริเริ่ม

8. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มละ 3-4 คน เพื่อสร้างสรรค์ท่าทางตามสถานการณ์ที่กำหนดให้ จากนั้นออกมาแสดงหน้าชั้นเรียน พร้อมทั้งให้เพื่อนทายว่าเป็นสถานการณ์อะไร

9. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเนื้อหาจากที่ได้เรียนไป

สื่อการเรียนรู้

1. หนังสือเรียนวิชาดนตรี-นาฏศิลป์ ป.2
2. บัตรภาพ

บันทึกผลหลังการสอน

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

ลงชื่อ ผู้สอน

(นางสาววิรตี จินตะไธ)

ตำแหน่งครู

ความคิดเห็นของผู้บริหาร

.....

.....

.....

ลงชื่อ ผู้บริหาร

()

ผู้อำนวยการสถานศึกษา

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

เรื่อง ท่วงท่าแห่งลีลา

รหัสวิชา ศ12101 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เวลา 4 ชั่วโมง
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง การเคลื่อนไหวเลียนแบบธรรมชาติ เวลา 1 ชั่วโมง
 ผู้สอน นางสาววิรตี จินตะไล โรงเรียนเทศบาลบ้านศรีมหาธาตุ

มาตรฐานการเรียนรู้ ศ 3.1

เข้าใจ และแสดงออกทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่า
 นาฏศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน
 ตัวชี้วัด

ศ 3.1 ป.2/1 เคลื่อนไหวขณะอยู่กับที่และเคลื่อนที่

ศ 3.1 ป.2/2 แสดงการเคลื่อนไหวที่สะท้อนอารมณ์ของตนเองอย่างอิสระ

สาระสำคัญ

การเคลื่อนไหวอย่างมีรูปแบบเป็นพื้นฐานการแสดงนาฏศิลป์อย่างหนึ่ง เป็นการ
 เคลื่อนไหวให้เข้ากับจังหวะและทำนองเพลง โดยมีท่าทางการเคลื่อนไหวสอดคล้องกับความหมาย
 ของเนื้อเพลงที่ใช้ประกอบ ทำให้เกิดความสุขสนานเพลิดเพลิน ร่างกายแข็งแรง เคลื่อนไหวได้
 คล่องแคล่ว

สาระการเรียนรู้

ด้านความรู้

1. การเคลื่อนไหวอย่างมีรูปแบบและอย่างอิสระ
2. การประดิษฐ์ท่าจากการเคลื่อนไหว

ด้านทักษะ/กระบวนการ

การปฏิบัติ การสาธิต การแก้ปัญหา การประยุกต์ การปรับปรุง

ด้านคุณลักษณะ

1. ใฝ่เรียนรู้
2. ใฝ่รู้ใฝ่เรียน
3. มุ่งมั่นในการทำงาน
4. รักความเป็นไทย

การประเมินผลรวบยอด

ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม คิดท่าทางประกอบเพลงเคลื่อนไหวพาเพลิน แล้วออกมาแสดงผลงาน
 หน้าชั้นเรียน

ประเด็น การประเมิน	ระดับคุณภาพ		
	3	2	1
ความถูกต้อง	แสดงทำได้ถูกต้อง และ เป็นธรรมชาติ	แสดงทำได้ถูกต้องไม่ค่อย เป็นธรรมชาติ	แสดงทำไม่ถูกต้อง
ความกล้า แสดงออก	มีความกล้าแสดง ออกได้อย่างเต็มที่	มีความกล้าแสดง ออก แต่มีความเขินอายเป็น บางครั้ง	ไม่มีความกล้าแสดงออก
ความร่วมมือ	ให้ความร่วมมือใน การทำท่าทางได้เป็น อย่างดี	ให้ความร่วมมือเป็นบางครั้ง	ไม่ให้ความร่วมมือในการทำ ท่าทาง

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
13-18	3
7-12	2
0-6	1

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 ขั้นการรับรู้

1. ครูทบทวนเรื่อง การเคลื่อนไหวร่างกายเลียนแบบคน จากชั่วโมงที่แล้ว
2. ครูนำภาพสัตว์ ภาพธรรมชาติมาให้นักเรียนดู แล้วให้นักเรียนตอบคำถามว่าสัตว์ที่อยู่ในรูปภาพเคลื่อนไหวแบบใดบ้าง และเราสามารถเคลื่อนไหวร่างกายตามภาพที่ครูเอามาให้ดูได้หรือไม่

ขั้นที่ 2 ขั้นการเตรียมความพร้อม

3. ครูและนักเรียนร่วมกันขยับร่างกาย โดยทำท่าประกอบเพลงกบ

เพลงกบ

“อบ อับ อับ อับ เสียงอับฟังแต่ไกล
ไป ไป เราไป โดดไปให้เหมือนดังกบ
โดดลงรู เมื่อเห็นศัตรูรีบหลบ เมื่อฝนตก
มันร้องอับ อบ อับ อบ อบ อบ ไปทั่วท้องนา”

ขั้นที่ 3 ขั้นการสนองตอบภายใต้การควบคุม

4. ครูอธิบายเกี่ยวกับการเคลื่อนไหวเลียนแบบ พร้อมทั้งสาธิตท่าทางเลียนแบบสัตว์ต่าง และเลียนแบบปรากฏการณ์ธรรมชาติ เช่น ท่าปลา ท่าม้า ท่าลมพัด ท่าต้นข้าว ท่าฝนตก

5. ครูให้นักเรียนฝึกทำท่าประกอบเพลง ฟังฟ้าลั่น โดยที่ครูเป็นผู้สาธิตและนักเรียนปฏิบัติตาม

เพลง ฟังฟ้าลั่น

“แนะฟังฟ้าลั่น แนะฟังฟ้าลั่น

ไต่ยีนใหม่ ไต่ยีนใหม่

เสียงฝนตกดัง เปาะแปะ

เสียงฝนตกดัง เปาะแปะ

เราเปียกปอน เราเปียกปอน”

ขั้นที่ 4 ขั้นการให้ลงมือกระทำจนกลายเป็นกลไกที่สามารถกระทำตัวเอง

6. ครูให้นักเรียนฝึกปฏิบัติท่าประกอบเพลง ฟังฟ้าลั่น โดยที่ครูคอยเป็นผู้แนะนำ

ขั้นที่ 5 ขั้นการกระทำอย่างชำนาญ

7. ครูให้นักเรียนแบ่งเป็นกลุ่มออกมาปฏิบัติท่าเพลงฟังฟ้าลั่น

ขั้นที่ 6 ขั้นการปรับปรุงและประยุกต์ใช้

8. ครูให้คำแนะนำเพิ่มเติมจากการที่นักเรียนออกมาปฏิบัติท่าเพลงฟังฟ้าลั่น จากนั้นให้นักเรียนช่วยกันปรับปรุง แก้ไขท่าทางของตนเอง

ขั้นที่ 7 ขั้นการคิดริเริ่ม

9. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายถึงการแสดงท่าทางการเคลื่อนไหวที่จะสามารถนำไปคิดท่าทางการเคลื่อนไหวกับเพลงอื่น

สื่อการเรียนรู้

1. หนังสือเรียนวิชาดนตรี-นาฏศิลป์ ป.2
2. บัตรภาพ

บันทึกผลหลังการสอน

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

ลงชื่อ ผู้สอน

(นางสาววิรดี จินตะไล)

ตำแหน่งครู

ความคิดเห็นของผู้บริหาร

.....

.....

.....

ลงชื่อ ผู้บริหาร

()

ผู้อำนวยการสถานศึกษา

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

เรื่อง ท่วงท่าแห่งลีลา

รหัสวิชา ศ12101 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เวลา 4 ชั่วโมง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง ลีลาเคลื่อนไหวประกอบเพลง เวลา 1 ชั่วโมง

ผู้สอน นางสาววิรตี จินตะไล

โรงเรียนเทศบาลบ้านศรีมหาธาตุ

มาตรฐานการเรียนรู้ ศ 3.1

เข้าใจ และแสดงออกทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่า นาฏศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน
ตัวชี้วัด

ศ 3.1 ป.2/1 เคลื่อนไหวขณะอยู่กับที่และเคลื่อนที่

ศ 3.1 ป.2/2 แสดงการเคลื่อนไหวที่สะท้อนอารมณ์ของตนเองอย่างอิสระ

สาระสำคัญ

การเคลื่อนไหวอย่างมีรูปแบบเป็นพื้นฐานการแสดงนาฏศิลป์อย่างหนึ่ง เป็นการเคลื่อนไหวให้เข้ากับจังหวะและทำนองเพลง โดยมีท่าทางการเคลื่อนไหวสอดคล้องกับความหมายของเนื้อเพลงที่ใช้ประกอบ ทำให้เกิดความสุขสนานเพลิดเพลิน ร่างกายแข็งแรง เคลื่อนไหวได้คล่องแคล่ว

สาระการเรียนรู้

ด้านความรู้

1. การเคลื่อนไหวอย่างมีรูปแบบและอย่างอิสระ
2. การประดิษฐ์ท่าจากการเคลื่อนไหว

ด้านทักษะ/กระบวนการ

การปฏิบัติ การสาธิต การแก้ปัญหา การประยุกต์ การปรับปรุง

ด้านคุณลักษณะ

1. ใฝ่เรียนรู้
2. ใฝ่รู้ใฝ่เรียน
3. มุ่งมั่นในการทำงาน
4. รักความเป็นไทย

การประเมินผลรวบยอด

ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม คิดทำทางประกอบเพลงเคลื่อนไหวพาเพลิน แล้วออกมาแสดงผลงานหน้าชั้นเรียน

ประเด็น การประเมิน	ระดับคุณภาพ		
	3	2	1
แสดงการเคลื่อนไหวที่สะท้อนอารมณ์ของตนเองอย่างอิสระ	สามารถแสดงการเคลื่อนไหวที่สะท้อนอารมณ์ของตนเองอย่างอิสระได้เป็นอย่างดี	สามารถแสดงการเคลื่อนไหวที่สะท้อนอารมณ์ของตนเองอย่างอิสระได้พอสมควร	ไม่สามารถแสดงการเคลื่อนไหวที่สะท้อนอารมณ์ของตนเองอย่างอิสระได้เหมาะสมกับเนื้อหาเรื่องราวได้เลย
เคลื่อนไหวขณะอยู่กับที่และเคลื่อนที่	เคลื่อนไหวขณะอยู่กับที่และเคลื่อนที่ได้ถูกต้องสวยงามด้วยตนเองและสามารถให้คำแนะนำผู้อื่นได้	เคลื่อนไหวขณะอยู่กับที่และเคลื่อนที่ได้ถูกต้องสวยงามด้วยตนเอง แต่ไม่สามารถให้คำแนะนำผู้อื่นได้	ไม่สามารถเคลื่อนไหวขณะอยู่กับที่และเคลื่อนที่ได้เลย
ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	เป็นความคิดของตนเอง มีความแปลกใหม่ไม่เหมือนใครมีลักษณะที่โดดเด่น	เป็นความคิดของตนเอง มีความแปลกใหม่ไม่เหมือนใคร	ลอกเลียนแบบจากคนอื่นทั้งหมด

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
13-18	3
7-12	2
0-6	1

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 ขั้นการรับรู้

1. ครูทบทวนเรื่องการเคลื่อนไหวร่างกาย และให้นักเรียนทบทวนทำทางเพลง ฟังฟ้าลั่น
2. ครูเปิดวิดีโอภาพการเคลื่อนไหวร่างกายของคน โดยให้นักเรียนสังเกตและตอบคำถามครูว่าการเคลื่อนไหวแต่ละภาพนั้นเป็นการเคลื่อนไหวอยู่กับที่หรือเคลื่อนที่

ขั้นที่ 2 ขั้นการเตรียมความพร้อม

3. ครูและนักเรียนร่วมกันขยับร่างกาย โดยทำกิจกรรมเคลื่อนไหวพื้นฐาน คือ ครูปรบมือ 1 ครั้ง นักเรียนกระโดด ครูปรบมือ 2 ครั้ง นักเรียนสลับมือ ครูเคาะ 3 ครั้ง นักเรียนหมุนตัว นักเรียนเคลื่อนไหวแบบนี้ตามจังหวะการเคาะของครู

ขั้นที่ 3 ขั้นการสนองตอบภายใต้การควบคุม

4. ครูอธิบายการเคลื่อนไหวอยู่กับที่ เช่น การยืน การนั่งบนเก้าอี้ การนั่งพับเพียบ การนั่งขัดสมาธิพร้อมทั้งสาธิตการทำให้นักเรียนได้ดูด้วย

5. ครูอธิบายหัวข้อการเคลื่อนไหวแบบเคลื่อนที่ได้แก่ การเดิน การกระโดด การวิ่ง

6. ครูสาธิตท่าทางการเคลื่อนไหวประกอบเพลงเดิน

เพลง เดิน เดิน เดิน

(สร้อย) เดิน เดิน เดิน อย่ายอมแพ้ใคร ประเทศไทยต้องเดิน

เดิน เดิน เดิน ถ้าหวังก้าวหน้า เราต้องพากันเดิน

เดิน เดิน เดิน อย่าทอดทิ้งไกล ขอให้ไทยเจริญ

มาเพื่อนไทยมาร่วมใจสมานฉันท์ ไปตายดาบหน้า เพื่อนจงมาให้พร้อมเพรียงกัน

พบเสือเราจะฝ่า พบป่าเราจะฟัน พบแม่น้ำขวางกั้นเราจะว่ายข้ามไป (สร้อย)

ไชโย ไชยะ ให้ไทยชนะตลอดปอดภัย ไชโย (ซ้ำ)

ขั้นที่ 4 ขั้นการให้ลงมือกระทำจนกลายเป็นกลไกที่สามารถกระทำตัวเอง

7. ครูให้นักเรียนร่วมกันฝึกปฏิบัติท่าประกอบเพลงเดิน โดยที่ครูคอยเป็นผู้แนะนำ

ขั้นที่ 5 ขั้นกระทำอย่างชำนาญ

8. ครูให้นักเรียนแบ่งเป็นกลุ่ม ออกมาปฏิบัติท่าเพลงเดินหน้าชั้นเรียน

ขั้นที่ 6 ขั้นการปรับปรุงและประยุกต์ใช้

9. ครูให้คำแนะนำเพิ่มเติมจากการที่นักเรียนออกมาปฏิบัติท่าเพลงเดิน จากนั้นให้นักเรียนช่วยกันปรับปรุง แก้ไขท่าทางของตนเอง

ขั้นที่ 7 ขั้นการคิดริเริ่ม

10. ครูอธิบายเรื่องการนำท่าทางมาใช้ประยุกต์ใช้ในเพลงอื่น โดยครูยกตัวอย่างเพลงที่ครูแต่งขึ้นมาให้นักเรียนดู คือ เพลง เคลื่อนไหวพาเพลิน

เพลง เคลื่อนไหวพาเพลิน

มาเด็ก ๆ มา เคลื่อนไหวร่างกาย ช่วยใจสบาย สดใส

มาเด็ก ๆ มา ขยับแขนขาเร็วไว ท่าทางจะเป็นอย่างไร อยู่ที่เธอคิดดู

(สร้อย) ลา ลา ลา ลา ลา ลา ลา ลา ลา ลา ลา ลา ลา ลา ลา ลา ลา

ท่าที่ 1 เลียนแบบสัตว์ ฟังชัดๆ เอ้า!! ทำท่ามา

ท่าที่ 2 ท่าปลาโลมา และตามมาด้วยท่าไก่ (สร้อย)

มาต่อมา เลียนแบบคน เอ้า!! คนกำลังร้องไห้ คนกวาดบ้านที่รกมากมาย

และทำสุดท้ายคนร้ายวิ่งหนีตำรวจ (สร้อย)

มาต่อมา ลองทำทำยีน คนเรายีน อย่งไรหนอ เอ้า!! นั่งลง ลองทำดู นั่งเรียบร้อยหน้าดู สมเป็นเด็กดี
(สร้อย)

เด็ก ๆ จำ เตรียมฟังให้ดี เราจะเคลื่อนที่ด้วยท่าไหน เอ้า!! ย่ำเท้า ย่ำ ย่ำ ย่ำ ย่ำ ย่ำ ย่ำแล้วกระโดด
กระโดด กระโดด กระโดดขึ้นข้างบน กระโดดขึ้นข้างบน แล้วกระโดดลง
วิ่ง วิ่ง วิ่ง เอ้า!! วิ่งให้ไว วิ่งอย่างไรถึงจะเร็ว (สร้อย)

11. ครูร้องเพลงให้นักเรียนฟัง แล้วร่วมกันพูดคุยถึงการที่จะนำท่าทางแสดงออกมาให้
สอดคล้องกับเนื้อเพลง โดยครูลองยกตัวอย่างเนื้อเพลงบางท่อน จากนั้นลองให้นักเรียนร่วมกันคิด
ท่าทางออกมา

12. ครูทบทวนเนื้อหาที่เรียนไป แล้วพูดคุยกับนักเรียนถึงการที่จะนำเพลง เคลื่อนไหวพา
เพลง มาใส่ท่าทางให้เข้ากับเนื้อเพลงในชั่วโมงหน้า

สื่อการเรียนรู้

1. หนังสือเรียนวิชาดนตรี-นาฏศิลป์ ป.2
2. บัตรภาพ
3. วิดีโอภาพการเคลื่อนไหวร่างกาย

บันทึกผลหลังการสอน

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

ลงชื่อ ผู้สอน

(นางสาววิรดี จินตะไล)

ตำแหน่งครู

ความคิดเห็นของผู้บริหาร

.....

.....

.....

ลงชื่อ ผู้บริหาร

()

ผู้อำนวยการสถานศึกษา

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

เรื่อง ท่วงท่าแห่งลีลา

รหัสวิชา ศ12101 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เวลา 4 ชั่วโมง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง ออกลดลอย ไชวลีลา เวลา 1 ชั่วโมง

ผู้สอน นางสาววิรตี จินตะไล โรงเรียนเทศบาลบ้านศรีมหาธาตุ

มาตรฐานการเรียนรู้ ศ 3.1

เข้าใจ และแสดงออกทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่า นาฏศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน
ตัวชี้วัด

ศ 3.1 ป.2/1 เคลื่อนไหวขณะอยู่กับที่และเคลื่อนที่

ศ 3.1 ป.2/2 แสดงการเคลื่อนไหวที่สะท้อนอารมณ์ของตนเองอย่างอิสระ

สาระสำคัญ

การเคลื่อนไหวอย่างมีรูปแบบเป็นพื้นฐานการแสดงนาฏศิลป์อย่างหนึ่ง เป็นการเคลื่อนไหวให้เข้ากับจังหวะและทำนองเพลง โดยมีท่าทางการเคลื่อนไหวสอดคล้องกับความหมายของเนื้อเพลงที่ใช้ประกอบ ทำให้เกิดความสุขสนานเพลิดเพลิน ร่างกายแข็งแรง เคลื่อนไหวได้คล่องแคล่ว

สาระการเรียนรู้

ด้านความรู้

1. การเคลื่อนไหวอย่างมีรูปแบบและอย่างอิสระ
2. การประดิษฐ์ท่าจากการเคลื่อนไหว

ด้านทักษะ/กระบวนการ

การปฏิบัติ การสาธิต การแก้ปัญหา การประยุกต์ การปรับปรุง

ด้านคุณลักษณะ

1. ใฝ่เรียนรู้
2. ใฝ่รู้ใฝ่เรียน
3. มุ่งมั่นในการทำงาน
4. รักความเป็นไทย

การประเมินผลรวบยอด

ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม คิดทำทางประกอบเพลงเคลื่อนไหวพาเพลิน แล้วออกมาแสดงผลงานหน้าชั้นเรียน

ประเด็น การประเมิน	ระดับคุณภาพ		
	3	2	1
ทำทาง สอดคล้องกับ เนื้อเพลง	แสดงทำทางสอดคล้องกับ เนื้อเพลงได้ถูกต้อง	แสดงทำทางสอดคล้องกับ เนื้อเพลงได้พอสมควร	ไม่สามารถแสดงทำทาง สอดคล้องกับเนื้อเพลงได้ เลย
มีความกล้า แสดงออกใน ทำทาง	มีความกล้าแสดงออกได้ อย่างเต็มที่	มีความกล้าแสดงออก แต่มี ความเขินอายเป็นบางครั้ง	ไม่มีความกล้าแสดงออก
ความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์	เป็นความคิดของตนเอง มี ความแปลกใหม่ไม่เหมือน ใคร มีลักษณะที่โดดเด่น	เป็นความคิดของตนเองเป็น บางครั้ง	ลอกเลียนแบบจากคนอื่น ทั้งหมด

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
13-18	3
7-12	2
0-6	1

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 ขั้นการรับรู้

1. ครูทบทวนเรื่องของการเคลื่อนไหวร่างกายจากชั่วโมงที่แล้ว พร้อมกับทบทวนการปฏิบัติทำทางเพลงเดิน

ขั้นที่ 2 ขั้นการเตรียมความพร้อม

2. ครูและนักเรียนร่วมกันขยับร่างกาย โดยทำท่าประกอบเพลงรื่นเริงกัน

เพลงรื่นเริงกัน

“มาซิ มาซิ เพื่อนเกลอ นีเธอและ

ตัวฉัน จับคู่เต้นรำด้วยกัน
 สุขสันต์รำเรงฤทัย
 ลา ลัน ลา ลา ลัน ลา
 ลา ลัน ลา ลา ลัน ลา”

ขั้นที่ 3 ขั้นการสนองตอบภายใต้การควบคุม

3. ครูอธิบายถึงการแสดงท่าทางการเคลื่อนไหวที่จะสามารถนำไปประยุกต์ใช้ และคิด
 ท่าทางการเคลื่อนไหวกับเพลง

4. ครูนำแผนภูมิเพลง เคลื่อนไหวพาเพลิน ซึ่งเป็นเพลงที่ครูแต่งขึ้นมา เพื่อที่จะให้นักเรียน
 ได้ปฏิบัติ นำมาให้นักเรียนดู

เพลง เคลื่อนไหวพาเพลิน

มาเด็ก ๆ มา เคลื่อนไหวร่างกาย ช่วยใจสบาย สดใส
 มาเด็ก ๆ มา ขยับแขนขาเร็วไว ท่าทางจะเป็นอย่างไร อยู่ที่เราคิดดู
 (สร้อย) ลา ล่า ล่า ลา ลา ล่า ล้า ลา ลา ล้า ลา ลา ล่า ล้า ลา ล่า
 ท่าที่ 1 เลียนแบบสัตว์ ฟังชัด ๆ เอ้า!! ทำท่าม้า
 ท่าที่ 2 ท่าปลาโลมา และตามมาด้วยท่าไก่ (สร้อย)
 มาต่อมา เลียนแบบคน เอ้า!! คนกำลังร้องไห้ คนกวาดบ้านที่รกมากมาย
 และทำสุดท้ายคนร้ายวิ่งหนีตำรวจ (สร้อย)
 มาต่อมา ลองทำทำยื่น คนเรายืน อย่างไรหนอ เอ้า!! นั่งลง ลองทำดู นั่งเรียบร้อยนาดู สมเป็นเด็กดี
 (สร้อย)
 เด็ก ๆ จำ เตรียมฟังให้ดี เราจะเคลื่อนที่ด้วยท่าไหน เอ้า!! ย่ำเท้า ย่ำ ย่ำ ย่ำ ย่ำ ย่ำ ย่ำแล้วกระโดด
 กระโดด กระโดด กระโดดขึ้นข้างบน กระโดดขึ้นข้างบน แล้วกระโดดลง
 วิ่ง วิ่ง วิ่ง เอ้า!! วิ่งให้ไว วิ่งอย่างไรถึงจะเร็ว (สร้อย)

5. ครูร้องเพลง เคลื่อนไหวพาเพลินให้นักเรียนฟัง

6. ครูให้นักเรียนสังเกตเนื้อเพลงที่ครูแต่งขึ้นมา และตอบคำถามครูว่า ท่าทางการ
 เคลื่อนไหวที่นักเรียนได้เรียนไปมีอะไรบ้าง

ขั้นที่ 4 ขั้นการให้ลงมือกระทำจนกลายเป็นกลไกที่สามารถกระทำตัวเอง

7. ครูและนักเรียนร่วมกันคิดท่าทางให้สัมพันธ์กับเนื้อเพลง โดยใช้ความคิดนักเรียนเป็น
 ศูนย์กลางและครูคอยเสริมแรง

ขั้นที่ 5 ขั้นการกระทำอย่างชำนาญ

8. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มเพื่อออกมาปฏิบัติท่าทางประกอบเพลง เคลื่อนไหวพาเพลิน หน้า
 ชั้นเรียน โดยครูจะให้ออกมาทีละกลุ่ม

9. แต่ละกลุ่มออกมาแสดงท่าทางตามเพลงโดยที่มีครูเป็นผู้ร้องเพลง และนักเรียนแสดง
 ท่าทางให้สัมพันธ์กับเนื้อเพลง

10. ครูคอยสังเกตและประเมินการปฏิบัติทำทางของนักเรียน

ขั้นที่ 6 ขั้นการปรับปรุงและประยุกต์ใช้

11. ครูให้คำแนะนำเพิ่มเติมจากการที่นักเรียนออกมาปฏิบัติทำเพลง เคลื่อนไหวพาเพลิน จากนั้นครูและนักเรียนช่วยกันปรับปรุง แก้ไขทำทางของตนเอง

ขั้นที่ 7 ขั้นการคิดริเริ่ม

12. ครูและนักเรียนร่วมกันพูดคุยถึงการแสดงทำทาง การเคลื่อนไหวที่จะสามารถนำไปประยุกต์ใช้ และคิดทำทาง การเคลื่อนไหวกับเพลงอื่นได้ เช่น ครูยกตัวอย่างเพลงม้า เพลงเปิด เพลงช้าง เป็นต้น แล้วให้นักเรียนช่วยกันคิดทำทางอย่างอิสระ

สื่อการเรียนรู้

-

บันทึกผลหลังการสอน

.....

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ ผู้สอน

(นางสาววิรดี จินตะไล)

ตำแหน่งครู

ความคิดเห็นของผู้บริหาร

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ ผู้บริหาร

()

ผู้อำนวยการสถานศึกษา

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ทำทางนาฏศิลป์

รหัสวิชา ศ12101 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เวลา 6 ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง ลวดลายนาฏยศัพท์ เวลา 1 ชั่วโมง
ผู้สอน นางสาววิรตี จินตะไล โรงเรียนเทศบาลบ้านศรีมหาธาตุ

มาตรฐานการเรียนรู้ ศ 3.1

เข้าใจ และแสดงออกทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่า นาฏศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน
ตัวชี้วัด

ศ3.1 ป.2/3 แสดงท่าทาง เพื่อสื่อความหมายแทนคำพูด

ศ 3.1 ป.2/4 แสดงท่าทางประกอบจังหวะอย่างสร้างสรรค์

สาระสำคัญ

ภาษาท่า คือการแสดงท่าทางแทนคำพูด และอารมณ์ของตัวนักแสดง โดยใช้แทนกิริยาอาการต่างๆ เช่น การยิ้ม การร้องไห้ การดีใจ มีความรัก ความเสียใจ เป็นต้น นาฏยศัพท์ หมายถึง ศัพท์ที่ใช้เกี่ยวกับลักษณะท่าทาง ที่ใช้ในการฝึกหัดเพื่อแสดงโขน ละคร เช่น จีบ ตั้งวง ล่อแก้ว เป็นต้น ในการแสดงนาฏศิลป์หรือละครนั้น ต้องมีผู้แสดงแสดงบทบาทท่าทางไปตามเนื้อเรื่องที่แสดง นักเรียนควรรู้จักภาษาท่าได้อย่างถูกต้อง

สาระการเรียนรู้

ด้านความรู้

1. การแสดงท่าทางสื่อความหมาย
2. การแสดงภาษาท่า
3. การแสดงนาฏยศัพท์ให้เข้ากับจังหวะ

ด้านทักษะ/กระบวนการ

การปฏิบัติ การสาธิต การแก้ปัญหา การประยุกต์ การปรับปรุง

ด้านคุณลักษณะ

1. ใฝ่เรียนรู้
2. ใฝ่รู้ใฝ่เรียน
3. มุ่งมั่นในการทำงาน
4. รักความเป็นไทย

การประเมินผลรวบยอด

ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม คิดท่าทางแสดงประกอบเพลง ลีลาท่าทาง พร้อมแสดงผลงานหน้าชั้นเรียน

ประเด็น การประเมิน	ระดับคุณภาพ		
	3	2	1
ปฏิบัตินาฏยศัพท์เบื้องต้น	ปฏิบัตินาฏยศัพท์เบื้องต้นได้ด้วยตนเอง สามารถแก้ปัญหาระหว่างปฏิบัติได้และให้คำแนะนำผู้อื่นได้	ปฏิบัตินาฏยศัพท์เบื้องต้นได้โดยมีครูและผู้อื่นแนะนำบ้าง	ไม่สามารถปฏิบัตินาฏยศัพท์เบื้องต้นได้
ความถูกต้อง	แสดงท่าได้ถูกต้อง และเป็นธรรมชาติ	แสดงท่าได้ถูกต้องไม่ค่อยเป็นธรรมชาติ	แสดงท่าไม่ถูกต้อง
ความกล้าแสดงออก	มีความกล้าแสดงออกได้อย่างเต็มที่	มีความกล้าแสดงออก แต่มีความเขินอายเป็นบางครั้ง	ไม่มีความกล้าแสดงออก
ความตั้งใจ	ตั้งใจแสดงท่าทางได้เป็นอย่างดี	ตั้งใจแสดงท่าทางเป็นบางครั้ง	ไม่ตั้งใจแสดงท่าทาง

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
17-24	3
9-16	2
0-8	1

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 ขั้นการรับรู้

1. ครูยกตัวอย่างภาพการแสดงรำวงมาตรฐาน แล้วให้นักเรียนสังเกตว่าผู้แสดงในภาพนั้นทำมืออย่างไร นักเรียนรู้จักหรือไม่

ขั้นที่ 2 ขั้นการเตรียมความพร้อม

2. ครูและนักเรียนร่วมกันขยับร่างกาย โดยการทำกิจกรรมการเล่นแมงมุมชักใย คือ ครูอธิบายการเล่น โดยบอกว่าแมงมุมเป็นสัตว์ชนิดหนึ่ง มันชอบชักใยเพื่อดักจับแมลงเป็นอาหาร ครู

เลือกนักเรียนขึ้นมาสักคนหนึ่งคนเพื่อเป็นแมงมุม นักเรียนที่เหลือเป็นแมลง เมื่อแมลงตัวไหนโดนจับได้ ต้องจับมือกับแมงมุมเพื่อไล่จับแมลงต่อไป

ขั้นที่ 3 ขั้นการสนองตอบภายใต้การควบคุม

3. ครูอธิบายเกี่ยวกับความหมายของนาฏยศัพท์ให้นักเรียนได้เข้าใจกัน
4. ครูยกตัวอย่างนาฏยศัพท์เบื้องต้นที่นักเรียนควรรู้จักมีดังนี้ การจีบคว้า จีบหงาย วงบน วงกลาง วงล่าง พร้อมทั้งสาธิตและให้นักเรียนร่วมปฏิบัติตาม

5. ครูอธิบายถึงนาฏยศัพท์ส่วนลำตัวและให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติตามครู

ขั้นที่ 4 ขั้นการให้ลงมือกระทำจนกลายเป็นกลไกที่สามารถกระทำตัวเอง

6. ครูให้นักเรียนฝึกปฏิบัติทำนาฏยศัพท์ โดยฝึกปฏิบัติเองพร้อมกับเพื่อน ๆ แต่มีครูคอยให้คำแนะนำและแก้ไขนักเรียนที่ปฏิบัติไม่ถูกต้อง

ขั้นที่ 5 ขั้นการกระทำอย่างชำนาญ

7. ครูให้นักเรียนออกมาเป็นกลุ่มตามที่คุณครูจะกำหนด แล้วปฏิบัติทำนาฏยศัพท์ โดยที่ครูเป็นผู้บอกกำหนดท่าทางเอง

ขั้นที่ 6 ขั้นการปรับปรุงและประยุกต์ใช้

8. ครูอธิบายเพิ่มเติมและให้คำแนะนำนักเรียนจากการที่ได้ออกมาปฏิบัติทำนาฏยศัพท์ โดยที่มีครูคอยให้คำปรึกษาและคำแนะนำ จากนั้นครูอธิบายเพิ่มเติมคือการนำท่าทางไปประยุกต์ใช้เป็นท่าทางของสัตว์ได้ เช่น ท่าไก่ขัน ท่านกบิน เป็นต้น

ขั้นที่ 7 ขั้นการคิดริเริ่ม

9. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มช่วยกันคิดสร้างสรรค์ทำนาฏยศัพท์เป็นท่าทางเลียนแบบสัตว์ประกอบเพลง ลูกสัตว์ โดยมีครูคอยให้คำแนะนำ

เพลง ลูกสัตว์

ลูกเปิดมันร้องก๊ากก๊าก	ลูกไก่มันร้องเจี๊ยะเจี๊ยะ
ลูกหมาเห่าบ๊อ๊กบ๊อ๊กบ๊อ๊ก	ลูกแมวกี้อ้องเหมียวเหมียว
ลูกหมูมันร้องอู๊ดอู๊ด	ลูกกบมันร้องอ๊ับอ๊ับ
ลูกนกมันร้องจิบจิบ	ลูกวัวก็ร้องมอมมอ

10. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปและอภิปรายถึงการปฏิบัติทำนาฏยศัพท์

สื่อการเรียนรู้

หนังสือวิชาดนตรี-นาฏศิลป์ ป.2

บันทึกผลหลังการสอน

.....

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ ผู้สอน

(นางสาววิรดี จินตะไล)

ตำแหน่งครู

ความคิดเห็นของผู้บริหาร

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ ผู้บริหาร

()

ผู้อำนวยการสถานศึกษา

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

เรื่อง ทำทางนาฏศิลป์

รหัสวิชา ศ12101 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เวลา 6 ชั่วโมง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง ลีลาภาษาท่า เวลา 1 ชั่วโมง

ผู้สอน นางสาววิรตี จินตะไล โรงเรียนเทศบาลบ้านศรีมหาธาตุ

มาตรฐานการเรียนรู้ ศ 3.1

เข้าใจ และแสดงออกทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่า นาฏศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน
ตัวชี้วัด

ศ 3.1 ป.2/3 แสดงท่าทาง เพื่อสื่อความหมายแทนคำพูด

ศ 3.1 ป.2/4 แสดงท่าทางประกอบจังหวะอย่างสร้างสรรค์

สาระสำคัญ

ภาษาท่า คือการแสดงท่าทางแทนคำพูด และอารมณ์ของตัวนักแสดง โดยใช้แทนกิริยาอาการต่างๆ เช่น การยิ้ม การร้องไห้ การดีใจ มีความรัก ความเสียใจ เป็นต้น นาฏยศัพท์ หมายถึง ศัพท์ที่ใช้เกี่ยวกับลักษณะท่าทาง ที่ใช้ในการฝึกหัดเพื่อแสดงโขน ละคร เช่น จีบ ตั้งวง ล่อแก้ว เป็นต้น ในการแสดงนาฏศิลป์หรือละครนั้น ต้องมีผู้แสดงแสดงบทบาทท่าทางไปตามเนื้อเรื่องที่แสดง นักเรียนควรรู้จักภาษาท่าได้อย่างถูกต้อง

สาระการเรียนรู้

ด้านความรู้

1. การแสดงท่าทางสื่อความหมาย
2. การแสดงภาษาท่า
3. การแสดงนาฏยศัพท์ให้เข้ากับจังหวะ

ด้านทักษะ/กระบวนการ

การปฏิบัติ การสาธิต การแก้ปัญหา การประยุกต์ การปรับปรุง

ด้านคุณลักษณะ

1. ใฝ่เรียนรู้
2. ใฝ่รู้ใฝ่เรียน
3. มุ่งมั่นในการทำงาน
4. รักความเป็นไทย

การประเมินผลรวบยอด

ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม คิดทำทางแสดงประกอบเพลง ลีลาท่าทาง พร้อมแสดงผลงานหน้าชั้นเรียน

ประเด็น การประเมิน	ระดับคุณภาพ		
	3	2	1
ความถูกต้อง	แสดงท่าได้ถูกต้อง และเป็นธรรมชาติ	แสดงท่าได้ถูกต้องไม่ค่อยเป็นธรรมชาติ	แสดงท่าไม่ถูกต้อง
ความกล้าแสดงออก	มีความกล้าแสดงออกได้อย่างเต็มที่	มีความกล้าแสดงออก แต่มีความเขินอายเป็นบางครั้ง	ไม่มีความกล้าแสดงออก
แสดงท่าทาง เพื่อสื่อความหมาย	สามารถแสดงท่าทาง เพื่อสื่อความหมาย ได้เป็นอย่างดี	สามารถแสดงท่าทาง เพื่อสื่อความหมายได้เหมาะสมกับเนื้อหาเรื่องราวบ้าง	ไม่สามารถแสดงท่าทาง เพื่อสื่อความหมายได้
ความตั้งใจ	ตั้งใจแสดงท่าทางได้เป็นอย่างดี	ตั้งใจแสดงท่าทางเป็นบางครั้ง	ไม่ตั้งใจแสดงท่าทาง

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
17-24	3
9-16	2
0-8	1

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 ขั้นการรับรู้

1.ครูให้นักเรียนดูภาพการแสดงโขน แล้วช่วยกันคิดว่าในภาพโขนมีการใช้ท่าทางใด และครูอธิบายเกี่ยวกับโขนว่า โขนเป็นการแสดงนาฏศิลป์ชั้นสูง ที่เป็นเอกลักษณ์และเป็นมรดกทางวัฒนธรรมไทย โดยการแสดงโขนใช้ภาษาท่าในการแสดงแทนคำพูด อารมณ์ ความรู้ของตัวละคร ซึ่งโรงเรียนของเราก็ได้มีการอนุรักษ์การแสดงโขนด้วย โดยมีการจัดโครงการ “การแสดงโขนเด็กบ้านศรี” ซึ่งนักเรียนก็ได้เห็นการแสดงโขนจากพี่ๆ ในโรงเรียน

ขั้นที่ 2 ขั้นการเตรียมความพร้อม

2. ครูและนักเรียนร่วมกันขยับร่างกาย โดยทำท่าประกอบเพลงตาดูหูฟัง

เพลงตาดู หูฟัง

“เรามีตาไว้ดู เรามีหูไว้ฟัง

คุณครูท่านสอนท่านสั่ง

เราตั้งใจฟัง เราตั้งใจดู”

ขั้นที่ 3 ขั้นการสนองตอบภายใต้การควบคุม

3. ครูอธิบายเกี่ยวกับการแสดงโขนว่า โขนเป็นการแสดงนาฏศิลป์ไทยชั้นสูง ซึ่งถือเป็นเอกลักษณ์และเป็นมรดกทางวัฒนธรรมไทยอย่างหนึ่ง การแสดงโขนมักใช้ภาษาท่าในการแสดงแทนคำพูดเพื่อใช้บอกอารมณ์ ความรู้สึก และการกระทำของตัวละคร

4. ครูสุ่มเรียกนักเรียนออกมาแสดงท่าทางตามธรรมชาติที่ทำในชีวิตประจำวัน เช่น ยิ้ม โกรธ ฉันทน์ เธอ เป็นต้น ให้เพื่อนดูที่หน้าชั้นเรียน

5. ครูตีตื้นภูมิแสดงภาษาท่า ของนาฏศิลป์ไทยบนกระดาน พร้อมกับอธิบายว่า ภาษาท่าที่ใช้ในการแสดงนาฏศิลป์ไทย เป็นภาษาท่าที่ดัดแปลงมาจากท่าทางตามธรรมชาติของคนเรา และมีการปรับปรุงท่าทางให้ดูงดงามอ่อนช้อย โดยใช้การร่ายรำเบื้องต้นมาผสมผสาน เช่น ยิ้ม ร้องไห้ ดีใจ เสียใจ เรียก เป็นต้น

6. ครูฝึกปฏิบัติภาษาท่าให้นักเรียน โดยครูเป็นผู้สาธิตแล้วนักเรียนปฏิบัติตาม

ขั้นที่ 4 ขั้นการให้ลงมือกระทำจนกลายเป็นกลไกที่สามารถกระทำตัวเอง

7. ครูให้นักเรียนฝึกปฏิบัติภาษาท่า โดยฝึกปฏิบัติเอง แต่มีครูคอยให้คำแนะนำและแก้ไข นักเรียนที่ปฏิบัติไม่ถูกต้อง

ขั้นที่ 5 ขั้นการกระทำอย่างชำนาญ

8. ครูสุ่มนักเรียนออกมาเป็นกลุ่มโดยออกมาปฏิบัติภาษาท่า โดยที่ครูจะเป็นคนกำหนดท่าทาง

ขั้นที่ 6 ขั้นการปรับปรุงและประยุกต์ใช้

9. ครูให้คำแนะนำเพิ่มเติมจากการที่นักเรียนได้ออกมาปฏิบัติภาษาท่า จากนั้นให้นักเรียนปรับปรุงภาษาท่าด้วยตนเอง

10. เมื่อครูให้นักเรียนปรับปรุงท่าทางของตัวเองแล้วนั้น เพื่อให้นักเรียนเข้าใจชัดเจนยิ่งขึ้น จึงเปรียบเทียบภาษาท่ากับท่าทางตามธรรมชาติว่าเหมือนกันหรือแตกต่างกันอย่างไร

ขั้นที่ 7 ขั้นการคิดริเริ่ม

11. ครูสร้างสถานการณ์ขึ้นมา จากนั้นให้นักเรียนคิดภาษาทำออกมาให้ถูกต้องตามสถานการณ์ที่ครูสร้างขึ้น เช่น ฉันรู้สึกดีใจมาก ฉันรักเธอ เป็นต้น

12. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปราย และทบทวนบทเรียนที่ได้เรียนมาเพื่อนำไปใช้ต่อไปในชั่วโมงหน้าอีกครั้ง

สื่อการเรียนรู้

1. หนังสือวิชาดนตรี-นาฏศิลป์ ป.2
2. แผนภูมิภาษาท่า
3. ภาพการแสดงนาฏศิลป์ไทย

บันทึกผลหลังการสอน

.....

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ ผู้สอน
(นางสาววิรดี จินตะไล่)
ตำแหน่งครู

ความคิดเห็นของผู้บริหาร

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ ผู้บริหาร
(.....)
ผู้อำนวยการสถานศึกษา

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

เรื่อง ทำทางนาฏศิลป์

รหัสวิชา ศ12101 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เวลา 6 ชั่วโมง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง ลีลาภาษาท่า (ต่อ) เวลา 1 ชั่วโมง

ผู้สอน นางสาววิรติ จินตะไล โรงเรียนเทศบาลบ้านศรีมหาธาตุ

มาตรฐานการเรียนรู้ ศ 3.1

เข้าใจ และแสดงออกทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่า นาฏศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน
ตัวชี้วัด

ศ 3.1 ป.2/3 แสดงท่าทาง เพื่อสื่อความหมายแทนคำพูด

ศ 3.1 ป.2/4 แสดงท่าทางประกอบจังหวะอย่างสร้างสรรค์

สาระสำคัญ

ภาษาท่า คือการแสดงท่าทางแทนคำพูด และอารมณ์ของตัวนักแสดง โดยใช้แทนกิริยาอาการต่างๆ เช่น การยิ้ม การร้องไห้ การดีใจ มีความรัก ความเสียใจ เป็นต้น นาฏยศัพท์ หมายถึง ศัพท์ที่ใช้เกี่ยวกับลักษณะท่าทาง ที่ใช้ในการฝึกหัดเพื่อแสดงโขน ละคร เช่น จีบ ตั้งวง ล่อแก้ว เป็นต้น ในการแสดงนาฏศิลป์หรือละครนั้น ต้องมีผู้แสดงแสดงบทบาททางไปตามเนื้อเรื่องที่แสดง นักเรียนควรรู้จักภาษาท่าได้อย่างถูกต้อง

สาระการเรียนรู้

ด้านความรู้

1. การแสดงท่าทางสื่อความหมาย
2. การแสดงภาษาท่า
3. การแสดงนาฏยศัพท์ให้เข้ากับจังหวะ

ด้านทักษะ/กระบวนการ

การปฏิบัติ การสาธิต การแก้ปัญหา การประยุกต์ การปรับปรุง

ด้านคุณลักษณะ

1. ใฝ่เรียนรู้
2. ใฝ่รู้ใฝ่เรียน
3. มุ่งมั่นในการทำงาน
4. รักความเป็นไทย

การประเมินผลรวบยอด

ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม คิดท่าทางแสดงประกอบเพลง ลีลาท่าทาง พร้อมแสดงผลงาน
หน้าชั้นเรียน

ประเด็น การประเมิน	ระดับคุณภาพ		
	3	2	1
ความถูกต้อง	แสดงท่าได้ถูกต้อง และ เป็นธรรมชาติ	แสดงท่าได้ถูกต้องไม่ค่อย เป็นธรรมชาติ	แสดงท่าไม่ถูกต้อง
ความกล้า แสดงออก	มีความกล้าแสดง ออกได้อย่างเต็มที่	มีความกล้าแสดง ออก แต่มีความเขินอายเป็น บางครั้ง	ไม่มีความกล้าแสดงออก
แสดงท่าทาง เพื่อ สื่อความหมาย	สามารถแสดงท่าทาง เพื่อ สื่อความหมาย ได้เป็น อย่างดี	สามารถแสดงท่าทาง เพื่อสื่อ ความหมายได้เหมาะสมกับ เนื้อหาเรื่องราวบ้าง	ไม่สามารถแสดงท่าทาง เพื่อสื่อความหมายได้
ความตั้งใจ	ตั้งใจแสดงท่าทางได้เป็น อย่างดี	ตั้งใจแสดงท่าทางเป็น บางครั้ง	ไม่ตั้งใจแสดงท่าทาง

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
17-24	3
9-16	2
0-8	1

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 ขั้นการรับรู้

- 1.ครูพูดคุยกับนักเรียนเกี่ยวกับท่าทางตามธรรมชาติที่ทำในชีวิตประจำวัน เช่น ยิ้ม โกรธ
ฉุน เธอ ปฏิเสธ เป็นต้น
2. ครูทบทวนเนื้อหาจากชั่วโมงที่แล้ว จากนั้นเปรียบเทียบท่าทางจากภาษาท่ากับท่าทาง
ตามธรรมชาติให้นักเรียนดู เพื่อความเข้าใจยิ่งขึ้น

ขั้นที่ 2 ขั้นการเตรียมความพร้อม

3. ครูและนักเรียนร่วมกันขยับร่างกาย โดยทำกิจกรรมรถไฟเหาะ คือ ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม 10 -15 คน หนึ่งเป็นแถวตอนลึก คนที่อยู่ด้านหลังกอดคอคนที่อยู่ด้านหน้า ครูสั่งโดยการชี้นิ้วไปทางไหนให้ผู้เล่นเอนตัวตาม หรือกอดคอกันยืนขึ้นก็ได้ อาจจะทำตรงข้ามกับที่ครูสั่งได้

ขั้นที่ 3 ขั้นการสนองตอบภายใต้การควบคุม

4. ครูติดตามภูมิแสดงภาษาท่า ของนาฏศิลป์ไทยบนกระดาน พร้อมกับอธิบายและ ทบทวนเนื้อหาท่าทางจากที่เรียนไปชั่วโมงที่แล้ว

5. ครูฝึกปฏิบัติภาษาท่าเพิ่มเติมจากชั่วโมงที่แล้วให้นักเรียน โดยครูเป็นผู้สาธิตแล้ว นักเรียนปฏิบัติตาม

ขั้นที่ 4 ขั้นการให้ลงมือกระทำจนกลายเป็นกลไกที่สามารถกระทำตัวเอง

6. ครูให้นักเรียนฝึกปฏิบัติภาษาท่า โดยฝึกปฏิบัติเอง แต่มีครูคอยให้คำแนะนำและแก้ไข นักเรียนที่ปฏิบัติไม่ถูกต้อง

ขั้นที่ 5 ขั้นการกระทำอย่างชำนาญ

7. ครูสุ่มนักเรียนออกมาเป็นกลุ่มโดยออกมาปฏิบัติภาษาท่า โดยที่ครูจะเป็นคนกำหนด ท่าทาง

ขั้นที่ 6 ขั้นการปรับปรุงและประยุกต์ใช้

8. ครูให้คำแนะนำเพิ่มเติมจากการที่นักเรียนได้ออกมาปฏิบัติภาษาท่า จากนั้นให้นักเรียน ปรับปรุงภาษาท่าด้วยตนเอง

9. เมื่อครูให้นักเรียนปรับปรุงท่าทางของตัวเองแล้วนั้น เพื่อให้นักเรียนเข้าใจชัดเจนยิ่งขึ้น จึงเปรียบเทียบภาษาท่ากับท่าทางตามธรรมชาติว่าเหมือนกันหรือแตกต่างกันอย่างไร

ขั้นที่ 7 ขั้นการคิดริเริ่ม

10. ครูสร้างสถานการณ์ขึ้นมา จากนั้นให้นักเรียนคิดภาษาท่าออกมาให้ถูกต้องตาม สถานการณ์ที่ครูสร้างขึ้น เช่น ครูบอกสถานการณ์มาว่า นักเรียนสอบได้ลำดับที่ 1 นักเรียนควรใช้ ภาษาท่าแสดงอาการออกมาอย่างไร หรือคุณแม่ซื้อของขวัญให้นักเรียนกล่องใหญ่ นักเรียนควรใช้ ภาษาท่าแสดงอาการออกมาอย่างไร เป็นต้น

11. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปราย และสรุปถึงเนื้อหาเรื่องภาษาท่าที่ได้เรียนไป

สื่อการเรียนรู้

1. หนังสือวิชาดนตรี-นาฏศิลป์ ป.2
2. แผนภูมิภาษาท่า
3. ภาพการแสดงนาฏศิลป์ไทย

บันทึกผลหลังการสอน

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

ลงชื่อ ผู้สอน

(นางสาววิรดี จินตะไล)

ตำแหน่งครู

ความคิดเห็นของผู้บริหาร

.....

.....

.....

ลงชื่อ ผู้บริหาร

()

ผู้อำนวยการสถานศึกษา

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

เรื่อง ทำทางนาฏศิลป์

รหัสวิชา ศ12101 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เวลา 6 ชั่วโมง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง ร่ายรำตามเพลง เวลา 1 ชั่วโมง

ผู้สอน นางสาววิรติ จินตะไล โรงเรียนเทศบาลบ้านศรีมหาธาตุ

มาตรฐานการเรียนรู้ ศ 3.1

เข้าใจ และแสดงออกทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่า นาฏศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน
ตัวชี้วัด

ศ 3.1 ป.2/3 แสดงท่าทาง เพื่อสื่อความหมายแทนคำพูด

ศ 3.1 ป.2/4 แสดงท่าทางประกอบจังหวะอย่างสร้างสรรค์

สาระสำคัญ

ภาษาท่า คือการแสดงท่าทางแทนคำพูด และอารมณ์ของตัวนักแสดง โดยใช้แทน ปริยาอาการต่างๆ เช่น การยิ้ม การร้องไห้ การดีใจ มีความรัก ความเสียใจ เป็นต้น นาฏย ศัพท์ หมายถึง ศัพท์ที่ใช้เกี่ยวกับลักษณะท่าทาง ที่ใช้ในการฝึกหัดเพื่อแสดง โขน ละคร เช่น จีบ ตั้ ง ว ง ล่อ แก้ว เป็นต้น ในการแสดงนาฏศิลป์หรือละครนั้น ต้องมีผู้แสดงแสดงบทบาทท่าทางไปตาม เนื้อเรื่องที่แสดง นักเรียนควรรู้จักภาษาท่าได้อย่างถูกต้อง

สาระการเรียนรู้

ด้านความรู้

1. การแสดงท่าทางสื่อความหมาย
2. การแสดงภาษาท่า
3. การแสดงนาฏยศัพท์ให้เข้ากับจังหวะ

ด้านทักษะ/กระบวนการ

การปฏิบัติ การสาธิต การแก้ปัญหา การประยุกต์ การปรับปรุง

ด้านคุณลักษณะ

1. ใฝ่เรียนรู้
2. ใฝ่รู้ใฝ่เรียน
3. มุ่งมั่นในการทำงาน
4. รักความเป็นไทย

การประเมินผลรวบยอด

ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม คิดทำทางแสดงประกอบเพลง ลีลาท่าทาง พร้อมแสดงผลงานหน้าชั้นเรียน

ประเด็น การประเมิน	ระดับคุณภาพ		
	3	2	1
ปฏิบัตินาฏยศัพท์เบื้องต้น	ปฏิบัตินาฏยศัพท์เบื้องต้นได้ด้วยตนเองสามารถแก้ปัญหาระหว่างปฏิบัติได้และให้คำแนะนำผู้อื่นได้	ปฏิบัตินาฏยศัพท์เบื้องต้นได้โดยมีครูและผู้อื่นแนะนำบ้าง	ไม่สามารถปฏิบัตินาฏยศัพท์เบื้องต้นได้
แสดงท่าทาง เพื่อสื่อความหมาย	สามารถแสดงท่าทาง เพื่อสื่อความหมายได้เป็นอย่างดี	สามารถแสดงท่าทาง เพื่อสื่อความหมายได้เหมาะสมกับเนื้อหาเรื่องราวบ้าง	ไม่สามารถแสดงท่าทาง เพื่อสื่อความหมายได้เลย
แสดงท่าทางประกอบจังหวะ	แสดงท่าทางประกอบจังหวะเพลงร่วมกับผู้อื่นได้และสามารถแก้ปัญหาในระหว่างปฏิบัติได้	แสดงท่าทางประกอบจังหวะเพลงร่วมกับผู้อื่นบ้าง โดยมีครูคอยแนะนำ	ไม่สามารถแสดงท่าทางประกอบจังหวะเพลงร่วมกับผู้อื่นได้เลย
ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	เป็นความคิดของตนเองมีความแปลกใหม่มีลักษณะที่โดดเด่น	ลอกเลียนแบบจากคนอื่นบางส่วน	ลอกเลียนแบบจากคนอื่นทั้งหมด

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
17-24	3
9-16	2
0-8	1

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 ขั้นการรับรู้

1. ครูทบทวนเนื้อหาเรื่องภาษาท่าจากชั่วโมงที่แล้ว
2. ครูเปิดวิดีโอการแสดงนาฏศิลป์ไทยให้นักเรียนดู แล้วร่วมกันพูดคุยถึงภาษาท่าและนาฏยศัพท์ที่ปรากฏอยู่ในภาพ

ขั้นที่ 2 ขั้นการเตรียมความพร้อม

3. ครูและนักเรียนร่วมกันขยับร่างกาย โดยทำท่าประกอบเพลงรื่นเรริงกัน

เพลงรื่นเรริงกัน

“มาซิ มาซิ เพื่อนเกลอ นี่เธอและตัวฉัน
จับคู่เต้นรำด้วยกัน สุขสันต์รำเรริงฤทัย
ลา ลัน ลา ลา ลัน ลา ลา ลัน ลา ลา ลัน ลา

ขั้นที่ 3 ขั้นการสนองตอบภายใต้การควบคุม

4. ครูอธิบายในหัวข้อการใช้ภาษาท่าและนาฏยศัพท์มาประกอบเพลงให้นักเรียนฟัง
5. ครูซักถามนักเรียนถึง เพลง ลามะลิลา ว่าเคยได้ยินเพลงนี้ไหม หรือเคยร้องไหม
6. ครูนำแผนภูมิเพลง ลามะลิลา ขึ้นมาให้นักเรียนดู
7. ครูอธิบายถึงที่มาเพลงนี้คือ เพลงลามะลิลา เป็นเพลงร้องเล่นสำหรับเด็ก ซึ่งครูนั้นแต่งขึ้นมาเพื่อให้นักเรียนได้ร้องและช่วยกันนำทำนานาฏยศัพท์กับภาษาท่ามาใส่ให้สอดคล้องกับเพลง

เพลงลามะลิลา

(สร้อย) ลามะลิลา ขึ้นต้นเป็นมะลิซ้อน พอตกไปอ่อนเป็นมะลิลา

รำสิรำสิรำหนอย รำสิรำสิรำหนอย เอวน้อยน้อย ชะม้อยชายตา (สร้อย)

วิ่งวนไปรอบๆ วิ่งวนไปรอบๆ หยดยื่นแล้วบอกย่าเท้าไปมา (สร้อย)

เธอฉันมารักกันดีกว่า เธอฉันมารักกันดีกว่า ยิ้มหน่อยหนานึกว่าเมตตา (สร้อย)

ยิ้มมายิ้มมาไวไว ยิ้มมายิ้มมาไวไว ฉันแสนดีใจละไอ้แม่แก้วตา (สร้อย)

มารำมารำกันหนอย มารำมารำกันหนอย งามชดช้อยตั้งวงเฮฮา (สร้อย)

จีบหงายไปที่ชายพก จีบหงายไปที่ชายพก ตั้งวงบนอย่าให้ตกลอดสร้อยมาลา (สร้อย)

ย่าเท้า เอียงคอ เอียงไหล่ จีบคว่ำ จีบหงาย แล้วก็เดินไปมา (สร้อย)

วงล่างนั้นอยู่ต่ำต่ำ วงล่างนั้นอยู่ต่ำต่ำ วงกลางอย่าให้ช้ำยืนแขนออกมา (สร้อย)

หัดรำกันให้บ่อยบ่อย หัดรำกันให้บ่อยบ่อย เจ้าหนูน้อยจะได้มีวิชา (สร้อย)

8. ครูสอนร้องเพลง ลามะลิลาให้กับนักเรียน โดยที่เริ่มให้นักเรียนฝึกอ่านเนื้อเพลงให้คล่อง จากนั้นสอนร้องเพลงทีละบรรทัดไปจนจบเพลง

ขั้นที่ 4 ขั้นการให้ลงมือกระทำจนกลายเป็นกลไกที่สามารถกระทำตัวเอง

9. ครูให้นักเรียนฝึกร้องเพลง ลามะลิลา โดยที่ครูคอยแนะนำระหว่างฝึกร้อง

ขั้นที่ 5 ขั้นการกระทำอย่างชำนาญ

10. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม จากนั้นร้องเพลง ลามะลีลา ทีละกลุ่ม โดยมีครูคอยสังเกต
ขั้นที่ 6 ขั้นการปรับปรุงและประยุกต์ใช้

11. ครูให้คำแนะนำ แก้ไข ในการร้องเพลงที่ถูกต้อง และครูอธิบายเพิ่มเติมถึงหลักในการ
 ร้องเพลงที่ถูกต้อง เช่น การกำหนดลมหายใจ การร้องให้ตรงจังหวะและทำนอง เพื่อนำไปใช้ในการ
 ร้องเพลงอื่นต่อไป

ขั้นที่ 7 ขั้นการคิดริเริ่ม

12. ครูให้นักเรียนช่วยกันแต่งเพลงลามะลีลา สั้นๆ โดยเนื้อเพลงเป็นการแนะนำตัวเอง ซึ่งมี
 ครูคอยเสริมแรงและให้คำแนะนำ

13. ครูและนักเรียนร่วมกันทบทวนการร้องเพลงลามะลีลาพร้อมกัน

สื่อการเรียนรู้

1. วีดิโอการแสดงนาฏศิลป์ไทย
2. แผนภูมิเพลง ลามะลีลา

บันทึกผลหลังการสอน

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

ลงชื่อ ผู้สอน

(นางสาววิรดี จินตะไล)

ตำแหน่งครู

ความคิดเห็นของผู้บริหาร

.....

.....

.....

ลงชื่อ ผู้บริหาร

()

ผู้อำนวยการสถานศึกษา

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

เรื่อง ทำทางนาฏศิลป์

รหัสวิชา ศ12101 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เวลา 6 ชั่วโมง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง ร่ายรำตามเพลง (ต่อ) เวลา 1 ชั่วโมง

ผู้สอน นางสาววิรตี จินตะไล โรงเรียนเทศบาลบ้านศรีมหาธาตุ

มาตรฐานการเรียนรู้ ศ 3.1

เข้าใจ และแสดงออกทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่า นาฏศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน
ตัวชี้วัด

ศ 3.1 ป.2/3 แสดงท่าทาง เพื่อสื่อความหมายแทนคำพูด

ศ 3.1 ป.2/4 แสดงท่าทางประกอบจังหวะอย่างสร้างสรรค์

สาระสำคัญ

ภาษาท่า คือ การแสดงท่าทางแทนคำพูด และอารมณ์ของตัวนักแสดง โดยใช้แทน ภูเขาอากาศต่างๆ เช่น การยิ้ม การร้องไห้ การดีใจ มีความรัก ความเสียใจ เป็นต้น นาฏย ศัพท์ หมายถึง ศัพท์ที่ใช้เกี่ยวกับลักษณะท่าทาง ที่ใช้ในการฝึกหัดเพื่อแสดง โขน ละคร เช่น จีบ ตั้ ง ว ง ล่อ แก้ว เป็นต้น ในการแสดงนาฏศิลป์หรือละครนั้น ต้องมีผู้แสดงแสดงบทบาทท่าทางไปตาม เนื้อเรื่องที่แสดง นักเรียนควรรู้จักภาษาท่าได้อย่างถูกต้อง

สาระการเรียนรู้

ด้านความรู้

1. การแสดงท่าทางสื่อความหมาย
2. การแสดงภาษาท่า
3. การแสดงนาฏยศัพท์ให้เข้ากับจังหวะ

ด้านทักษะ/กระบวนการ

การปฏิบัติ การสาธิต การแก้ปัญหา การประยุกต์ การปรับปรุง

ด้านคุณลักษณะ

1. ใฝ่เรียนรู้
2. ใฝ่รู้ใฝ่เรียน
3. มุ่งมั่นในการทำงาน
4. รักความเป็นไทย

การประเมินผลรวบยอด

ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม คิดทำทางแสดงประกอบเพลง ลีลาท่าทาง พร้อมแสดงผลงานหน้าชั้นเรียน

ประเด็น การประเมิน	ระดับคุณภาพ		
	3	2	1
ปฏิบัตินาฏยศัพท์เบื้องต้น	ปฏิบัตินาฏยศัพท์เบื้องต้นได้ด้วยตนเอง สามารถแก้ปัญหา ระหว่างปฏิบัติได้และให้คำแนะนำผู้อื่นได้	ปฏิบัตินาฏยศัพท์เบื้องต้นได้โดยมีครูและผู้อื่นแนะนำบ้าง	ไม่สามารถปฏิบัติ นาฏยศัพท์เบื้องต้นได้
แสดงท่าทาง เพื่อสื่อความหมาย	สามารถแสดงท่าทาง เพื่อสื่อความหมายได้เป็นอย่างดี	สามารถแสดงท่าทาง เพื่อสื่อความหมายได้เหมาะสมกับ เนื้อหาเรื่องราวบ้าง	ไม่สามารถแสดงท่าทาง เพื่อสื่อความหมายได้เลย
แสดงท่าทางประกอบจังหวะ	แสดงท่าทางประกอบ จังหวะเพลงร่วมกับผู้อื่นได้และสามารถแก้ปัญหา ในระหว่างปฏิบัติได้	แสดงท่าทางประกอบ จังหวะเพลงร่วมกับผู้อื่น บ้าง โดยมีครูคอยแนะนำ	ไม่สามารถแสดงท่าทาง ประกอบจังหวะเพลง ร่วมกับผู้อื่นได้เลย
ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	เป็นความคิดของตนเอง มีความแปลกใหม่ มีลักษณะที่โดดเด่น	ลอกเลียนแบบจากคนอื่น บางส่วน	ลอกเลียนแบบจากคนอื่น ทั้งหมด

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
17-24	3
9-16	2
0-8	1

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 ขั้นการรับรู้

1. ครูพูดคุยกับนักเรียนเกี่ยวกับการใช้ภาษาท่าและนาฏยศัพท์มาประกอบเพลง
2. ครูและนักเรียนร่วมกันทบทวนเพลง ลามะลิลา เพื่อที่จะนำมาใช้ในการปฏิบัติทำทางประกอบเพลง

ขั้นที่ 2 ขั้นการเตรียมความพร้อม

3. ครูทำกิจกรรมให้กับนักเรียนด้วยการเล่นเกม “ปรบมือชุดใหญ่” ดังนี้

รอบแรก : 12/123/12/12/1

รอบที่สอง : 12/123/12/12ปรบมือแบบไขว้กัน

รอบที่สาม : 12/123/12/12/เฮ้! ดังๆ พร้อมชูกำปั้นข้างขวาขึ้น

รอบที่สุดท้าย : 12/123/12/12/ส่งรอยยิ้มให้ทุกคนในห้องโดยกวาดมือทั้งสองออก

จากริมฝีปาก

ขั้นที่ 3 ขั้นการสนองตอบภายใต้การควบคุม

4. ครูอธิบายในหัวข้อการใช้ภาษาท่าและนาฏยศัพท์มาประกอบเพลงอีกครั้ง
5. ครูนำแผนภูมิเพลง ลามะลิลาขึ้นมา จากนั้นให้นักเรียนดูเนื้อเพลง แล้วครูซักถามนักเรียนว่า เนื้อเพลงมีนาฏยศัพท์ และภาษาท่าใดปรากฏอยู่บ้าง
6. จากนั้นครูสาธิตท่าประกอบเพลง ลามะลิลา โดยที่ครูเป็นผู้สาธิต แล้วนักเรียนเป็นผู้ปฏิบัติตาม

เพลง ลามะลิลา

(สร้อย) ลามะลิลา ขึ้นต้นเป็นมะลิซ้อน พอแตกใบอ่อนเป็นมะลิลา

รำสิรำสิรำหนอย รำสิรำสิรำหนอย เอวน้อยน้อย ชะม้อยชายตา (สร้อย)

วิ่งวนไปรอบๆ วิ่งวนไปรอบๆ หยดยื่นแล้วบอกย่าเท้าไปมา (สร้อย)

เธอฉันมารักกันดีกว่า เธอฉันมารักกันดีกว่า ยิ้มหน่อยหนานึกว่าเมตตา (สร้อย)

ยิ้มมายิ้มมาไวไว ยิ้มมายิ้มมาไวไว ฉันแสนดีใจละโอ้แม่แก้วตา (สร้อย)

มารำมารำกันหนอย มารำมารำกันหนอย งามชดช้อยตั้งวงเฮฮา (สร้อย)

จิบหายไปที่ชายพก จิบหายไปที่ชายพก ตั้งวงบนอย่าให้ตกสอสร้อยมาลา (สร้อย)

ย่าเท้า เอียงคอ เอียงไหล่ จีบคว้า จีบหงาย แล้วก็เดินไปมา (สร้อย)

วงล่างนั้นอยู่ต่ำต่ำ วงล่างนั้นอยู่ต่ำต่ำ วงกลางอย่าให้ช้ำยืนแขนออกมา (สร้อย)

หัดรำกันให้บ่อยบ่อย หัดรำกันให้บ่อยบ่อย เจ้าหนูน้อยจะได้มีวิชา (สร้อย)

ขั้นที่ 4 ขั้นการให้ลงมือกระทำจนกลายเป็นกลไกที่สามารถกระทำตัวเอง

7. ครูให้นักเรียนฝึกปฏิบัติทำประกอบเพลง ลามะลิลา โดยมีครูคอยให้คำแนะนำและแก้ไขนักเรียนที่ปฏิบัติไม่ถูกต้อง

ขั้นที่ 5 ขั้นการกระทำอย่างชำนาญ

8. ครูให้นักเรียนออกมาปฏิบัติทำเพลง ลามะลีลา โดยแบ่งเป็นกลุ่มๆออกมาปฏิบัติทำทาง

ขั้นที่ 6 ขั้นการปรับปรุงและประยุกต์ใช้

9. ครูให้คำแนะนำเพิ่มเติมจากการที่นักเรียนออกมาปฏิบัติทำเพลง ลามะลีลา จากนั้นให้นักเรียนช่วยกันปรับปรุง แก้ไขทำทางของตนเอง

ขั้นที่ 7 ขั้นการคิดริเริ่ม

10. ครูพูดคุยกับนักเรียนถึงการนำทำทางไปประยุกต์ใช้กับเพลงอื่นได้ โดยที่ครูยกตัวอย่างเพลงลามะลีลา ที่นักเรียนร่วมกันแต่งเพลงแนะนำตัวเองในช่วงที่แล้ว จากนั้นให้นักเรียนช่วยกันคิดทำทางขึ้นมา

11. ครูและนักเรียนร่วมกันพูดคุย อภิปรายจากทำทางที่คิดขึ้นมา และทบทวนทำรำเพลง ลามะลีลา ตั้งแต่ต้นจนจบเพลง

สื่อการเรียนรู้

แผนภูมิเพลง ลามะลีลา

บันทึกผลหลังการสอน

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

ลงชื่อ ผู้สอน

(นางสาววิรดี จินตะไล)

ตำแหน่งครู

ความคิดเห็นของผู้บริหาร

.....

.....

.....

ลงชื่อ ผู้บริหาร

()

ผู้อำนวยการสถานศึกษา

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

เรื่อง ทำทางนาฏศิลป์

รหัสวิชา ศ12101 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เวลา 6 ชั่วโมง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 เรื่อง สรรค์สร้างท่าทาง เวลา 1 ชั่วโมง

ผู้สอน นางสาววิรติ จินตะไล โรงเรียนเทศบาลบ้านศรีมหาธาตุ

มาตรฐานการเรียนรู้ ศ 3.1

เข้าใจ และแสดงออกทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่า นาฏศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน
ตัวชี้วัด

ศ 3.1 ป.2/3 แสดงท่าทาง เพื่อสื่อความหมายแทนคำพูด

ศ 3.1 ป.2/4 แสดงท่าทางประกอบจังหวะอย่างสร้างสรรค์

สาระสำคัญ

ภาษาท่า คือการแสดงท่าทางแทนคำพูด และอารมณ์ของตัวนักแสดง โดยใช้แทนกริยาอาการต่างๆ เช่น การยิ้ม การร้องไห้ การดีใจ มีความรัก ความเสียใจ เป็นต้น นาฏยศัพท์ หมายถึง ศัพท์ที่ใช้เกี่ยวกับลักษณะท่าทาง ที่ใช้ในการฝึกหัดเพื่อแสดงโขน ละคร เช่น จีบ ตั้งวง ล่อแก้ว เป็นต้น ในการแสดงนาฏศิลป์หรือละครนั้น ต้องมีผู้แสดงแสดงบทบาทท่าทางไปตามเนื้อเรื่องที่แสดง นักเรียนควรรู้จักภาษาท่าได้อย่างถูกต้อง

สาระการเรียนรู้

ด้านความรู้

1. การแสดงท่าทางสื่อความหมาย
2. การแสดงภาษาท่า
3. การแสดงนาฏยศัพท์ ภาษาท่าให้เข้ากับจังหวะ

ด้านทักษะ/กระบวนการ

การปฏิบัติ การสาธิต การแก้ปัญหา การประยุกต์ การปรับปรุง

ด้านคุณลักษณะ

1. ใฝ่เรียนรู้
2. ใฝ่รู้ใฝ่เรียน
3. มุ่งมั่นในการทำงาน
4. รักความเป็นไทย

การประเมินผลรวบยอด

ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม คิดทำทางแสดงประกอบเพลง ลีลาท่าทาง พร้อมแสดงผลงานหน้าชั้นเรียน

ประเด็น การประเมิน	ระดับคุณภาพ		
	3	2	1
ปฏิบัตินาฏยศัพท์เบื้องต้น	ปฏิบัตินาฏยศัพท์เบื้องต้นได้ด้วยตนเอง สามารถแก้ปัญหา ระหว่างปฏิบัติได้และให้คำแนะนำผู้อื่นได้	ปฏิบัตินาฏยศัพท์เบื้องต้นได้โดยมีครูและผู้อื่นแนะนำบ้าง	ไม่สามารถปฏิบัตินาฏยศัพท์เบื้องต้นได้
แสดงท่าทาง เพื่อสื่อความหมาย	สามารถแสดงท่าทาง เพื่อสื่อความหมาย ได้เป็นอย่างดี	สามารถแสดงท่าทาง เพื่อสื่อความหมายได้เหมาะสมกับเนื้อหาเรื่องราวบ้าง	ไม่สามารถแสดงท่าทาง เพื่อสื่อความหมายได้เลย
แสดงท่าทางประกอบจังหวะ	แสดงท่าทางประกอบจังหวะเพลงร่วมกับผู้อื่นได้และสามารถแก้ปัญหา ในระหว่างปฏิบัติได้	แสดงท่าทางประกอบจังหวะเพลงร่วมกับผู้อื่นบ้าง โดยมีครูคอยแนะนำ	ไม่สามารถแสดงท่าทางประกอบจังหวะเพลงร่วมกับผู้อื่นได้เลย
ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	เป็นความคิดของตนเอง มีความแปลกใหม่ไม่เหมือนใคร มีลักษณะที่โดดเด่น	ลอกเลียนแบบจากคนอื่นบางส่วน	ลอกเลียนแบบจากคนอื่นทั้งหมด
ความกล้าแสดงออก	มีความกล้าแสดงออกได้อย่างเต็มที่	มีความกล้าแสดงออก แต่มีความเขินอายเป็นบางครั้ง	ไม่มีความกล้าแสดงออก

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
21-30	3
11-20	2
0-10	1

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 ขั้นการรับรู้

1. ครูพูดคุยกับนักเรียนเกี่ยวกับการใช้ภาษาท่าและนาฏยศัพท์ที่นำมาประกอบเพลง เช่น การแสดงประกอบเพลงในวงงานประจำปีโรงเรียน เป็นต้น
2. ครูให้นักเรียนทบทวนท่ารำเพลงลამะลีลาตั้งแต่ต้นจนจบเพลง

ขั้นที่ 2 ขั้นการเตรียมความพร้อม

3. ครูทำกิจกรรมกับนักเรียนด้วยการเล่นเกม “รักนะ จะบ้าหรือ”
ซึ่งเกมนี้ใช้การหันหน้า+การพูดคำว่า “รักนะ” กับ “จะบ้าหรือ” โดยหันหน้าไปทางไหนก็ได้ แต่ต้องจำว่า หันซ้ายพูดว่ารักนะ หันขวาพูดจะบ้าหรือ

ขั้นที่ 3 ขั้นการสนองตอบภายใต้การควบคุม

4. ครูอธิบายให้นักเรียนฟังถึงการนำเนื้อหาที่เรียนไปทั้งหมด เช่น การเคลื่อนไหวเลียนแบบ การเคลื่อนไหวประกอบเพลง นาฏยศัพท์ ภาษาท่า มาประยุกต์ใช้ และสามารถคิดท่าทางการเคลื่อนไหวประกอบกับเพลงอื่นได้
5. ครูให้นักเรียนนั่งเป็นกลุ่ม จากนั้นครูยกตัวอย่างเพลง ลีลาท่าทาง ขึ้นมา ซึ่งเป็นเพลงที่ครูแต่งขึ้นมาเพื่อให้นักเรียนช่วยกันคิดท่าทาง
6. ครูนำแผนภูมิเพลง ลีลาท่าทาง ขึ้นมาให้นักเรียนดู

เพลง ลีลาท่าทาง

ทำนองเพลง แมงมุมลายตัวนั้น

สวัสดีเธอเจ้า	ฉันจะมาชวนเธอครั้นเครง
ให้ทำตามเพลง	แสนครั้นเครงจงฟังให้ดี
นาฏยศัพท์วันนี้	มีจีบคว่ำ จีบหงาย วงบน
วงกลาง วงล่าง อย่าสับสน	อย่าปะปนจงทำให้ถูก
ภาษาท่าเธอเจ้า	จงทำตามตัวฉันและเธอ
อะอะอย่ามัวเผลอ	ทำท่ายิ้ม ทำรักให้ไว
มามาต่อมาท่านก	บินผินผกกลับรังทันใจ
ท่าม้า ท่าปลา เร็วไว	ท่าสุดท้ายท่าไก่แสนชน
ท่าท่าเลียนแบบนักร้อง	ให้นามองนาดูน่าฟัง
หรือเป็นตำรวจชิงขัง	คอยระวังจับคนไม่ดี
สุดท้ายเรามาเคลื่อนไหว	เดินเดินไป เดินไปให้ดี
วิ่ง วิ่งเร็วเต็มที่	สุดท้ายนี้ให้ทุกคนกระโดด

7. ครูร้องเพลง ลีลาท่าทาง ให้นักเรียนฟัง
8. ครูให้นักเรียนสังเกตเนื้อเพลงที่ครูแต่งขึ้นมา ว่ามีท่าทางอะไรที่ได้เรียนไป

ขั้นที่ 4 ขั้นการให้ลงมือกระทำจนกลายเป็นกลไกที่สามารถกระทำตัวเอง

9. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันคิดทำทางประกอบเพลงขึ้นมา โดยมีครูคอยให้คำปรึกษาและแนะนำ

ขั้นที่ 5 ขั้นการกระทำอย่างชำนาญ

10. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมาแสดงผลงานหน้าชั้นเรียนทีละกลุ่ม โดยมีครูเป็นผู้ร้องเพลงและคอยสังเกตนักเรียนปฏิบัติทำทาง

ขั้นที่ 6 ขั้นการปรับปรุงและประยุกต์ใช้

11. ครูและนักเรียนร่วมกันวิจารณ์ถึงทำทางทีละกลุ่มได้คิดขึ้นมา และครูเป็นผู้เพิ่มเติมเสริมทำทาง หรือแก้ไขให้ทำทางให้ดูสวยงามขึ้น

12. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มแสดงผลงานหน้าชั้นเรียนอีก 1 ครั้ง และทำการประเมิน

ขั้นที่ 7 ขั้นการคิดริเริ่ม

13. ครูพูดคุยถึงการคิดสร้างสรรค์ทำทางประกอบเพลง โดยนักเรียนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ และคิดทำทางการเล่นไหวกับเพลงอื่น ให้เหมาะสมกับโอกาสที่จะใช้ และต้องไม่ผิดหลักท่ารำของไทย

14. ครูให้นักเรียนช่วยกันสรุปเนื้อหาที่ได้เรียนไป เพื่อตรวจสอบความเข้าใจในการเรียนรู้

สื่อการเรียนรู้

แผนภูมิเพลง ลีลาท่ารำ

บันทึกผลหลังการสอน

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

ความคิดเห็นของผู้บริหาร

.....

.....

.....

ลงชื่อ ผู้สอน
(นางสาววิรดี จินตะไล่)
ตำแหน่งครู

ลงชื่อ ผู้บริหาร
(.....)
ผู้อำนวยการสถานศึกษา

ภาคผนวก ง
ค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC

ตาราง 7 ค่าดัชนี IOC ของแบบประเมินทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์โดยผู้เชี่ยวชาญ

จุดมุ่งหมายเชิง พฤติกรรม	ประเด็นการประเมิน	ความเห็น ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC
		เหมาะ	ไม่	แก้ไข		
		สม	แน่ใจ			
		+1	0	-1		
ขั้นการปฏิบัติทักษะนาฏศิลป์						
1. นักเรียนสามารถ ปฏิบัติทักษะด้าน นาฏศิลป์ได้ถูกต้อง	การเคลื่อนไหวอยู่กับที่และเคลื่อนที่	3	-	-	3	1.00
	การปฏิบัตินาฏยศัพท์	3	-	-	3	1.00
	การปฏิบัติภาษาท่า	3	-	-	3	1.00
	สอดคล้องกับเนื้อเพลง	3	-	-	3	1.00
	จังหวะมือและเท้าถูกต้องตรงกับจังหวะ	3	-	-	3	1.00
	ปฏิบัติท่าทางได้ตรงกับจังหวะ	3	-	-	3	1.00
	กล้าแสดงออกขณะปฏิบัติท่าทาง	3	-	-	3	1.00
	ขั้นผลการปฏิบัติทักษะนาฏศิลป์					
2. นักเรียนสามารถ ปฏิบัตินาฏศิลป์ได้ อ่อนช้อยสวย งาม มีความคิด สร้างสรรค์ และมี ความสนุกสนาน	มีความสนุกสนานในขณะที่ปฏิบัติ	3	-	-	3	1.00
	ทำท่าอ่อนช้อยสวยงามท่ารำ	3	-	-	3	1.00
	มีความคิดสร้างสรรค์ในท่าทาง	3	-	-	3	1.00

ภาคผนวก จ
ภาพกิจกรรมการเรียนรู้นาฏศิลป์เพื่อพัฒนาทักษะปฏิบัติ
ตามแนวคิดซิมพ์สัน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

ภาพกิจกรรมการเรียนรู้นาฏศิลป์เพื่อพัฒนาทักษะปฏิบัติตามแนวคิดซิมพ์สัน

ภาพกิจกรรมการเรียนรู้นาฏศิลป์เพื่อพัฒนาทักษะปฏิบัติตามแนวคิดซิมพ์สัน

ภาพกิจกรรมการเรียนรู้นาฏศิลป์เพื่อพัฒนาทักษะปฏิบัติตามแนวคิดซิมพ์สัน

ภาพกิจกรรมการเรียนรู้นาฏศิลป์เพื่อพัฒนาทักษะปฏิบัติตามแนวคิดซิมพ์สัน

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	นางสาววิรดี จินตะไล
วัน เดือน ปี เกิด	20 เมษายน 2531
สถานที่เกิด	จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	720 ตำบลท่าเรือ อำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา รหัสไปรษณีย์ 13130
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	ตำแหน่งครู
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนเทศบาลบ้านศรีมหาราชา อ.ศรีราชา จ.ชลบุรี

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2549	ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สาขานาฏศิลป์ไทย วิทยาลัยนาฏศิลป์อ่างทอง
พ.ศ. 2554	ศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขานาฏศิลป์ไทยศึกษา คณะศิลปศึกษา สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์
พ.ศ. 2560	การศึกษามหาบัณฑิต สาขาศิลปศึกษา (ศิลปะการแสดงศึกษา) คณะศิลปกรรมศาสตร์ จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ